

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 50 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
I stolp, peti vrsta
maloglasni po 1.50
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 2.50, velik
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vratca po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedelka in
dneve po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana
pisma se ne sprejemajo. Uredništva
telefon št. 2050, upravitelja št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkovni
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.348
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Zakaj posojilo

Če listamo po zgodovini držav in se vglodamo v ravno tiste čase, ki so dali končno zunanjo obliko državam — sedanosti, opazimo povsod, da se skoro nobena država ni opomogla s pomočjo le lastnih sredstev. Temelj novodobnega nemškega gospodarstva in tehnike je položila francoska vojna odškodnina, katero je Bismarck razdelil med javne naprave, kmetijstvo in industrijo. Po vojni je ta pojav postal že povsem običajen. Velika in po naravnih zakladih bogata Poljska je najela pred kratkim veliko posojilo v Ameriki in zadnja poročila pravijo, da se ponovno istotam pogaja za posebno posojilo v svrhu gradnje železnic v višini 100 milijonov dolarjev. Avstrija takorekoč visi na zunanjem kreditu. Bolgarija moleduje za zunanje posojilo že leta sem, a ga ne dobi. Na to pot je šla tudi Grčija. Zunanje posojilo je za Romunijo življenjskega interesa in njena politika zadnjih let je zaposlena samo z tem vprašanjem. Zadnjič smo poročali, da se bo Titulescuju najbrže posrečilo omeščati Poincareja, da bo prišel denar v deželo. Rothermerjeva akcija ima za ozadje angleški denar v Madjarski in oddajo v zakup madjarskih železnic. Celo boljševik v Moskvi je združil vso zunanjo politiko s prošnjo za posojilo in znana igra: Rakovski gre, Rakovski ne gre iz Pariza, je bila bistveno finančno politična, vprašanje francoskega kredita Rusiji, ki se preraja in boče gospodarsko zdržati.

Da bi se ravno Jugoslavija mogla opomoči iz lastnih sredstev in moči in torej bila v konkurnu evropskih držav neka izjema, tega tudi najbolj neodgovorni in profesionalni demagog ne bi mogel trdit. Stara Srbija ima poleg opustošenih krajev različne predvojne in vojne dolgove za dediščino; a prečanski kraji čutiljo še danes posledice bivše avstro-ogrške politike. Različni upravni sistem, vsak s svojo tendenco iz preteklosti, uprav namerno zanemarjanje in zapostavljanje slovanskih dežel tekom stoletij ni moglo v letu 1918 predstaviti svetu Jugoslavije v vsej civilizatorični in kulturni višini, ki bi odgovarjala nalogam, stavljenim tej državi, kateri naj pripade vodstvo Balkana. Z malimi izjemami smo imeli priliko opazovati povsod isti problem. Železnice ni; vsa država nima niti ene, namerno zgrajene glavne proge; zveza z morjem ni samo pomanjkljiva, ampak je centrum države sploh nima. Istotako smo občutili drugod pomanjkanje vozil in vseh vrst občil. Gospodarstvo samo, naj bo že industrija ali kmetijstvo, pa zahteva v današnjem tempu amerikanizma hitre sklepe in ostalemu svetu odgovarjajoč razvoj.

Pa tudi s socialno in finančno politične strani je zunanje posojilo samo pozdraviti. Če tudi bi s skrajnimi sredstvi spravili skupaj vsaj približno zadoščujočo vsoto mi sami, o čemur pa mora dvomiti tudi tisti, ki je samo od daleč slišal nekaj zvoniti o finančni abecedi, bi bilo tako izsiljevanje nemoralno, nesocialno, torej krivično. Ako ne bo naša država doživela kakih zunanje-političnih pretresljajev, se bo najbližji generaciji že veliko bolje godilo kot nam, ko z drugimi evropskimi narodi prenašamo največjo pezo povojnih posledic, opustošenja, beraštva, brezposelnosti, boleznih in truda za obnovo družbe in gospodarstva. Pamet in pravičnost narekuje, da se del teh bremen prevlavi na tiste, ki bodo vživali sadove našega restavratorskega dela in v to svrhu služijo ravno posojila.

Posojilo je torej zunanje-politični uspeh in delo pravičnosti. Tu je pričeti z debato. Tu je odgovoriti na vprašanje: Ali je stranka za ali proti, zakaj eno, zakaj drugo. Tu bi se moral izkazati tudi smisel opozicije. Kajti so državni, skupni interesi, in so gotove, omejene strankarske koristi. Opozicija je istotako kot vladna stranka poverjena z nalogami skupnosti. In kaj vidimo?

Pribičevičev tisk, ki si je — o ironija usode — lastil narodnost, državotvornost, ki je delo za skupnost, državo proglasil za svoj monopol, je slastno prinašal glasove nam nasprotnega tujega časopisja kot glavno senzacijo; se je znašel na isti skupni klopi kot italijanski, ki smatra pisanje londonskega »Financial News« za končno obsodbo Jugoslavije in prida za nameček — golido gnojnice radi Macedonije... Se kdo še čudi, da je v naši politiki, ob krizi in rednem poslovanju Pribičevičeva stranka v slepi ulici, radi siromašnosti programa in načel oproščena od javnega vladnega dela kot ubožec plačevanja takš?

r Novi Sad, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Danes ponoči ob 10 sta trčila na progi Sombor—Novi Sad dva vlaka. Pri tej nesreči je lažje ranjenih 12 oseb. Materialna škoda je zelo velika.

Nov poiskus za koncentracijo

Pribičeviča vse odklanja — Radič stavi nemogoče pogoje — Celo-dnevna pogajanja in konference

r Belgrad, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Četrty poskus sestave koncentracijske vlade, ki se je napravil z mandatarjem dr. Peričem, predsednikom narodne skupščine, se še ni posrečil. Vendar je za razliko od dosedanjih dovedel do konkretnih rezultatov s tem, da je v razpletu prišlo do pogajanj o podrobnostih s posameznimi parlamentarnimi skupinami. Kljub principielnemu soglasju parlamentarnih skupin pa se zdi, da so izgledi za sestavo koncentracijske vlade zelo mali ravno z ozirom na te posebne zahteve. Glavna težava in ovira, ki onemogoča sestavo koncentracijske vlade, pa je Pribičevičeva stranka. Eden glavnih pogojev združene demokracije je ta, da se mora v vlado sprejeti Pribičevičeva stranka. Sodelovanje te stranke v vladi pa se odklanja. Ponovno smo že poročali, da so proti temu tudi mnoge parlamentarne skupine. Sodelovanje s SDS se ne želi radi znanega nemirnega Pribičevičevega delovanja in radi nasilnih metod, ki jih je ta stranka vedno poskušala uveljaviti in izvršiti, kadar je prišla na vlado. Ker take metode škodujejo normalnemu razvoju pomiritve strankarske napetosti in konsolidacije, zato se ne želi, da bi ta stranka stopila v vlado.

Druga ovira so neverjetne in pretirane zahteve tako zvane združene demokracije. Glavni organ SDS »Reč« poroča danes samo o nekaterih zahtevah tako-le:

»Iz vrst kmečko-demokratske koalicije se je izvedelo, da je Radič zahteval, da kmečko-demokratska koalicija dobi pet portfeljev, med njimi najglavnejše finančno in kmetijsko ministristvo. Poleg tega zahteva demokratska unija za sebe skupščinsko predsedstvo. Izvedelo se je, da so Davidovičevi pogledi identični s pogledi koalicije in je tudi on stavlil te zahteve. Poleg tega je omeniti tudi notranje ministristvo kot jamstvo za popravljanje pravnega stanja.«

Kakor smo zvedeli iz krogov radičevcev, pa zahtevajo med drugimi portfelji notranje ministristvo in kmetijstvo, ki jih navaja »Reč« in še gozdarstvo, javna dela in zunanje ministristvo in — kakor je nek radikalni prvak zlobno pripomnil — zahtevajo vse take resore, kjer je denar. Baje pa zahtevajo vsi gospodje iz združene demokracije skupno 10 portfeljev in še predsednika narodne skupščine, tako da ostane radikalom, muslimanom in Jugoslovanskemu klubu na razpolago 7 portfeljev, kljub temu, da sta obe skupini številčno enaki, in o kakšni kompaktnosti skupine združene demokracije ne more biti govora, ker je znano razpoloženje demokratskega kluba.

Očividno je, da so zahteve nameroma tako pretirane, da bi se z njimi preprečila sestava koncentracije, ker je jasno, da tega ni mogoče sprejeti. Zato se zdi, da je glavni namen Pribičeviča, Davidoviča in Radiča, onemogočiti koncentracijo in poostri položaj, da ne bi bilo drugega izhoda kot volitve. Zahteva po koncentraciji je samo maska. Volitve pa v danih razmerah niso najboljši izhod. Zato se radikali, muslimani in slovenski voditelji trudijo najti takšno rešitev iz položaja, da ne bi bilo treba iti na volitve, do katerih pride samo v skrajnem slučaju.

Predsednik radikalnega kluba Vukičević je bil že danes ponoči ponovno v avdienci. Z ozirom na dosedanje uspehe pri sondiranju tal od strani predsednika narodne skupščine je on kot predsednik radikalnega kluba nasvetoval kroni, da se ponovno naredi poizkus za sestavo koncentracijske vlade in da se mandat predsedniku narodne skupščine, Vukičeviću je v tej avdienci obenem naglasil stališče radikalnega kluba in dejal, da je to povsem načelen sklep.

Perič v dvoru

Predsednik narodne skupščine dr. Perič je bil danes ob 9. sprejet v dvoru. Pri tej priliki mu je kralj poveril mandat za sestavo koncentracije po nasvetu predsednika radikalnega kluba Vukičevića. Dr. Perič je ta mandat sprejel. Ko je odhajal iz dvora, je časnikarjem izjavil: »Imam mandat za sestavo koncentracijske vlade. Ta mandat sem tudi sprejel.«

Pri Vukičeviću in Korošču

Takoj iz dvora je novi mandatar odšel v predsedništvo vlade. Pri Vukičeviću je bil ravno takrat načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec v razgovoru. Ko je dr. Korošec odhajal iz predsedništva, je izjavil časnikarjem: Dr. Perič ima mandat za koncentracijsko vlado.

Casnikarji: »Ali ste se razgovarjali z njim, g. načelnik?« Dr. Korošec: »Bil sem pri Vukičeviću ravno, ko je prišel tja dr. Perič iz dvora. Izjavil je, da je dobil mandat za sestavo koncentracijske vlade. Ker me je slučajno dobil, sem mu izjavil, da naša stranka kakor v toku krize, tako tudi sedaj postopa solidarno z radikalnim klubom in Vukičević mu bo podal poglede in želje našega kluba«. S tem je bilo konsultiranje končano.

Iz predsedništva je dr. Perič odšel v narodno skupščino v kabinetu skupščinskega predsedništva. V skupščini so bili zbrani že vsi voditelji in čina poslancev. Pri radikalnih je vladalo precejšnje zadovoljstvo, da je njihova teza zmagala.

Seja radikalnega kluba

Radikalni klub je takoj nato imel sejo, ki je trajala od 10. do 11. Ob otvoritvi je Vukičević naznanil smrt Ljube Jovanoviča in naglasil, da je to velika in nenadomestljiva zguba za radikalno stranko. Poslanci so govor poslušali s čuje in vzkliznili: »Slava mu!« Klub je takoj označil Dimitrija Popoviča, da bo v imenu kluba govoril na Terazijah, Milan Kostić pa da bo govoril na grobu v imenu učencev in prijateljev pokojnikovih. Na to je Vukičević obvestil klub, da je kot predsednik radikalnega kluba predlagal kralju predsednika narodne skupščine dr. Periča, prvaka radikalne stranke, za mandatarja koncentracijske vlade. Ta predlog je stavlil radi tega, ker je hotel, da se omogoči sestava koncentracije po želji radikalnega kluba in drugih skupin, ki so hotele drugega mandatarja, ne pa predsednika radikalnega kluba.

Nato je Vukičević opozoril poslance, da je opozicija v toku posvetovanj zlorabljala 3. točko sklepov radikalnega kluba, trdeč, da se je radikalni klub v vprašanju prerogative krone hotel varovati prejuda. Z ozirom na to je Vukičević predlagal, da poda dr. Lazar Marković o tem pojasnila. To pojasnilo dr. Markoviča se glasi: Vprašanje o odrejevanju predsednika koncentracijske vlade ni radikalni klub niti postavil, niti hotel načeti vprašanja, ko so zastopniki drugih strank poskušali o tem govoriti. Mi smo zastopali stališče, da je treba vprašanje prepustiti kroni, ki ima po posvetovanjih s parlamentarnimi činitelji edina pravico, da določi osebo, v katero ima zaupanje, za sestavo vlade. Ko smo bili mi delegati pri Radiču kot mandatarju krone, in nam je Radič izrečno predlagal, da naj bi se med strankami dosegel sporazum o šefu vlade, smo to iz navedenih razlogov odklonili. V večrajšnji resoluciji v 3. točki sem jaz navedel, da se ne maram spustiti v debato o prerogativah krone. V 2. točki resolucije smo postavili posebno vprašanje. Mi smo tu navzlasili, da smatramo, da pripada radikalni stranki vodstvo bodoče koncentracije. Na to smo dobili odgovor, naj poskusijo druge manj važne stranke, ki se postavljajo na čelo koncentracije. Radi tega smo naglasili tisto, kar je potrebno z ozirom na razmerje radikalne stranke nasproti drugim strankam, da bi obvarovali legitimni položaj naše stranke. Če naši nasprotniki hočejo z nekakšnimi intrigami sedaj to stvar drugače tolmačiti, lahko to samo služi kot dokaz, da ne mislijo pri sestavi koncentracije tako iskreno, kakor bi morali, če bi se želela koncentracija ustvariti.

Davidovič pri Periču

Davidovič je po sestanku s Stjepanom Radičem odšel k mandatarju na njegov poziv. Sestanek ni trajal dolgo. Perič je obvestil Ljubo Davidoviča o svojem mandatu in Davidovič je dal svoj načelen pristaneček. Ljuba Davidovič je časnikarjem izjavil: »Razgovarjala sva se o koncentraciji. Jaz sem dejal, da principi-elno pristajam na koncentracijo. Pogoj je, da da mandatar informacije o teku pogajanj za koncentracijsko vlado.«

Hrasnica

Nato je dr. Perič sprejel predsednika muslimanskega kluba dr. Hrasnico, ki je časnikarjem o tem sestanku izjavil: »V načelu sem pristal na koncentracijo. Izrazil sem svojo željo, da naj bi politika nasproti Bosni ostala kakor je bila za časa Vukičevićeve vlade.«

Sestanek Vukičević-Perič

Dr. Perič je nato odšel v predsedništvo radikalnega kluba, da bi dobil Vukičevića, Ker

Dr. Ninko Perič, sedanjí mandatar krone.

ga pa ni dobil, je odšel v predsedništvo vlade. Vukičevića tudi tukaj ni bilo. Nato se je vršil sestanek med obema popoldne ob 6. Na tem sestanku je Perič obvestil Vukičevića kot predsednika radikalnega kluba o zahtevah ostalih strank glede razdelitve portfeljev. Med ostalimi zahtevami je najvažnejša ta, da je Radič zahteval za sebe portfelj finančnega ministristva.

Seja demokratskega kluba

Takoj po sestanku Davidovič-Perič je Davidovič sklical sejo demokratskega kluba, na kateri je obvestil klub o razgovorih s Peričem. Davidovič je zahteval sorazmerno število resorov. Naglasil je, da zahteva stranka resor zunanega ministristva. Nato se je govorilo o tem, da bo demokratski klub zahteval poštno ministristvo namesto gozdarskega.

Pri vseh parlamentarnih in političnih krogih je vzbudilo pozornost, da Pribičevič ni bil pozvan na posvetovanje, kar je posebno v krogih SDS izzvalo veliko nezadovoljstvo in obenem zelo veliko nevoljo.

Perič v avdienci

Popoldne je predsednik narodne skupščine dr. Perič po posvetovanju z Vukičevićem ob 7 odšel v dvor. Casnikarjem je izjavil: »Grem v dvor v avdienco. Po tej avdienci boste imeli ali sestavo nove vlade ali pa komuni-ke, zakaj nisem uspel.«

Važna konferenca

Za časa Peričeve avdiencie se je v predsedništvu vlade vršila konferenca, kateri so prisostvovali: Velja Vukičević, dr. Korošec, Halidbeg Hrasnica in Grga Angjelinovič.

Po današnjih dogodkih in po teh zahtevah sodeč, je, kakor smo omenili, malo upanja, da bi Perič lahko izvršil svoj mandat. Zato je povsem lahko mogoče, da bo dr. Perič v teku jutrišnjega dneva mandat vrnil. Če se bo kriza potem normalno razvijala, je pričakovati njene rešitve šele v dveh, treh dneh, ni pa izključeno, da pride do rešitve tudi že preje.

Predsednik narodne skupščine se je vrnil z dvora okrog 8. Takoj se je podal v predsedništvo vlade, kjer je še vedno trajala konferenca prvakov Vukičevića, Korošca, Hrasnice in Angjelinoviča. Ko je dr. Perič odhajal, je dejal časnikarjem: »Kralja sem obvestil o dosedanem poteku. Jutri bom nadaljeval pogajanja.« Vukičević, Korošec, Hrasnica in Angjelinovič so še dalje ostali v predsedništvu vlade. Po svojem odhodu niso hoteli dajati nobenih izjav. Kakor smo zvedeli, se bodo posvetovanja med predsednikom radikalnega kluba Veljo Vukičevićem in načelnikom Jugoslovanskega kluba dr. Antonom Koroščem nadaljevala jutri ob 9 zjutraj.

Jugoslovansko-bolgarska trgovinska pogajanja odgodena?

v Dunaj, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor javlja »Neues Wiener Tagblatt« iz Sofije, je bolgarski finančni minister Morov izjavil, da so bila bolgarsko-jugoslovanska trgovinska pogajanja radi zadnjih dogodkov na meji odgodena za negotov čas.

Najboljše

nabavite **nogavice**, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakit za šivilje, kravate, srajce gumbje, vezenino, čipke, edino le pri

Jos. Petelincu
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Kovaški mojster
starejši, zanesljiv in pošten, ki se je preselil z Goriskega, želi službe v svoji obrti kot delovodja ali kaj primerne kjerkoli v Sloveniji. Vzame tudi kovačnico v najem. Naslov: V. Valič, Ljublj., Karlovska cesta 4.

Proste službe

Mesarskega vajenca
močnega, sprejemem iz poštene kmečke hiše. Janez Verdž, mesar, Tržič.

VAJENCA

za pekovo obrt sprejemem. Biti mora zdrav in močan, okrog 15 let star in poštenih staršev z denarja. Hrana, stanovanje in perilo pri mojstru. — Karel Beč, pek, mojster, Rožna dolina pri Ljublj.

čevlj. vajenec

se sprejme. Oskrba v hiši. — Ivan Sroj, čevljarski mojster, Zg. Kašelj 63 — Dev. Mar. Polje. 1135

Iščem kuharico in sobarico

obe perfektni, z dobrimi in dolgoletnimi spricvali, v dobro in trajno službo. Ponudbe na naslov: Irena Longhino, soproga tovar. ravnateljca, Petrinja, Hrv.

Ključavničarskega pomočnika

dobro izvežbanega v vodovodnih instalacijah in v avtoženem varjenju, kakor tudi v splošnem ključavničarstvu, sprejme takoj v trajno delo Ivan Triler - ključavničar in vodovod. instalater, Bled.

Sprejme se za Ljubljano vratarica

katere mož pozna vrtna dela in je zmožen opravljati tudi druga dela. Naturalno lepo stanovanje in plača. Zglasijo naj se samo zanesljivi in marljivi. Ponudbe z navedbo doseganja, službovanja, rodinskih članov in zahtevano plače na Poštni predal 113 v Ljubljani. 1165

Pouk

Jecljanje

se temeljito in trajno odstrani. Najboljše priznanice in reference. Prijave za novi tečaj vsak dan od 2-3 v Ljubljani, Beethovnova 4, prtlj., desno. Pavla Kovač, specialtistinja za govoril. gimnastiko.

Stanovanja

Solčno stanovanje
treh sob z uporabo vrta, išče mirna stranka brez otrok za takoj ali maj. — Ponudbe pod: »Centra« na upravo »Slovenca«.

Sobico

lepo, prijazno, solčno, s posebnim vohom in elektr. lučjo, išče v sredini mesta soliden samski gospod. Ponudbe pod »Bližina stolnice št. 1141« na upravo »Slovenca«.

SOBA

opremljena, s posebnim vhodom, v bližini šent-peterske cerkve, se odda solidnemu gospodu. Naslov pri upravi Slovenca pod št. 1166.

Vrtajem

Gostilna v najem
se odda na zelo prometnem mestu v Šoštanj. — Ponudbe reflektantov, ki imajo osebno pravico, na upravo »Slovenca« pod: »Gostilna Šoštanj«.

Leni prostori

za boljše skladišče ali večji obrat, se oddajo v najem v Ljubljani v bližini goreni. kolodvora. — Ponudbe upravi »Slov.« pod: Lepi prostori 1076.

Posestva

Proda se hiša

z njivo, tretja hiša od postaje Kandija pri Novem mestu št. 68.

POSESTVO

v Sloveniji z lepo vilo, gospodarskim poslopjem ali gradiščem na lepem mestu, z elektriko in drugim komfortom, kupim takoj. K. Arsenič, Zagreb, Pierottieva ulica 1. - 1060

Kdo kupi?

Predelna stena
steklena, lepa, velika, na prodaj v trgovini Verbič, Stritarjeva ulica. 1082

Proda se zelo ugodno, rabljen stavbeni les

Vprašati: Badalič, Ambrožev trg 9.

Hrastovi sodi

prvovrstni, so naprodaj v vsaki množini na veleposesstvu Treščerovac pri Ozalju. — Vprašanja na Josip Prpič, Zagreb, Gajeva ul. 32. — Tel. 2-76.

Kdo proda?

Hlude bukove la in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga

V. SCAGNETTI
Ljubljana.

Star cink

kupuje vsako množino tvornica

Arko, Zagreb, Vlaška ulica 116.

Kupi se

elektro-ventilator

od 40-60 cm premera. Fr. Slamič, Gosposvetska cesta 6. 1152

Priveditve

V soboto 11. februarja 1928 ob 8 zvečer se vrši domača zabava pri Useniku, Borštn'kov trg 2. Za obilen obisk se priporoča Ivan Use ik, gostilničar. 1163

Nasa obrt

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4

Kašo,
rešprenj, ajdovo moko vedno svežo odlika na dehe veletrgovina
A. VOLK, LJUBLJANA
Res'eva cesta 107

NAJBOLJSI PREMOS
Cebin Worfova 1/2

Motvoz (špača) najceneje direktno v tovarni Mehanična vrvarna Šinkovec. Grosuplje 10245

Inserirajte v „Slovenca!“

Trboveljski premor
drva. Pogačnik, Boborjeva št. 5. — Telef 2059.

Železna okna za grečice

izdeluje solidno in konkurenčno lesenim. Dobavi lahko dnevno 50 komad. — Fran Kosvač, Jeranova ul. 5, Ljubljana.

Naročajte „Slovenca!“

Zahvala

Za izraze sožalja ob smrti gospoda

Janeza Černča

profesorja I. moške državne gimnazije v Krajujcu,

za poklonjeno cvetje, posebno pa za spremstvo pokojnika na njegovi zadnji poti, izrekam vsem in vsakemu posebej svojo in njegovih domačih iskreno zahvalo.

Kamnik-Boginja vas, 9. febr. 1928.

Hermína Megušarjeva, učiteljica.

Neutolažljivi naznanjamo, da je Vsemogočni nenadoma poklical k Sebi v boljše življenje našo zlato, nad vse ljubljeno hčerko in sestrico

Lidijo Poznik

cand. iur.

Našo miljenko prepeljemo v Lož in jo pokopljemo na domačem pokopališču v pondeljek, dne 13. svečana 1928 ob 16. uri.

Lož, dne 11. svečana 1928.

Viktor in Josipina, starši. Marjan, brat. Melita, Dragmar, sestri.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš iskreno ljubljeni sin, brat in stric, gospod

Joško Toni

mesarski pomočnik

včeraj dne 9. februarja 1928 ob 5. uri popoldne nenadoma preminul.

Pogreb draglega nam pokojnika se bo vršil v soboto dne 11. februarja 1928 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 36, na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 10. februarja 1928.

ZALUJOČI OSTALI.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Nakup brusnega lesa!

Kupimo za takojšnjo in tekočo dobavo do konca junija 1928

15.000 m³ brusnega lesa

sečnje 1927/28, popolnoma zdravega, malo grčastega, 1 ali 2 m dolgega, olupljenega ali dobro obrezanega, franko vsaka nakladalna postaja. Preznamemo pri nakladanju Plačljivo proti akreditivu pri kakikrški banki. Ponudbe na tvrdko Osterreichische Holzabstockungs- und Verwertungs Ges. m. b. H., Graz, Jakominiig. 51.

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN VEČBARVNE FOTOTIPIJE, ENOBARVNE, VEČBARVNE AUTOTIPIJE, KOMBINIRANE KLISEJE ZA NAVADEN IN NAJFINEJSI PAPIR KLISEJE PO PERORISIH, SLIKAH IN R. SBAM, ROKOPISIH IN FOTOGRAFIJAH ZA RAZGLEDNICE. REKLAM. SLIKE, VINJETE

Lipski pomladni veesejem 1928

splošni veesejem od 4. do 10. marca
tekstilni, čevljarski in usnjarski veesejem od 4. do 7. marca
tehnični in stavbni veesejem od 4. do 14. marca
prvi mednarodni veesejem avtomobilov od 4. do 14. marca

je najugodnejši kupčijski trg in največji veesejem v Evropi.

Znižane vozne cene. — Brezplačni vizumi!

Pojasnila daje:

Častno zastopstvo

STEGU - LJUBLJANA
Gledališka ulica 8.

Ing. Ovidon Gulič:

Parni stroji in parna turbina.

Navodila za strojnike in obratovodje parnih obratov — vezana knjiga stane 80 Din

Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani.

Važna izvozna tvrdka lesa išče letno produkcijo 3 do 4000 kub. metrov

jelka - smreka

paralelna, murale, za prekomorski promet. Manipulacija prvovrstna. Ponudbe na upravo lista pod »Produkcija« 2248.

Pomaranče, mandarine, limone
ter vse drugo južno in domače sadje zelenjave in deželni pridelki se dobe najceneje pri tvrdki
M. Stele & I. Pielich
Ljubljana
Solski drevored (Semenišče)
Telefon int. 25-47
Zahtevajte esnik!

RAZPIS Cerkveno-konkurenčni odbor v Podčetrku razpisuje razna popravila pri župnijskih poslopih v Podčetrku pod zelo ugodnimi pogoji Do 1. julija t. l. morajo biti ta dela izgotovljena. Prijave je nasloviti ne župnijski urad v Podčetrku do 25. februarja 1928. Tam se dobe tudi vse informacije. 965

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
SOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.
NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
IL. NADSTROPJE

Dobro idoča

trgovina

v jako prometnem kraju Slovenije se vsled bolezni odda v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Več se poizve pri tvrdki

D. Marušič v Ljubljani, Sv. Petra cesta 40.

Stoji, stoji tam Beli-grad . . .

Usoda Belgrada

On videl je zgodbo svobodnih otrok... Donava se v svoji brezmejnosti zaletava ob robove trdnjave Kalimegdana, Sava se ji priključi s skrajnih meja vzhodne Jugoslavije, mali hribci gledajo na sanjavo banasko ravnino — tu stoji Belgrad, prestolnica Jugoslavije in Balkana, mesto velike prošlosti in bodočnosti. Nič čudnega, če se o njem govori že v pradavnini. Stari Kelti so na sedanjem Kalimegdanu sezidali v 3. stoletju pred Kristusom grad Singidunum. Ko se je rodil Krist, so stegnili sem svojo roko Rimljani. Singidunum je dobil pravico mest za Hadrijanove dobe in bil taborišče rimskih legij. Arijeva sekta se je vgnezdila med kršćanske škole in mučeniška kri je obliha tudi to zemljo. Atila, Slovanom tako v živem spominu, se je s svojimi Huni oglašil v tem mestu. Za njim Sarmati, Goti, Heruli, a car Justinijan je popravil trdnjavo, da je bil Belgrad branik pred v zgodovino stopajočimi Slovani. Avari so mesto razdijali. V 9. stoletju se mesto znova krsti in dobi sedanje ime. Najprej ga imajo v rokah Bolgari, kjer so sprejeli učence sv. Cirila in Metoda, ki so bežali iz Morave. V naslednji dobi beleži zgodovina ljute spopade za Belgrad — med Madjari in Bizantinci. 1232 ga dobijo v roke Madjari. Car Dušan se še bojuje zanj. Car Štefan ga dobi in znova utrdi. Ko stopi na evropska tla turški kopito, teče za »Belgradom rdeča kri...« 1521 pade mesto Turkom v roke. Le 2 kratko dobo, ko so bili Turki pred Dunajem od Poljakov tepeni, so mesto zasedli Avstrijci. Ko so si Turki opomogli, je Belgrad bil zanje glavna trdnjava proti Avstriji. Princ Eugen Savojski je s svojo zmagovito armado potisnil Turke nazaj, na belgrajski trdnjavi je dolga leta plapolala avstrijska zastava; Avstrija si je osvojila tudi severno Srbijo. V večnih spopadih v naslednjih štiridesetih letih med Avstriji in Turki je Belgrad zgubil, kar je bil medtem pridobil: Prebivalstvo je trpelo, trgovina je zdihovala v zapuščenosti, zidovje je bilo golo. 1806, ko dvignejo Karadžorjeviči vstajo, pride Belgrad Srbom v roke, a ga morajo 1813 zopet vrniti. V letu 1815 se začne intenzivno vseljevanje Srbov v Belgrad in četudi je stanoval v mestu turški paša, raste z narodom in v njegovi duši — srbska prestolnica. 1867 se že svečano prečita sultanov odlok, s katerim se mesto preda knezu Mihajlu. Turška posadka je odšla za vedno. — Spomini iz svetovne vojne so še sveži. Avstrija je kmalu v začetku zavzela prestolico; sicer jo je morala vrniti, a dobila jo je zopet nazaj v letih 1915-18. 3. novembra 1918 se je dvignil svobodni Belgrad kot prestolnica Srbov, Hrvatov in Slovencev; v njem je bilo 1. dec. 1. 1918 proglašeno ujedinjenje.

Od tedaj se je izvršil preokret. Malo je mest v Evropi, ki bi mirala v desetih letih razvoja pokazati na tak ameriški tempo kot Belgrad in zopet je bilo malo mest, ki bi vsled svoje lege, čudovite centrale vodnih in železniških točk Balkana mogla trkati na svoj dominirajoč položaj tako kot Belgrad.

Katoličani v Belgradu

O občestvenem življenju katoličanov v Belgradu lahko govorimo po ustankih pod Karadžordjem l. 1814 in pod Milošem Obrenovićem 1816. Miloš Obrenović, ki je začel organizirati mlado, osvobodeno Srbijo, je od drugod poklical različne rokodelce in obrtnike, tehnike ter zdravnike in stavbenike; večina teh se je naselila v Belgradu. Nastala je potreba stalnega duhovnika; l. 1845 se najdemo prvega stalnega duhovnika v Belgradu. Do svetovne vojne je bil kat. duhovnik dodeljen avstro-ogrskemu poslanstvu, katero je tudi zgradilo majhno cerkvič, kjer so se zbirali katoličani k izvrševanju svojih verskih dolžnosti, po večini Nemci, zato ime za katoličane pri pravoslavni Srbi »Švabi« in za katoliško vero »švabska vera«, katera imena šele zdaj polagoma izginjajo.

O sistematični organizaciji katoliškega življenja v Belgradu govorimo lahko šele po l. 1919, ko je po vojni prišel v Belgrad za dušnega pastirja sedanji župnik dr. H. Wagner, ki je z energično organizatorično silo in žilavo vztrajnostjo zbiral katoličane, ki so iz vseh krajev Jugoslavije hiteli v Belgrad v najrazličnejših poklicih: kot uradniki, častniki, obrtniki, delavci, služkinje, trgovci, vratarji, natakariji, šoferji, nosači itd.

Tako so zdaj v Belgradu katoličani v najrazličnejših socialnih položajih: od diplomata in visokega državnega uradnika do cestnega pomočarja. Število katoličanov v Belgradu lahko cениmo na pribl. 30.000 (stalna številka se težko določi, ker vedno prihajajo in odhajajo).

Po narodnosti od teh 30.000 malo več kot polovica odpade na Hrvate in Slovence; trditev, da je v Belgradu samo Slovencev 15.000, je gotovo pretirana. — Drugi so v glavnem Čehi, Nemci, Madjari, Francozi, Poljaki, Albanci itd. Katoličanom Srbom lahko prištevamo one, katerih rodbine so že oddavna v Belgradu; teh ni veliko in mnogi od njih so tudi že popolnoma prevzeli versko mentaliteto pravoslavni, čeravno so formalno še ostali katoličani.

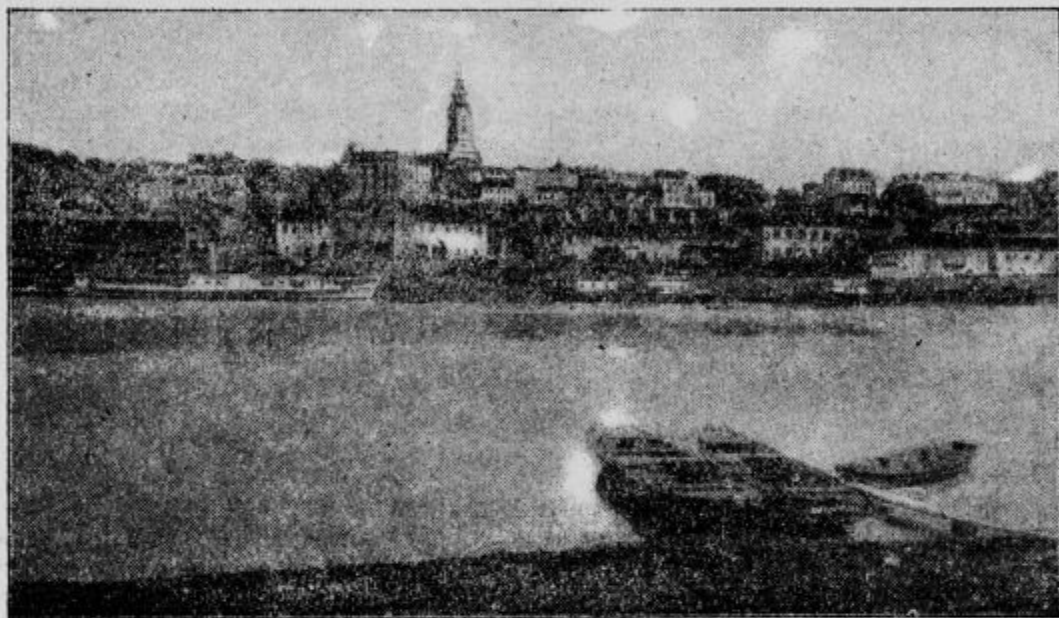
Territorialno so katoličani razdeljeni v tri župnije: župnija Krista Kralja, župnija Bl. Device Marije s francoskimi patri asumpcionisti in župnija sv. Antuna z besnaskimi frančiškani. Največja numerično je župnija Krista Kralja. Njena cerkev v Krunski ulici 23, prenovljena in podaljšana l. 1926, opremljena z novimi zvonovi (1926) in krasnimi orglami (1927, delo slovenskega mojstra Jenka iz St. Vida), je tudi sedež belgrajskega nadškofa msgr. I. R. Rodiča, ki je bil l. 1924 imenovan za nadpastirja v Stari Srbiji in je od tedaj prevzel vodstvo kat. Cerkve v zgornji Srbiji, v južni pa Slovenec dr. Gnidovec. —

Versko življenje.

Ako v nedeljo pred cerkvijo Krista Kralja opazujemo, kako prihajajo verniki vseh stanov v cerkev, dobimo vtis, da je tu versko življenje zelo intenzivno in živahno. V nekaterem oziru je to res. Ni še tukaj med katoličani skoro nobenih ne osebnih ne lokalnih nesporazumov in preprirov, ki bi malenkostno motili zavest skupnega verskega občestva. Posebno inteligenca v splošnem dobro vrši svoje verske dolžnosti.

Da pa procentualno število onih, ki vredno vrše svoje verske dolžnosti, ni večje, je razumljivo iz različnih težkoč. Tukajšnji verniki so večinoma prišli v Belgrad — kakor že rečeno — iz vseh krajev naše kraljevine in vsak je prinesel s seboj kos svoje domačnosti v verskem in kulturnem oziru, vsak je prinesel svoje domače običaje, svojo krajevno mentaliteto, svojega nadpastirja, svojega župnika in se le počasi — po zakonu konservativnosti — vživi v nove razmere in osebe; nekateri, ki mislijo ostati tu le za časno, se sploh nočejo vživeti v tukajšnje razmere. Manjka tradicije, ki je velik faktor v snovanju skupne zavesti in pripadnosti, manjka za zdaj splošno še tiste duhovne vezi med cerkvijo in verniki in med verniki medsebojno, ki je potrebna za plodonosno intenzivno skupno versko življenje.

Nadalje je Belgrad zelo raztresen, komunikalne zveze slabe, večina katoličanov živi na periferiji mesta; vpoštev pride tudi njih razcepljenost na najrazličnejše narodnosti, potem kvarno vpliva indiferentizem pravoslavni, ki sploh nimajo smisla za versko, duševno življenje, so-

ciama brezposelnosti delavska, ki moti tudi od nedeljah in praznikih delati in slabo ekonomsko stanje, ki ima za posledico visoko število konkubinatov itd.

Razveseljivo je, da je vsako leto bolje, čeravno se jih v verskem oziru še zdaj veliko popolnoma izgubi, največ zaradi ženitbe. Faktum je tudi, da procentualno največ Slovencev odpade na one, ki redno in vestno izpolnjujejo svoje verske dolžnosti.

Redovnice.

Veliko so v verskem oziru storile tudi č. stre, ki so prišle v Belgrad.

Prve so prišle slovenske usmiljene sestre — že l. 1920 v privatni sanatorij na Vračaru. — L. 1925 so prišle francoske sestre, asumpcionisti, ki imajo zdaj francoski otroški vrtec z 80 otroki, francosko osnovno šolo s 70 učenkami, kurze za francoski jezik, risanje, klavir itd.; vsega izobrazujejo 100 deklic in 12 penzionatk. — L. 1927 so prišle usmiljene sestre iz Zagreba, ki imajo otroški vrtec.

Društveno življenje

se odigrava v Belgradu v dvorani — sezidani poleg cerkve Krista Kralja — ki je dar sv. Stolicice po intervenciji sedanjega apostolskega nuncijskega msgr. H. Pellegrinetti, ki je tudi največji prijatelj in pospeševatelj mladinskega društvenega življenja in gotovo eden najrednejših obiskovalcev vseh društvenih prireditev, pa naj jih prirejalje visokošolci ali »Društvo Samostalnih Devojaka« (povečini služkinje). Društveno življenje je živahno; prirejajo se predstave, akademije, koncerti, predavanja, skioptikon itd. Tudi dosti slovenskih komadov se je že tu vprizorilo, tako je med drugim Kovačev študent zabaval belgrajsko publiko.

Historično prvo je bilo l. 1920 ustanovljeno »Društvo za Gradjenje Kat. Katedrale v Beogradu«, katerega znani predsednik je ačinski Kario Matanšek (Srb katolik) in ki ima cilj, v kolikor mogoče najkrajšem času zgraditi katedralo, ki bi reprezentativno in prostorno odgovarjala krajevnim potrebam.

»Društvo sv. Vinka« deluje od l. 1921; je tu človekoljubno društvo, ki poleg podpiranja siromakov vsako leto za božič obdaruje z obleko čez 100 siromasnih šolskih otrok.

Dijaštvo je organizirano! Visokošolsko v »akademskem klubu sv. Cirila in Metodija« od l. 1920; dijaštvo višjih strokovnih šol (železničarske, poštno, srednje-tehniške, geodezijske in njim enakih) v društvu »Akademija sv. Cirila in Metodija« od l. 1926; dijaštvo srednjih šol v »Udruženju kat. srednješkolske omladine«; dijakinje srednjih šol v »Udruženju beog. kat. srednješkolskih učenica«.

Obrtniki in obrtniški naraščaj se zbirajo v »Udruženju beog. kat. zanatlija«. Številno najmočnejše je »Društvo Samostalnih Devojaka«, organizacija deklet raznih delavnih poklicev kakor šivilj, kuharic, služkinj, delavk itd. Večina teh deklet je Slovenki.

Čisto verska organizacija je tretji red.

Važno vprašanje z verskega stališča v Belgradu je tudi

šolsko vprašanje.

S poukom veronauka so bile od kraja velike težkoče; zdaj je stvar že precej urejena, a ne še idealna. Katoliških učencev na srednjih šolah je okoli 300, na osnovnih pa okoli 600.

Prvi katehet (od l. 1920), ki je z vnmemo na tem polju deloval, je bil dr. J. M a d j e r e c.

Slovinci v Belgradu

nimajo še večje lastne organizacije; Mohorjeve knjige jih je naročilo 76.

Kljub raznim težavam se katoliška cerkev in katoliško življenje v Belgradu smotrno in energično razvija, kar je najlepše razvidno iz števila duhovnikov: l. 1919 eden, l. 1928 čez 20 (seveda niso vsi v dušnem pastirstvu).

Ako bodo vsi, ki prihajajo v Belgrad iz različnih naših, pretežno katoliških krajev, že doma od svojih dušnih pastirjev informirani o razmerah tu in ako bodo potem tudi tu vršili svoje verske dolžnosti redno in vestno, bo katoliško življenje in katoliška Cerkev se lepše vzcvetela in se še mogočnejše razvila v prestolnici Jugoslavije, v lepem Belgradu.

Številke so poučne

Katoliške župnijske matice so verno zrcalo katoliškega življenja in gibanja. Iz njih posnemamo za l. 1927 naslednjo sliko.

Krstov

je bilo skupaj 568 proti 469 v l. 1926). Od tega odpade 30 krstov na deco, prineseno v Belgrad iz drugih krajev: iz Mladenovca, Valjeva, Sabca in od drugod, saj so danes katoličani raztreseni že po vseh mestih belgrajske nadškofije.

Porok

je bilo skupaj 312 (proti 303 v l. 1926). Pri tem je pa treba vpoštevati, da se je med letom ustanovila katoliška župnija v Smederevu in so vse tamkajšnje poroke za Belgrad to leto odpade. Od 312 porok odpade na sam Belgrad 261, 3 na notranjost Srbije, 44 pa na druge kraje, največ na Banat. »Glasnik katoliške Crkve u Beogradu« št. 1, 1928, pripominja:

»312 porok v Belgradu pomenja, da so se tekom l. 1927 zopet osnoval v Belgradu številne katoliške družine. Iz tega sledi tudi to dejstvo, da se župnije v Belgradu polagoma stabilizirajo, ker dobivajo vedno več družin, ki so se tu ustanovile in nameravajo tu ostati. Sopoga prihajata pri poroki prvič v stik s cerkvijo in duhovnikom, nato pri krstu otrok, potem v šoli po katehetu. Tako se naši katoličani v Belgradu

Arkadij Averčenko:

Moč besede

V kotu neke sevastopoljske ulice, na najbolj prisojnem kraju, demlje Tatar, ki prodaja pomaranče. Pred njim stoji pletena košara, do polovice napolnjena z debelimi pomarančami.

Ves svet gine od vročine in dolgočasje, ves svet — razen Tatarja. Tatarju ni niti vroče niti dolgočasno. Na kaj bi tudi mislil, ko tako čepi pred svojo košaro, ki vsebuje blaga za poldrugi rubelj? Po vsej priliki Tatar ne misli ničesar. Kateri misli bi se tudi vdal, ko mu je ves svetovni nazor lepo vsajen v ducatu vsakdanjih pojmov? To je dovoljeno, to je prepovedano — in konec. Postal je tako len, da ga ni razveselila krasna tatarska pesem, katero je v nedeljo žvižgal na klarinet, ko je po trgu spremljal trgovca s sadjem na debelo, ki je hodil okrog s tako važnim obrazom, kakor kak rimski zmogovalec, katerega dela slavijo peveci in muzikanti.

Tako kima Tatar nad svojimi pomarančami in se pri tem počuti tako srečnega in zadovoljnega, da niti ne dvigne glave, da bi se ozrl na težak voz, ki gre mimo njega... Nikjer nikogar...

V daljavi se prikaže opotekajoč možakar v modrem plašču in s slavnikom na glavi. Zbli se, da hodi brez cilja; vino in vročina sta mu vzela moč.

Ko prikolovrati do Tatarja, se ustavi pred njim in mrko in zamišljeno pogleda v košaro. Nato vpraša z naporom: >

polagoma orientirajo okoli svojih cerkva ter se ustvarjajo zveze in stik z duhovščino in tako se popravljajo prejšnje stanje, ko mnogi niti vedeli niso, kje stoji njihova župna cerkev.

A eno je za nas v teh številkah posebno žalostno: preveliko število mešanih zakonov. — Od 312 porok je bilo 94 mešanih, torej ravno tretjina. Vsakdanja izkušnja dokazuje, da se v mešanih zakonih slabo vrše verske dolžnosti tudi na katoliški strani; pa tudi verska vzgoja otrok ni zagotovljena, ker otrok ne vidi, da izpovedujeta oče in mati isto vero in po njej živita.

Smrtnih slučajev

je bilo skupaj 333. Ta številka je izredno visoka in presega število smrti l. 1926 za 65 slučajev. Še temnejša postaja slika po dejstvu, da odpade od teh 333 smrtnih slučajev na deco izpod dveh let starosti 103 slučajev, torej cela tretjina. Ta silna umrljivost dece priča o žalostnih socialnih razmerah, v katerih žive mnogi katoličani: nezdrava stanovanja, slaba hrana, nesnaga. Vse to kliče tudi po socialni pomoči.

Belgrajski časnikar

Naš tovariš iz Nemčije je v belgrajskih vtiših napisal tudi ta stavek: Če srečaš na ulici elegantnega gospoda, je to ali trgovec, ali višji uradnik, ali pa časnikar.

Naš domači politik, znan po vsej Jugoslaviji in izven njenih meja, pa se je nekoč izrazil, da je že deset let v Belgradu, pa še ne pozna do dna belgrajske politike. Po teh dveh resnicah presodiš lahko kmalu, kaj delamo. Na cesti smo — recimo elegantno napravljeni — in si belimo glave, odkod pravzaprav kriza. Na krožniku nimaš ničesar. Odtod morda tudi značaj belgrajskega časnikarja, ki je nekaj posebnega. Stoji pred predsedništvom vlade in se zaganja v odhajajoče minist're, če mu morejo kaj povedati. Čaka pred dvorom, kjer so avdiijence in vstavlja gospode z vprašanji, kaj prinašajo z dvora. Hodi sem in tja pred klubi, da vidi, če se je njegov znanec, s katerim sta »kod treh seljaka« ali pa v »Moskvi« pila pivo, vino ali črno kavo, da mu omehča prijaznost in končno le pove, kaj je bilo prav za prav na klubovi seji. Medtem pa stika po odborih, skače po skupščini od zasedanja do zasedanja, obletava poslanstva, ministrstva, načelnike in referente, gre, če je »strankarski«, v avdienco k šefu stranke in kluba, da se pusti po potrebi ozmerjati, izprašati in odide poln novih navodil pred telefon, da poskusi srečo, če bi se dobila, bodisi s prigovarjanjem, obljubovanjem ali pa zgrda, zveza z uredništvom v Ljubljani.

To je zunanja, površna stran. K tej pride kritika. Belgrad je danes prestolnica Jugoslavije in nedvomno središče Balkana. Med množico narodov se je uvrstil tudi tuj časnikar in večina inozemskih listov imajo tu svoje lastne zastopnike. Poleg tega cvete domača žurnalistika. Razvija se pravcati štab časnikarjev, ki so v drugih državah že javna ustanova.

Belgrad mora torej gledati na to, da gre tudi v tem pogledu sporedno z razvojem drugih prestolic; da vsvari ugleden novinarski stan, vlada pa, da občuje z njim direktno, da daje sama informacije, uradne objave in končno: da po vzgledih drugih skrbi za teoretično in praktično izobrazbo časnikarjev. Minister dr. Hodža stalno stremi za tem, da preskrbi v Pragi za casnikarje nekako fakultetno izobrazbo.

Tretji bi bil apel na publiko. Casnikar je v svetu svet zase s posebnimi nalogami. V parlamentarizmu oziroma njegovi zadnji dobi imajo poslanci mnogo opravka z najrazličnejšimi intervencijami. Pa to je končno njihov poklic. Casnikar nima tega poklica, ima svojega, katerega naj publika spoštuje in pusti — pri miru.

Tako je v Belgradu. Kdor se hoče preprčati na licu mesta, naj pride pogledat in se učiti — politike.

>Ali prodajš pomaranče?<

>Vsekakor, odgovori Tatar in dvigne težke obrvi. >Zelite katero?<

>Ti si Tatar?< vpraša možak iz dolgočasje.

>Naravno, potrdi Tatar dobrohotno.

>Vsak človek ima nekakšno ime. Nekateri so Tatari, drugi Grki, kaj ne?<

>Da, da! Pa povej mi, ali vi Tatari pijete žganje?<

>Ne, ne pijemo ga, ker nam je prepovedano.<

>Za Boga, zakaj je prepovedano?< vprašuje prišlec dalje, ponosno dvignivši glavo.

>kaj misliš, da žganje škoduje, kaj?<

>Gotovo, ker v našem zakonu stoji, da ga ne smemo piti! To bi bil velik greh!<

>Nesmisel!< pograbi možak pokroviteljsko. >Kakšen greh! Gotovo niste korana prav razumeli... Daj mi koran, pa ti bom pokazal mesto, kjer se dovoljuje piti.<

Tatar maje z rameni. Dolgo premišljuje, kaj bi odgovoril, končno vendar izusti: >Ko je človek pijan, omahuje. Ali je to v redu?<

>Ti sploh nimaš pojma. Človek ne omahuje sam od sebe, to dela žganje proti njegovi volji!<

>Vseeno. Ziblje se, poje, dere se ko osel, draži pse in mačke. Ali je to prav?<

>Pa zakaj ne bi pel, če je vesel?<

>Kadar lepo poje, mu nihče nič noče; pijanec pa moti s svojim kričanjem vsakega, ki gre mimo.<

>Dragi moj, kaj to drugega briga, razumete, da sem le jaz vesel in da v tem najdem

Jugoslavija med Anglijo in Ameriko

v London, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Iz zadnjih parlamentarnih, še bolj pa iz gospodarsko-političnih sestankov je razvidno, da se politiki in gospodarski krogi v Londonu, New Yorku in Washingtonu prizadevajo za novo preureditev angleško-ameriških odnošajev. Tako se Chamberlainovo obžalovanje v debati poslanske zbornice o neuspehu ženevske konference o razorožitvi na morju tolmači kot zblizanje v angleško-ameriški kontroverzi glede brodovja. Dalje se opaža tudi prizadevanje za poravnavo angleško-ameriškega spora glede olja in sirovega kavčuka. Najjasneje pa se vidi stremeljenje za pridružitve k ameriški orijentaciji v sedaj sklenjenem ameriško-angleškem posojilu za Jugoslavijo, ker velika nedeležba Anglije pri jugoslovanskem posojilu pada časovno skupaj z odmaknitvijo Anglije od Italije in Madjarske in z odločnimi vestmi, da naj najtoplejši zagovornik angleško-francoskih in angleško-ameriških odnošajev Viljem Tyrel postane angleški poslanik v Parizu. Novostanovljena angleško-francoska banka v Londonu z izrecnim privoljenjem Foreign Officea in zakladnega urada, pod vodstvom lorda Derbyja, ki se hoče v glavnem početi s francoskimi emisijami na londonskem trgu in pri stabilizaciji ter posojilnih poslih francoske vlade igrati veliko vlogo, je za veliko odmaknitev od Italije in Madjarske ravno tako značilna, kakor jugoslovansko posojilo. Značilne so tudi vesti angleškega tiska, glasom katerih se ne pričakuje, da bi Romunija navzlic pripravljenosti za sporazum v madjarskem optantskem vprašanju prišla do sporazuma. Madjarska je vrh tega začutila ne samo politično, temveč tudi gospodarsko gotovo ohladitev londonske atmosfere ter je morala, da poživi zastajajoče posle v prodaji svojih agrarnih produktov, pomagati z inserati v londonskih »Timesih«.

v London, 11. febr. (Tel. »Slov.«) V nekem pregledu notranjepolitičnih dogodkov v Jugoslaviji, Romuniji in Bolgarski ugotavljajo »Times«, da Balkan že več let ni delal politikom tako malo skrbi kakor sedaj. Te tri balkanske države so preveč intenzivno zaposlene s svojimi notranjepolitičnimi problemi, da bi mogle dati povod za zunanjepolitične komplikacije.

Večina proti Madjarski je tu?

v London, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Kakor poročajo diplomatski dopisniki »Daily Telegraph«, bo v marčnem zasedanju sveta Društva narodov predlog male antante za investigacijo proti Madjarski dobil večino. Proti bodo glasovale Anglija, Italija, Nemčija, Kanada in Kitajska.

Angleški prestolni govor

M. A. Ch. London, 10. februar.

Prestolni govor, s katerim se je otvorilo prvo parlamentarno zasedanje v novem letu, je jako kratek in po splošnem mnenju preveč prazen. Zunanje politike se komaj dotika, a za notranje industrijske in kmetijske probleme ne obeta posebne aktivnosti.

Angleški premier g. Baldwin se zdi, kakor da računa na to, da bo njegova vlada izzvala tem manj kritike, čim manj bo govorila. Toda šef opozicije, g. Ramsay MacDonald, ga je moral že o nasprotnem prepričati, trdovratno naglašujoč množestvilne nedostatke v prestolnem govoru.

Za male narode je pa značilno, da je kralj, ne da bi se spuščal v podrobnosti britanskih odnošajev z zunanjimi državami, v svojem govoru predvsem omenil Društvo narodov kot glavnega sodravnika za ohranitev miru in sporazumno reševanje mednarodnih sporov. Izjavo o obnovitvi dogovora za arbitražo z Zedinjenimi državami so v vseh krogih sprejeli z zadovoljstvom, ker še vedno ni prenehala neka skrb pred možnostjo kaknega nesporazuma. Angleži namreč ne izgubljajo izpred oči dejstva, da se vrednost zlata ne meri več po šterlingu, marveč po dolarju in da danes svetovna tržišča uravnavajo Zedinjene države.

Glavna točka v domačem programu je razširjenje volivne pravice s tem, da se dovoli ženskam volivna pravica pod istimi pogoji kakor moškim. Dosedaj so ženske postale volivke šele po dovršenem 30. letu, dočim so smeli moški voliti že od 21. leta dalje. To volivno reformo so hoteli izvesti že prejšnji ministri raznih strank, a niso imeli časa; sedaj pa opozicija očita konservativcem, da si prisvajajo zaslug za volivno reformo, katero so prej odklanjali. Macdonaldova vlada je pripravljala ta zakon baš pred svojim padcem in Delavska stranka se zanaša, da bodo nove volivke glasovale v njen prid. Liberalci pa spominjajo ženske na to, da so prejete prvo volivno pravico od Lloyda Georgea takoj po vojni; najsi je bila ta volivna pravica omejena, vendar je bil to velik korak naprej, ker so bili takrat v veljavi še veliki predsodki. — Toda tudi g. Baldwin in njegova stranka sta trdno prepričana, da bo ženska, po svoji naravi konservativna, obzirna in sploh umerjena, povečala število konservativnih vrst. Kakor kažejo izkušnje, glasujejo ženske po strankah in je o njihovih glasovih ravno tako težko v naprej delati račune kakor o moških. Eno pa je gotovo in tega nihče ne zanika: da se bo zakonodajca, ki se nanaša na ženske in otroke, boljše obrav-

Naši podmornici v obisku pri angleških v London, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Dve jugoslovanske podmornice, ki sta bili zgrajeni v Newcastle, sta danes v spremstvu svoje ladje matice obiskali angleško atlantsko brodovje v Portsmouthu, na kar bosta odpluli v Jugoslavijo.

Angleški politik v življenjski nevarnosti

v London, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Bagdaski študenti so, nahujskani po nekem mohamedanskem listu, ki trdi, da je sir Alfred Monzato prišel v Irak, da ustanovi tam zionistično kolonijo, hoteli to namero preprečiti. Po cesti mu je šlo 5000 ljudi nasproti, druga množica pa je obkolila hišo, v kateri se je Monzato nastanil. Posredovati je morala policija, da je rešila angleškega parlamentarca, pri čemer je prišlo do protizidovskih demonstracij, v katerih je bilo ranjenih več demonstrantov in policistov.

Lloyd George je optimist

v London, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Lloyd George je izjavil v nekem govoru v Manchesteru, da bo prihodnji angleški parlament imel večino za napredno politiko. Od 415 mandatov, ki jih ima sedaj konservativna stranka, jih bo obdržala samo 180. Položaj konservativne stranke se da primerjati samo s severnim medvedom, ki se nahaja na ledeni plošči, katere se topi tem hitreje, čim bolj se bliža zalivskemu toku.

Zopet nauki iz Italije

v Rim, 11. febr. (Tel. »Slov.«) »Tribuna« piše v svojem komentarju o notranji krizi v Jugoslaviji: Mala država, ki kaže neprestano po plemenskih in strankarskih strasteh bičano notranjo situacijo in ki bi navzlic temu hotela voditi pustolovski zunanjo politiko, greši proti splošnim načelom, ki vežejo življenje narodov med seboj in katerih se ne sme brez kazni ogniti. Jugoslavija ni v stanu sklepati prijateljstva in prevzemati obveznosti, ki izključujejo druga prijateljstva in obveznosti, temveč Jugoslavija mora krog svojih mednarodnih odnošajev razširiti in smatrati veselite za prave razsodnike o miru in vojni, torej tudi o usodi malih narodov. Jugoslavija mora ali to resnico priznati, ali pa bo življenje države naenkrat doživelo pretresljaje, ker jo vladajo preveliki notranji narodni spori. Resnica je pač ta, da ima Jugoslavija mir v dosegljivi bližini, pa ga noče imeti. — Fašisti naj sami gledajo na nasprotja med severno in južno Italijo — Italija sama pa lahko zna, da za naše notranje razmere ne rabimo nobenih razsodnikov.

navala in izboljšala, čim novi zakonski načrt postane zakon.

Današnja vlada stopa pred parlament s čisto večino nad 200 glasov. To je v resnici velika moč, ki bi morala biti v stanju, da reši najbolj pereči problem današnje Anglije: brezposelnost. Veliko je razočaranje, da se prestolni govor tega vprašanja ni dotaknil. Delavska stranka, ki šteje 156 poslancev, in liberalci, ki imajo 42 glasov, se strinjajo vsaj v tem, da vlada, katere cilji očitno ne segajo dalje od »pokojnosti« in »štedenja«, ne more dolgo zadovoljevati naroda. Težki položaj kmetijstva g. Baldwin ne more nagniti do tega, da bi kaj poizkusil v tem vprašanju, in celo premogovna industrija, ki je pred dvema leti povzročila nevaren štrajk, ga ne more zbuditi iz njegovega nemara. Tako vsaj pravijo njegovi politični nasprotniki, od katerih je najgovornejši g. Lloyd George, ki ima pripravljen obširen načrt za obnovo kmetijstva in obenem za zmanjšanje brezposelnosti. Njegova nada je, da se bo narod, sit konservativne nedelavnosti, vrnil k njemu, ki je vsaj izredno delaven.

Macdonald, ki ima trikrat več pristašev, pa vodi uspešno kampanjo za svojo stranko v vseh slojih. Posebno mnogo novih pristašev dobiva med mlajšimi rodovi konservativnih družin. Tako se nahaja danes v vrstah Delavske stranke sin ministrskega predsednika Baldwin, kakor tudi zet in hčerka pokojnega Lorda Curzona in mnogi drugi znani člani angleške visoke družbe. Macdonaldu njegovi politični nasprotniki dejansko že očitajo, da njegove stranke ne tvorijo več delavci, marveč rentniki. V resnici je pa ta stranka brez denarnih sredstev.

Najobilnejši strankarski fond ima liberalna stranka, ki ga upravlja Lloyd George z malostevilnim odborom. Toda kljub bogatim materialnim sredstvom, njegovi bujni domišljiji in velikim sposobnostim njega samega in njegovih tovarišev — bo Lloyd George težko uspel, da bi na bodočih volitvah prihodnje leto popravil številčno stanje liberalne stranke v toliko, da bi mogel sam prevzeti vlado. Pač pa bo mogel biti jeziček na tehtnici med konservativci in Delavsko stranko.

Švica ni več pribežališče?

v Curih, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Dva italijanska vojaka, ki sta dezertirala na švicarska tla, sta bila odvedena v Bellinzono, kjer so ju izročili italijanskim oblastem. Ta postopek, ki je v nasprotju s švicarskim azilnim pravom, je povzročil v švicarski javnosti največje začudenje in se bo radi njega vložila v parlamentu interpelacija.

Seipel ne gre v Prago samo predavat

v Praga, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Zoficelno utemeljitve, da bo imel predavanje o verskofilozofski temi v praškem katoliškem študentskem društvu, pride v ponedeljek avstrijski kancler dr. Seipel v Prago. Ta obisk, ki bo trajal do srede, pa bo porabil tudi za sestanke s češkoslovaškimi državniki ter bo že v ponedeljek govoril z dr. Benešem, v torek pa s prezidentom Masarykom. Dasi se je sestavil precej obširen uradni program z dnevi, sprejemi itd. in je dunajski češkoslovaški poslanik potoval v Prago, se molči o vprašanjih, ki bodo prišla v razpravo ter se zoficelne češkoslovaške strani samo izjavlja, da bi bilo nepravilno pretiravati pomen tega obiska, ravno tako pa tudi ga podcenjevati. Dunajski dopisnik »Lidovih Novin« poroča svoje-mu listu, da se bo pred vsem razpravljalo o monostrski aferi in o preselitvi Društva narodov na Dunaj. Češkoslovaška in Avstrija sta sedaj nesporno najbolj sosedna v Evropi in dr. Seipel, ki se nikdar ni navdušeno zavzemal za Anschluss, je najbolj poklicani avstrijski politik za nadaljnje zblizanje med češkoslovaško in Avstrijo. Dopisnik opozarja na madjarsko propagando zadnjega časa, ki skuša zblizati Češkoslovaško in Prago na stroške Dunaja. Interesantno je v tej zvezi, da bo v torek, torej še v času bivanja dr. Seipela v Pragi, prezident Masaryk uradno obiskal madjarskega poslanika v Pragi Masirevicsa.

★

Radi monostrske afere, Gradiške in omejenih sporov je v zadnjem času prišlo na dan, da se avstrijska zunanja politika preorientira. Dr. Klein, znani avstrijski eksponent, se je neposredno pred odhodom dr. Seipela v Prago zavzel za popolno zblizanje Avstrije s Češkoslovaško in Jugoslavijo. O stvari homo še spregovorili. Op. ur.

Največji hotel v Solunu -- naš

v Atene, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Tukajšnji listi so zelo razburjeni radi nakupa največjega in najmodernejšega solunskega hotela »Mediterranean« po neki jugoslovanski skupini. Listi vidijo v tem nakupu tajno jugoslovansko propagando, ki hoče na največjem solunskem posloju razobesiti jugoslovansko zastavo, da bi delali vtis kot inozemci, proti čemur naj bi Grška protestirala. Grška vlada je naročila solunskemu guvernerju, da uvede preiskavo. Če je bil kršen zakon in grška imovina, bodo prodajalec obsojeni plačati petkratno carino za pohištvo, ki je bilo poslano iz inozemstva in se zanj svoječasnno ni plačala nobena carina.

Pangalosa čaka 5 let prognanstva

v Atene, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Bivšega diktatorja Pangalosa bodo jutri ali pojutrišnjem prepeljali z otoka Eginje v Atene v ječo, na kar bo takoj začela poslovati parlamentarna preiskovalna komisija. Predsednik te komisije je izjavil Vašemu dopisniku, da se bo izid preiskave najpozneje v treh tednih predložil parlamentu ter da se bo proces proti Pangalosu nemudoma izvedel. V političnih krogih se smatra, da bo Pangalosa obsojen na najmanj 5 let prognanstva. Neki dopisnik, ki je včeraj obiskal Pangalosa na Eginji, ga je našel zelo postarane in osivelega, pa še vedno energičnega in odločnega, da stori vse, da pride zopet do moči.

Zlati frank -- samo v diskusiji

v Pariz, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Francoska narodna banka je ustavila nakupovanje zlata v notranjem prometu. Z ozirom na to, da je banka v zadnjih 17 mesecih na ta način dobila zlata za 2416 milijonov frankov, se ta odredba banke v tukajšnjih finančnih krogih komentira zelo živahno. Nekateri hočejo videti v tem nov znak za namene revalorizacije, ker bi banka v slučaju, da se valorizira papirnat frank pri nakupu zlatega novca po današnji ceni, imela izgubo. Nasprotno pa poudarjajo nasprotniki revalorizacije, da francoska narodna banka razpolaga danes z zadostno množino zlata in da zato noče več črpati iz usihajočega domačega vira. Ta diskusija je primer za negotovost, ki slej ko prej vlada v vprašanju valute. Velika finančna debata je navzlic dolgotrajnim govorom pojasnila samo eno, namreč, da ministrski predsednik pridruže odločitev o zakoniti stabilizaciji prihodnji legislaturni periodi.

v Praga, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Posredovalna akcija delovnega ministrstva med rudarji in podjetniki se je danes ponesrečila. Zastopnik vlade je poskušal doseči odgoditev stavke, pogajanja pa so ostala brez uspeha, tako da se bo v ponedeljek začela rudarska stavka v revirjih Mostec, Duhovo, Teplice in Komotov. V tepličkem revirju je že danes bila pasivna resistenca, v drugih okrajih pa se začne stavka v nedeljo ponoči. Število stavkajočih znaša 30.000 organiziranih in 10.000 neorganiziranih. Njihovi rodbinski člani se cenijo na 100.000. Podpore stavkajočih znašajo za samee 40 Kč, za oženjene pa 100 Kč. Kljub stavki bo delovno ministrstvo v ponedeljek nadaljevalo svojo posredovalno akcijo.

Amerika ne prizna sovjetske Rusije?

v Moskva, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Sovjetska vlada je poslala ameriškemu državnemu departementu protestno noto proti izplačilu odškodnine privatniku Sergiju Ugetu, ki jo je na podlagi mnenja državnega departementa izplačala neka ameriška železniška družba v znesku več milijonov dolarjev za neki transport municije, ki ga je poslala leta 1916, pa je eksplodiral. Ugeta je njujorsko sodišče priznalo kot pravnega zastopnika interesov bivše carske in pozneje Kerenskijevе vlade. Sovjetska vlada je protestirala proti temu mnenju državnega departementa ter grozi z odškodninsko tožbo.

12 milijonov volivcev na Japonskem

v London, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Dne 20. februarja bodo na Japonskem prvič parlamentarne volitve na podlagi splošne volivne pravice. Število volivcev se je od treh milijonov razširilo na 12 milijonov. Volivno pravico imajo državljani od 25. leta dalje. Volitve se pripravljajo po ameriških metodah.

Samoumori — radi slabih izpričeval

v Dunaj, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Danes so se na Dunaju razdeljevala šolska izpričevala. Vsled slabih šolskih uspehov je izvršil samoumori 15 letni realce Franc Fischer, poskušal samoumori pa je napravila 15 letna učenka meščanske šole Zriny.

Pogreb Ljube Jovanoviča

v Belgrad, 11. febr. (Tel. »Slov.«) Pogreb pokojnega Ljube Jovanoviča, ki se je vršil danes popoldne, je bil veličasten. Dokazal je velike simpatije, ki jih je užival pokojnik ne samo v političnih krogih, marveč v širokih masah prebivalstva. Žalne svečanosti, katere je opravil patriarh Dimitrije, so se vršile v saborni cerkvi. Tako žalne službe božje v cerkvi, kakor tudi spreveda, so se udeležili kralj, celokupna vlada, dr. Korosec, poslanci Jugoslovanskega kluba, vsi radikalni poslanci in številni poslanci drugih klubov, diplomatski zbor, zastopniki vseh kulturnih, prosvetnih in dobrodelnih organizacij in ogromno število prebivalstva. Na pogrebu so govorili dr. Ninko Perić, skupščinski predsednik, ki je v svojem govoru govoril o parlamentarni in politični pokojnikovi karieri, prosvetni minister dr. Kumanudi, ki je govoril o njegovem prosvetnem delovanju, minister za vere Obradović, ki je govoril o njegovem delovanju v prosvetnih dobrodelnih društvih. V imenu akademije umetnosti in umetnosti je govoril dr. Radenjić, v imenu vseučilišča vseučiliški profesor Stanojević, v imenu radikalnega kluba poslanec Dimitrije Popović, v imenu pokojnikovih političnih prijateljev poslancev Milan Kostić, v imenu Narodne odbrane bivši minister Miletić, v imenu slušateljev filozofske fakultete Kapičić, v imenu ruske emigracije bivši ruski poslanik v Belgradu Stranđman in v imenu Jadranske stranke Stanko Banić, član glavnega odbora Jadranske straže. Na pokojnikovo krsto so položili venec kralj, vlada, narodna skupščina, predsednik CSR Masaryk, zunanji minister CSR Beneš, dalje češkoslovaški ministri za prosveto, za notranje zadeve in za vere, številna društva in prijatelji pokojnikovi.

Socialisti v pravi luči

Na petkovi občinski seji so se mariborski socialisti zopet pokazali v pravi luči, da so zgolj le demagogi, za delo pa jim ni in se tudi ne spoznajo nanj. G. župan mariborski dr. Juvan je iz prezidija staval predlog za najetje posojila 2,300.000 Din, ki ga občina doda onkraj dvema milijonoma, katere je naš minister dr. Gosar določil kot brezobrestno posojilo. Bahun je rekel, da iz tega nič ne bo, da naj občina rajši pripravi barake za deložirance itd. Eržen pa se je razhudil do skrajnosti in je rekel, da se onih dveh milijonov ne sme uporabiti za zidanje delavskih stanovanjskih hiš, ampak se mora denar v gotovini izplačati — brezposelnim. Ko jih je g. župan poučil in je končno tudi Petijan uvidel, da drugače ne gre, so po glasovanju, katerega se niso udeležili, pristali na to, da se posojilo dveh milijonov najame. — Svojo blamažo so hoteli kriti na ta način, da so staveli predlog, naj občinski svet ustanovi poseben stanovanjski odsek, ki bi naj vršil posle stanovanjskega urada. Ker so uvideli neutemeljenost svojega predloga, kar je tudi njihov zastopnik Petijan priznal, se je sklenilo, da socialni odsek zadevo sam uredi. — In v tretje gre radeo Socialisti Eržen je bil v tretjič blamiran. Ko je namreč g. župan razložil gradnjo nove carinske pošte, carinarnice, kolodvorske pošte, se je oglasil Eržen — proti temu, češ, da naj se iz kaldrmine le cesle tlakujejo, ne pa hiše zidajo. Petijan ga je moral zopet poučiti, da je to zakon in da je bolje, če se občina izjavi za sodelovanje. V nasprotnem slučaju bi se namreč carinarnico preselila na Tezno, za kar bi socialistom meščani ne mogli biti hvaležni, ker bi pri tem odpadla tudi — kaldrmina za ulice. — V svojih listih napovedujejo socialisti hud boj za čas sklepanja proračuna. Če se bodo tako izkazali kot so se pri prvi seji, potem bo isti praznega govorjenja, ki ima namen le ovrniti delo, ki ga hočejo vse resne stranke na magistratu pod vodstvom SLS.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevno in nočno službo imata :Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetski cesti. Jutri imata nočno službo: Ramor na Miklošičevi cesti in Trnkoczy na Mestnem trgu.

* * *

○ Upravni odbor Mestne hranilnice ljubljanske se je zadnji petek konstituiral in izvolil za načelnika dr. Vinka Gregoriča. Ker so občinski svetniki SLS mnenja, da so bili vsi odseki in upravni odbori izvoljeni na nezakonit način, se sej ne udeležujejo.

○ Vpokojcem in vpokojenkam tobačne tovarne. Ker nekateri zlorabljajo firmo našega društva, pod to prevaro nabirajo člane ter agitirajo za esdeesarsko skupino vpokojencev in vpokojenk, je podpisani odbor prisiljen, da obvesti vse vpojke in vpojke, ki se je vršil dne 3. febr. ob pol 4. uri popoldne v Alojzijevejšču, je bil občni zbor nam nasprotne organizacije. Ta prostor si je organizacija izbrala in ga potom nekih ljudi na zvit način dobila zato, da spravi naše člane v zmotu, da niso vedeli, kateremu zborovanju pravzaprav prisostvujejo. Iz krogov članstva tega društva so se pred kratkim izšli hudi napadi na poslanca SLS in na naše organizacije sploh v »Jutru«. To dejstvo dovolj dokazuje kakašne sorte je ta organizacija. Ugotavljamo, da naše društvo pod imenom: Strokovno društvo vpojke in vpojkenk delovalo za vpojke in vpojke in bo še delovalo. Ravno sedaj, ko so se politične razmere malo spremenile, imamo upanje, da bodo poslanci SLS mogli zopet kaj doseči za nas. Zato je škodljivo danes cepiti vrste našega društva, kar skušajo doseči naši stari nasprotniki. To našim vpojkecem in vpokojenkam tobačne tovarne v vednost in ravnanje, da ne nasedejo gotovim agitatorjem, ki se poslužujejo vseh sredstev in vseh barv, da bi uboge vpojkece strokovno in politično zbegali.

○ Smrtna kosa. Na Dunaju je umrla gospa Greti Terdina, soproga veletrgovca g. Fr. Terdina. — Včeraj je umrl znan ljubljanski mesar in posestnik g. Matija Ham. Pogreb bo v ponedeljek ob pol štirih popoldne.

○ 70.000 žarnic v Ljubljani. Mestna elektrarna v Ljubljani je producirala lani 2.632.000 kilovatnih ur toka napram 2.612.000 leta 1926 in 1.120.000 kilovatnih ur pred vojno. Na omrežje mestne elektrarne je priključenih ca 70.000 (1926 57.000) žarnic, 654 motorjev (leta 1926 540) z 1998 konjskimi silami ter 161 ventilatorjev (1926 samo 97). Nadalje je priključenih še 725 likalnikov in 313 kuhalnikov, grelcev in raznih aparatov. V teku leta 1927 so se priključili v elektrarniško omrežje 1104 novi konzumenti tako, da je imela elektrarna koncem leta 1927 priključenih 6.030 konzumentov.

○ Pravičice se bodo pripovedovale zopet danes popoldne ob 4. uri popoldne v Akademskem domu. — Kršč. žensko društvo.

Na pustno soboto priredi pevski odsek Grafika zabavni večer v Kazini

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, 12. februarja ob 15. uri: PEPELKA. Mladinska predstava. Izven. — Ob 20. uri: DANES BOMO TIČI. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 13. februarja: SODNIK ZALAMEJSKI. Red C.

Torek, 14. februarja: Zaprto. Sreda, 15. februarja: NEDELJSKI ODDIH. Premijera. Premijerski abonma. Četrtek, 16. februarja: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, 12. februarja ob 15. uri: GROFICA MARICA. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 13. februarja: Zaprto. Sreda, 15. februarja: Zaprto (generalna). Četrtek, 16. februarja: MARTA. Premijera. Proslava 25 letnice umetniškega delovanja g. Julija Betetta. Premijerski abonma.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 12. februarja ob 10. in 11. uri: Nastop goslarja g. Tanasija Vučiča. Ob 15. uri: TAKRAT V STARIH ČASIH. Znižane cene. Kuponi. Ob 20. uri: GROFICA MARICA. Kuponi.

Celjsko gledališče

Nedelja, 12. februarja ob 16. uri: VSTAJENJE. — Ljudska predstava. 25% znižane cene.

Mariborski ljudski oder

Ob priliki petletnice društvenega obstoja bo priredil Ljudski oder dne 12. februarja ob pol 20. uri v dvorani Zadr. gosp. banke slavnostno akademijo s pestrim sporedom. Naslednjo nedeljo, to je 19. febr. se bo pa vršila vpriporitev splošno priljubljene veselice »Nebesa na zemlji«.

Izdelovanje v Lux-tovarnah.

Veliko presenečenje doma

Za vsako gospodinjstvo je bilo veliko presenečenje, ko je prejela naš brezplačni vzorec »Vim« in tistega prvič preizkusila. Kar dosedaj ni verovala, to ji je bilo dokazano. »Vim« čisti resnično vse: Jedilno orodje, kuhinjsko posodo, ognjiščne ploščice, itd. Nadaljno presenečenje je način novega omota. Sedaj se dobi za 4 Din novi omet s praškom in tako je omogočeno gospodinjstvu uporabljati »Vim« za snaženje in čiščenje vsega v hiši.

VIM v novem popularnem prašilnem ometu

V velikem gospodinjstvu bo še vedno najbolj priljubljena prašilna doza z Vimom.

○ Planinske in druge slike, katere je razstavil naš drzni planinar in skalaš Val. Hodnik v Jakopičevem paviljonu bodo razstavljene samo še danes. Vstopnine ni, zato naj torej nihče ne zamudi te prilike. Razstavljeno so tudi portreti znamenitih naših mož (lesorezni odtisi našega grafika M. Maleša). Ker Hodnik nima doma razpoložljivih prostorov, razprodaja slike po zelo nizkih cenah. Uporabite torej tudi to priliko Odprto od 10. do 16. ure.

○ 100 romunskih pevcev v Ljubljani. V ponedeljek, dne 20. t. m. se pripelje v Ljubljano iz Pariza pevski zbor »Cantarea-Romanea« iz Bukarešte, ki je bil sedaj v Franciji na koncertni turneji ter priredi isti večer v Unionski dvorani vokalni koncert, na katerem izvaja v prvi vrsti zbere iz romunske glasbene literature. Predprodaja vstopnic od ponedeljka dalje v Matični knjigarni.

○ Naše ženstvo opozarjamo na koncert, katerega priredi pod okriljem ljubljanske Filharmonične družbe jugoslovenska umetnica gdč. Jelka Stamatović iz Beograda. Navado imamo, da pri vsaki priliki poudarjamo kulturne stike, ki jih moramo radi boljšega medsebojnega spoznavanja gojiti, zato smatramo, da je predvsem dolžnost našega narodnega ženstva, da se v obilnem številu odzove in poseti koncert jugoslovenske umetnice v Ljubljani. Umetniški sloves pevke same, kakor tudi skrbno izbrani spored jamčita za umetniški užitek. Umetnico spremlja naš nadebudni pianist g. Marjan Lipovšek. Koncert v ponedeljek, 13. febr. ob 20. v Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni.

○ Osebna vest. Rudolf Mislej, arhivski uradnik pri policijskem ravateljstvu je pomaknjen v prvo skupino III. kategorije.

○ Znano Podobnikovo gostilno v Vodmatu je prevzel ljubljancanom dobro znani g. Pepe Lončar. Ze ime novega gostilničarja jamči za izbornu kuhinjo ter prvovrstna dolenjska in štajerska vina.

○ Obsmrtno podporno društvo poštnih nameščencev v Ljubljani. V zadnjem četrtletju 1927 je pristopilo k društvu »Dobroti« 28 rednih in 11 izrednih članov, skupaj 39 članov. Izstopilo je v tem času 11 članov, in sicer 5 zaradi smrti, 6 pa je bilo izobčenih po čl. 7 društvenih pravil. Umrli so: Primšar Peter, Krolnik Anton, Turin Valentin, Puntarjeva Franciška in Novakova Jožefa. Njih preostalih je društvo izplačalo v štirih primerih po 3000 Din, v enem primeru pa 1000 Din. Lansko leto je pristopilo društvu 380 novih članov, umrlo pa jih je 18. Društvo je štelu koncem preteklega leta 2422 članov. Podpore je l. 1927 izplačalo 52.000 Din. Od ustanovitve društva pa do konca lanskega leta je umrlo 59 članov. Njih preostalih je dru-

štvo izplačalo v tem času 127.700 Din podpore. Odbor obsmrtnega podporega društva name-rava na prihodnjem občnem zboru staviti predloge za zvišanje mesečnega obsmrtnega prispevka od sedanjih 4 Din na 5 Din ter zvišanje zneska obsmrtno podpore od sedanjih 3000 na 5000 Din. — Človekoljubnemu društvu želim o v bodoče kar največ uspeha in razmaha!

○ Danes 12. febr. zvečer pri »Jerneju« na Sv. Petra cesti velika veselica Gasilskega društva Šmartno. Vsi vabljeni. 1167

○ Kristofič-Bučar: Bluze, otroške obleke!

○ Delikatosa in špecerija Verbič se je preselila v nasprotno hišo v Filipov dvorec, Stritarjeva ulica. 1149

ORIGINALNI KALČIČEV

Priznano najboljšje krepčilo za želodec

Dobi se v vseh trgovinah, gostilnah in kavarnah. Edina izdelovalnica pristnega »Kavčičevega Floriana« Ljubljana - Kolizej

Maribor

○ Nevarno je obolel organizator mariborske katoliške omladine g. o. Pavel Potočnik in se priporoča sobratom v molitev.

○ Avto-promet 7. marca za okoličane! Pevsko društvo »Maribor« je vložilo prošnjo na mestni avtopromet, da bi vozila po koncertu, dne 7. marca, ko se bo izvajalo Haydnovo »Stvarjenje« v razne smeri avtoomnibusi pod pogoji, kot jih uživa gledališče. Avtobusi bi vozili v sledečih progah: Maribor-Konjice, Maribor-Slov. Bistrica, Maribor-Ruše, Maribor-Kamnica-Selnica, Maribor-St. Ilj v Slov. goricah. Ako bi se tudi na drugih progah priglasilo zadostno število udeležencev, bi takoj zaposlili tudi za iste. Prijaviti je »Mariboru« (tajnik Hrastelj, Maribor, Koroška cesta 5.) — Zunanji gostje oskrbite si vstopnice v predprodaji! Od 20. t. m. dalje se bodo dobile vstopnice za koncert »Stvarjenja« že v predprodaji. Vstopnina znaša: sedeži 10—25 Din, stojišče po 6 Din. Najbolje, da si naročijo zunanji udeleženci vstopnice s tem, da vpošljejo denar na »Mari-

Kaj bo 25. marca? Žrebanje stadionske loterije

popoldne v dvorani Akadem. doma na Miklošičevi cesti (poleg Uniona). Vabimo zlasti starše, da si ogledajo delo in trud njihovih malih mladih junakov. Tudi drugi prijatelji našega gibanja iskreno vabljani. Spored bo nudil povsem nove (še ne videne) točke nastopov in prizorov. — Vstopnine ni. Vsak protovoljen prispevek dobrodošel in hvaležno sprejet.

Šišenska Prosveta. V ponedeljek dne 13. febr. predava v dvorani megr. Viktor Šleska o copernih. Opozarjamo na to izredno zanimivost vse naše članstvo. Pričetek točno ob 8 zvečer. — Dalje opozarjamo že danes naše šiskarje na pustno nedeljo. Ta dan priredi naš pevski zbor prvi pevski večer. Poleg tega pa bo vpriporjena operela »Kovačev študent«.

Klub ljubiteljev ptičarjev naznanja vseni svojim članom in prijateljem kinoložije, da se vrši klubov občni zbor dne 3. marca t. l. ob 8. uri v restavraciji »Ljubljanski dvorec. Samostojni predlogi naj se javijo klubovemu odboru 8 dni pred občnim zborom.

Ostali kraji.

Viš. Danes v nedeljo v Društvenem domu na Glincah veselice »Pri belem konjičku«. Začetek točno ob pol 8. Rezervirane vstopnice se doba radi velikega povpraševanja pri blagajni samo do 7. ure. Sodeluje tamburaški zbor.

Tržič. V našem domu se vrši danes 12. t. m. ob osmih zvečer vpriporitev velikega Shakespearvega dela: »Sen kresne noči«.

Kranj. Meščanska zveza je morala svojo prireditve, (ki bi se imela vršiti danes 11. t. m.) vsled nepredvidenih ovir preložiti za nedoločen čas.

Izvirne francoske pastile

„VALDA“

proti naduhi, nahodu, grlobolu, katarju, hripi, influenci.

Prodajajo vse lekarne in drogerije.

bor« (tajnik Hrastelj), Maribor, Koroška c 5. na kar se bodo vstopnice rezervirale.

Haydn »Stvarjenje«.

○ »Veseli pustni prizori«. Pri naši prireditvi dne 15. t. m. ob pol 16. nastopijo sledeče šole: Dekl. mešč. šole I. in II., in dekl. ljudske šole II. in III. Razen tega prijazno sodelujejo otroški orkester naše umetnice ge. Brandlove in g. kapelnika Frischa ter plesna šola gdč. Pečnikove, ter naš priljubljeni komik g. Harastovič. Stariši ne zamudite lepe prilike, ki se nudi vaši deci. Vstopnine nizke, čisti dobiček v prid otroške bolnice.

○ Prepeljava. Na graški kliniki je umrla 56 letna Frida Ewers. Danes bo prepeljal graški pogrebni avto njeno truplo preko Maribora v Velenje. Ta smrtni slučaj je zopet dokaz, kako nujno rabi mariborski pogrebni zavod avtomobil.

○ Amnestija v jetnišnici mariborskega okr. sodišča. Zadnje amnestije ob priliki rojstva drugega kraljevega sina je bilo deležno v jetnišnici mariborskega okrožnega sodišča 138 obsojencev, ki so bili puščeni na svobodo.

○ Zadeva s križi sv. Franciška še ni končana. Oba glavna krivca sta še vedno v preiskovalnem zaporu. Sodišče zbira po celi mariborski oblasti vse one, ki so bili oškodovani s temi križi.

○ Pozor! Krojači, šivilje, nešivilje v Mariboru. Tečaj Zasebnega krojnega učilišča iz Ljubljane se vrši v Mariboru. Vpisovanje od 13. t. m. naprej v hotelu Meran. Velika razstava krojev in modelov od 13. do 16. t. m. v hotelu »Meran«. 1188

Najugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi

lordka JOS. ROJINA, Ljubljana

Celje

○ Telovadna akademija celjskega Orla se vrši danes ob 4 popoldne v Narodnem domu. Na sporedu so vaje vseh oddelkov za l. 1928, dalje simultane vaje na bradlji, lahkoatletske vaje članov, simbolična vaja »Za materjo« s spremljevanjem moškega zbora, rajanje, skupinske vaje govor in deklamacija. Ves spored spremlja celjska železničarska godba. — Prijatelji orlovske mladine bodo danes s polnoštevilno udeležbo pokazali tej mladini svojo ljubezen in razumevanje.

○ Celjsko blato v »Jutru«. Ze nekaj časa sem je č-sopisje enodušno v kritiki blata na celjskih ulicah. Kje tiči vzrok zanemarjenim cestam ni težko uginiti. Cez noč ceste niso postale vredne kritike. Krivda je v dolgotrajnem in tudi zelo obširno v dobo demokratskega režima segajočem zanemarjanju čiščenja in popravilnaja cest. Mi o tej stvari ne bi več pisali, ker menimo, da to ne more biti v prid razvoju in ugledu mesta. Ker pa »Jutru« po tej blatni zadevi brozga kar naprej in si dovoljuje krivdo metati na sedanjo magistratno večino, smo primorani govoriti. »Jutru« piše tako, kot da bi bilo konec vsega celjskega blata, če bi bila večina sprejela toč. 4 in 6 njihovega predloga k mestnemu proračunu. In kaj je v teh predlogih? Pod točko 4 navedenega predloga so zahtevali demokrati gradnjo petih novih cest, za kar bi po njihovem mnenju bilo potrebno samo 600 tisoč dinarjev, ki bi jih naj občina dobila v obliki posojila. Kje je tu govora o popraviljanju in čiščenju cest! Pod točko 6 so zahtevali, da se zviša potrebnostina za snaženje cest in odvažanje snega za 10.000 Din, črta pa 10.000 Din v postavki »za nepredvidena dela na ulicah«. Ni treba velike učenosti, da človek razume, da gre tu zgolj za igrakanje z besedami in za to, da ima demokratski predlog eno točko več. Celjani bodo lahko sedaj sami presodili, koliko bi bilo na naših cestah manj blata, če bi bila večina sprejela demokratske predloge. Celje potem ne bi utonilo zgolj v blatu, temveč še bolj v posojilih.

○ Zupanstvo občine Celje-okolica poziva z oziroma na razglas št. 2597/I okrajnega glavarja v Celju vse one osebe, ki si laste pravico do rudarske rente iz Nemčije, da se takoj zglaste v občinskem uradu na Bregu in prinesejo s seboj vse listine, s katerimi jim je bila prisojena renta.

Kaj je novega

KOLEDAR

Nedelja, 12. februarja: Sedem sv. ustanov, Humbelina, Evalija.

Ponedeljek, 13. februarja: Katarina Ričjska, Benigen, Gregor. — Lumina sprememba: Zadnji krajec ob 20.05. (Po Herschlu: sneg). — Jutri: Valentin.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo, 12. februarja: Izpremenljivo, oblačno, od časa do časa padavine, temperatura poprečno malo izpremenjena. Na gorah nevarnost snežnih plazov.

ZGODOVINSKI DNEVI

12. februarja: 1785 se je rodil francoski fizik in kemik P. L. Dulong. — 1828 se je rodil angleški pisatelj G. Meredith. — 1834 je umrl nemški teolog Fr. Schleiermacher. — 1837 je umrl pisatelj L. Börne. — 1896 je umrl francoski komponist A. Thomas. — 1774 se je rodil slovenski pisatelj Valentin Stančič. — 1808 se je rodil filozof Darwin.

13. februarja: 1894 je umrl predsednik Jugoslovanske akademije dr. Fr. Rački. — 1912 je bila Kitajska proglašena za republiko. — 1809 se je rodil ameriški državnik A. Lincoln. — 1572 je umrl kipar B. Cellini. — 1754 se je rodil francoski diplomat Ch. M. Talleyrand-Perigord. — 1845 je umrl filozof Steffens. — 1882 je umrl francoski satirik A. Barbier. — 1853 je umrl komponist R. Wagner. — 1892 je umrl raziskovalec Afrike A. Junker. — 1914 je umrl francoski antropolog A. Bertillon.

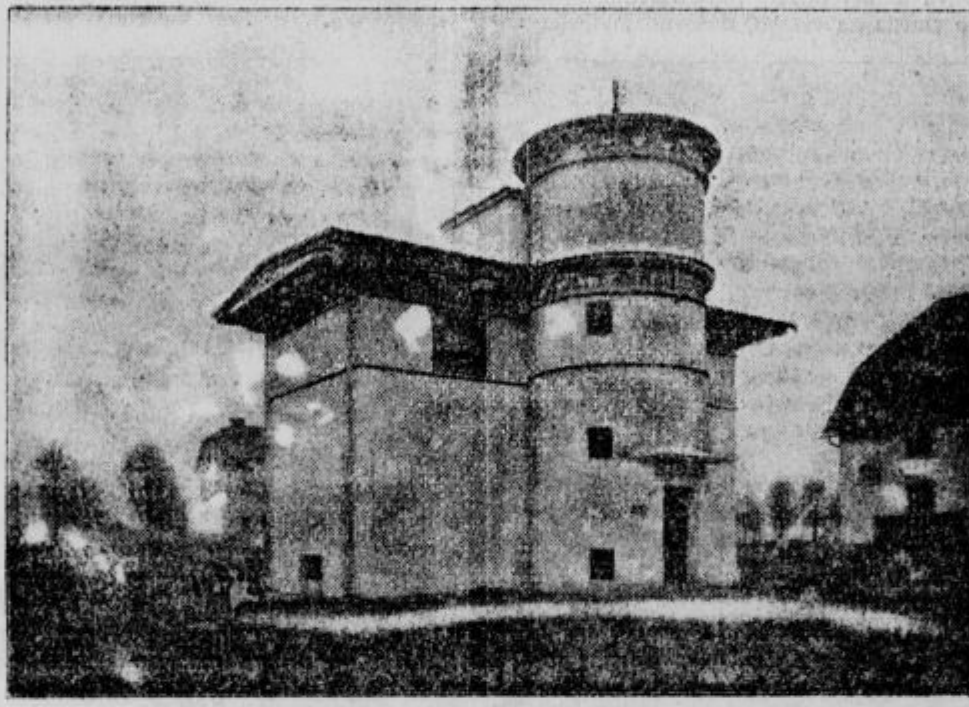
★ **Odljkovani prosvetni delavci.** V velikem ukazu o odljkovanju v ministrstvu prosvete so med drugimi tudi naslednji slovenski prosvetni delavci: z redom belega orla V. razr. je odljkovan Engelbert Gangl, oblastni šolski nadzornik v Ljubljani; z redom sv. Save IV. r. so odljkovani: Josip Brinar, ravnatelj meščanske šole v Celju; Fran Gabršček, oblastni šolski nadzornik v pokouju v Ljubljani; Fortunat Lužar, oblastni šolski nadzornik v pokouju v Ljubljani; z redom sv. Save V. razreda: Andrej Škulj, šolski nadzornik v Ljubljani; Anton Porekar, šolski upravitelj v pokouju na Humu; Valentin Pulko, šolski nadzornik v pokouju v Gornjem gradu; Ivan Glinšek, šolski upravitelj v Rogasški Slatini; Ivan Zetter, šolski upravitelj v pokouju na Gomilskem; Domijan Serajnik, šolski upravitelj v pokouju v Konjicah; Mileš Levstik, učitelj v pokouju v Celju; Marica Sadar-Kleinmayer, šolska upraviteljica v Ljubljani; Maks Hočvar, ravnatelj meščanske šole v Ljubljani; Radoslav Knaflič, šolski upravitelj v pokouju v Radvanju; Tomo Kurbus, šolski upravitelj v pokouju v Rogasški Slatini; Fr. Kranjc, učitelj v pokouju v Celju; Fran Brinar, šolski upravitelj v pokouju v Gotovljah; Henrik Sehell, bivši oblastni šolski nadzornik, sedaj v Konjicah; Ana Lebar, učiteljica v Ljubljani; Alojz Novak, ravnatelj meščanske šole v Ljubljani; Miroslav Pretnar, šolski nadzornik v Ljubljani; Kornelji Igljič, šolski upravitelj v pokouju pri Sv. Trojici; Ivan Benedičič, šolski

upravitelj v Mirnu; Ferdo Juvanec, šolski ravnatelj v pokouju v Ljubljani; Davorin Matko, šolski upravitelj v Novem mestu; Avgust Pire, učitelj v pokouju v Ljubljani.

★ **Turnišče brez župnika in organista.** Ker se je g. župnik Sakovič župniji odpovedal, organist Nemethy pa je umrl, je župnija trenutno brez župnika in organista. Kakor novega župnika tako organista ljudstvo težko pričakuje, ker župnija ima do 5000 duš in tako ne more biti brez njiju.

★ **Pevski tečaj pri Sv. Križu na Slatini** se radi nepredvidenih zaprek vrši šele marca. Natančnejši datum se bo pravočasno objavil.

★ **Osebnosti s pošte.** Premeščeni so: Karel Kosem iz Celja v Mozirje za upravnika; Leopold Sirnik iz Mozirja na ljubljansko kolodvorsko pošto in Tončka Crnjačeva z ljubljanske kolodvorske pošte na ljubljansko glavno pošto; telefonistka Pavla Milkavčičeva iz Nove vasi pri Rakeku na Rakek in Milena Peršeta iz Maribora v Apače; Slavka Pehnjiva z Rakeka v Novo vas pri Rakeku in Francka Vesenjakova iz Dolnje Lendave v Ptuj; J. Zalezina z Zidanega mosta na mariborsko kolodvorsko pošto in služitelj T. Pavli s Pragerskega na Zidani most. M. Ingličeva je nastavljena za dnevničarko v Zireh. Upravnik A. Ravnikar v Novem mestu je upokojen. Odpušena sta pogodbeni poštar T. Golobič pri Sv.

Glavni objekt druge državne loterije.

25. marca bo izžreban srečni lastnik te vile, naslednjega dne se bo lahko vselil v svoj dom.

Jakobu v Slovenskih goricah in dnevničar F. Dolenc v Zireh. Pogodbena poštarica Erna Geršakova v Petrovčah se je poročila z učiteljem S. Pečarjem.

★ **Dve pomembni knjigi, nujno potrebni za vsakogar, ki hoče poznati naše kulturno življenje, sta Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih (bogato ilustrirana), spisal dr. Fr. Stele (50 Din) in Literarna veda, spisal dr. Jakob Kelemina (20 Din).** Prva knjiga nas seznanja z našo umetniško preteklostjo in sedanjostjo, druga nas uvaja v spoznavanje književnih vprašanj. Založila ju je Nova založba v Ljubljani.

★ **Ugankarji!** Ilustriranega Slovenca pozor! V naši današnji križanki je tiskarski skrat naredil v prvi črki nekoliko nereda. Tako ima beseda 61 vodoravno samo 4 črke, tako

jačo — in potem nič več ne škoduje. Si bral statistiko?

»Nisem.«

»Če bi bil bral, bi vedel, da po sami statistiki pride na vsakega ruskega meščana pol-drog liter. Si razumel? Ti si torej dolžan, da izplješ svoj del, ali ne?«

Tatar vzdihne, pomakne kapo na goli, od solnce ožgani tilnik in izgovori pomenljivo:

»Res... vsekakor... razume se...«

»Tako je!« pristavi resno prišlec in odide dalje. Prišedši v osamljeno luko, se nasloni na steber, ozre se na temno, mirno morskoro ravan in premišljuje: »Pameten je ta Tatar, ki sem ga srečal. Prav ima, ali ni tako? V resnici žganje ni vredno prav ničesar. Čisto prav govori: žganje kvari človeku zdravje, oropa ga denarja in službe. Vem, kaj bom storil — nehal bom piti! A kako? Tih, da ne pridem v protislovje!« ... Tedaj dvigne roko in ostane tam dolgo sklonjen, kakor da posluša nejasne glasove, ki se budijo in klijajo v njegovi notranjosti.

»Odkrel sem se!«

Komaj se je tujec oddaljil, ko začuti Tatar v sebi neko odločnost. Pokima z glavo, tleskne z jezikom in krepko vstane. Tedaj pravi sam sebi: »Pravzaprav je oni človek resnico govoril. Ima čisto prav. Če pijem in se pri tem dobro počutim — kaj to koga briga?«

In Tatar energično potisne kapo še globlje na tilnik, vzame košaro v roke in odločno krene proti obali — v veselo sevastopoljsko krčmo: »Mornarjevo veselje.«

(Iz rusčine J. G.)

da kvadrat pred 62 ostane prazen in je beseda 62 vodoravno le iz 3 črk. Pred številko 91 je postaviti številko 91 a: sin slovanskega narodnega otoka med Nemci; 91 navpično spremeni pomen v avtoznamko, 92 ostane, 93 spremeni svoj pomen v kem. znak, 104 ostane.

★ **Zrebanje jugoslovanskih novinarskih srečk.** Vse lastnike srečk jugoslovanskega novinarskega združenja opozarjamo, da bo celotna žrebalska listina priobčena v »Mercurij«, avtentičnem poročevalcu žrebanj, katerega prva številka izide v soboto 18. februarja in bo priložena celotni nakladi našega lista v nedeljo 19. februarja.

★ **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani.** Redni občni zbor društva se vrši 3. marca ob 8 zvečer v prostorih restavracije »Ljubljanski dvorci« v Ljubljani. 1170

★ **Uredništvo Adresarja mesta Ljubljane in okolice** je doslej izvršilo na željo zainteresiranih 1800 korektur, prijavljenih Zbornici za TOI, kar kaže vsekakor ogromno zanimanje za to novo prvovrstno delo, ki izide tekom prihodnjega meseca. Vse one, ki doslej še niso prejeli natančnih informacij in žele specijelno uvrstitvev v trgovskem delu adresarja, prosimo, da nam to nemudoma sporoče. Istočasno opozarja uprava adresarja, da zastopniki, ki nabirajo reklamne objave in oglase, ne sprejemajo nikakega predplačila, kot je to jasno označeno na naročilnih listih, ki smo jih razposlali.

★ **Zmanjšanje števila državnih pošt.** Poštno ministrstvo je odredilo, da se pretvorijo vse državne pošte, katere nimajo več kakor 20.000 delovnih enot na leto, v pogodbene pošte. Potemtakem bo v področju ljubljanskega

Tako se raztope pristne Aspirin-tablete

lahko in hitro v kozarcu vode. Na ta način je tudi zajamčen priznan, izvrstni učinek. Kupujte samo pristne Aspirin-tablete v originalnem zapoju »Ropax« z modro-belo-rdečo zaščitno znamko.

ma na Brezovcih, občina Mirna, ogenj, ki se je tako hitro razširil, da so gospodar, njegova žena in 4 otroci komaj rešili golo življenje. Hiša je z vso opremo in obleko pogorela do tal. Kako je ogenj nastal, se ne ve. Kirm ni bil zavarovan.

★ **Naročnikom Zborov!** Radi tehničnih ovir v litografiji in tiskarni ter zaradi velike zaposlenosti urednika izide prva številka »Zborov« komaj v drugi polovici svečana. Zamuda je povzročila tudi nova umetniška oprema in malouspesno nabiranje inseratov, kajti niti denarni zavodi ne marajo več podpirati kulturnih podjetij. Naročniki naj zakasnitvi blagohotno oprostite, ker bo drugi zvezek »Zborov« gotovo izšel pravočasno. Pevska društva, pevski zbori, pevovodje, pevci in pevke, ljubitelji naše pesmi! Naročite se na »Zborec«, pridobite jim novih naročnikov in podpornikov! Letna naročnina znaša le 40 Din.

★ **Pojasnilo.** Lesni trgovec v Kamniku g. Keršmanec nam sporoča, da se smrtna nesreča, o kateri smo poročali 8. februarja, ni pripetila na njegovem skladišču.

★ **Privlačna knjiga, od katere se čitatelj ne more ločiti, je dragocen zaklad vsake knjižnice.** Takšna knjiga je nedavno izšla v založništvu JSZ v Ljubljani, Stari trg 2. Knjiga se imenuje »Žena z zaprtimi očmi« in stane vezana Din 27, broširana pa Din 20 s poštnino vred. Dobi se tudi za isto ceno v vseh knjigarneh v Sloveniji.

★ **Pomota tatu.** V Zagrebu je bil aretiran znani tat Peter Borovčak, ki se je stranku na cesti zdel sumljiv, ker je nosil s seboj velik ovoj. Na stražnici je Borovčak izpovedal, da je ukradel z nekega voza velik, okrogel zavoj, misleč, da je notri hleb sira. Ko je v bližnji veži zavoj pregledal, je spoznal, da se je zmotil, ker je bil v zavozu mesto sira dolg filmski trak. Film, vreden 30.000 Din, je bil vrnjen lastniku.

★ **Trda buča.** V vasi Jasenici pri Mostarju živi kmet Mate Balenčič, ki se more postavljati, da ima najtršo bučo v vsej državi. Mate je star 60 let, toda je zdrav in čil, kakor kak osemnajstletni mladenič. Pred nekoliko dnevi se je oženil z devetnajstletnim dekletom, kateremu je dejal, da če mu ona umre, vzame šestnajstletno. Mate preskoči brez težave dva metra visok plot, po hribih pa pleza kakor maček. Najbolj zanimiva pri njem pa je čudovita trdost njegove glave. Nekoč je stavil, da razbije z glavo dva kilograma težak kamen — in ga je razbil, škodilo mu ni pa prav nič. Pred dnevi ga je neki mladenič izzval na tekmo, češ, da ima on tršo bučo. Obema so zvezali roke in potem spustili drug na drugega. Mate je z enim samim sunkom svoje trde buče razbil glavo svojemu nasprotniku, ki se je nezavesten in krvav zgrudil. Junaški Mate živi nenavadno življenje. Kakor trdi, ni živ dan pokusil niti kapljice vode, hrani pa se s pečenimi piščanci, mlekom in sadjem. Mate vedno pozivlje vsakogar, ki bi bil voljan, da se s njim poskuša, kdo ima tršo butico.

★ **Novi tečajji za strojepisje, slovensko in nemško stenografijo** na zasebnem učnem zavodu Ant. Rud. Legat v Mariboru, se začnejo 12. marca in trajajo šest mesecev. Pojasnila, prospekte in vpisovanje v prodajalni tvrdke Ant. Rud. Legat in Co., Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100. 1159

★ **Poznate krvavo uš, raka listne uši?** Pokončajte jih z Arborinom, ki ga proizvaja Chemotechna, Ljubljana, Mestni trg 10. 558

★ **Pri slabi prebavi, pomanjkanju krvi, hušanju, bledici, obolenju žlez, kožnih izpuščajih, tvorih urejuje »Franz-Josef«-grenčica** izborna prevažno delovanje črev. Odlični možje zdravniške stroke so se prepričali, da dobro prenese »Franz-Josef«-vodo celo najnežnejši otroci.

★ **Čajanka!** Ste že poskusili čajne mešanice Čajanka in Globus vanilijin sladkor? Poskusite, potem ne kupite več drugih znamk.

Ali ste že kupili stadionske srečke Hitite! Žrebanje 25. marca

GOSPODIJE!
Lepo **SRAJCO ZA VEČER**
dobro oblikovan **OVRATNIK**
lepo **OVRATNICO**
Ima **G. ČADEŽ**
STRITARJEVA ULICA

Ljubljanska porota

IVAN ANKERST — SLOVENSKI ČARUGA.

Včeraj se je ves dan vršila razprava proti Ivanu Ankerstu, obtoženemu hudodelstva tatvine in težke telesne poškodbe.

Razpravi je predsedoval v. s. s. dr. Gradnik, vodila sta a. s. Avsec in s. s. Lajovic, državno pravništvu je zastopal dr. Fellacher, obtoženca je zagovarjal dr. Grudna.

Ivan Ankerst se je rodil 1899 na Brezjah in je tja pristojen. Po poklicu je delavec in je bil že večkrat kaznovan. Ivan Ankerst je lep, visok fant vitke postave, sploh tip lepega Gorenjca. Na vprašanja predsednika odgovarja vljudno in razločno. Dvorana je polna občinstva, ki s pozornostjo sledi razpravi.

Kaj pravi obtožnica?

Dvajset strani dolga obtožnica našteva številne Ankerstove grehe. Obtožnica očita Ankerstu, da je pravi zločinski tip, krajno nevaren tuj lastnini in je poleg tega tudi zelo nasilen, drzen in delomržen, živi samo od tatvine. Kljub svoji mladosti in kljub temu, da je izučen elektromonter, vendar neče delati. Oborožen je vedno s samokresom in ima navado streljati na svoje zasledovalce. Je zato obče nevaren zločinec.

Poleti 1919. je bil Ankerst uslužben pri špedicijski tvrdki Rajko Ranzinger in je tu izvršil večjo tatvino, radi katere je bil junija 1920 obsojen pred ljubljansko poroto na 5 let težke ječe. Toda iz kaznilnice v Mariboru je pobežnil že 1. 1922. Pojavil se je nato v Ljubljani in je petkrat vplomil v Ranzingerjevo skladišče ter odnesel od tam večjo množino raznega blaga. Trgovcu Demetru Serlanu v Ljubljani je odnesel iz Ranzingerjevega skladišča skoro 300 m raznega ženskega blaga, vrednega 34.715 Din. Tvrdki M. la Brousse v Belgradu je odnesel iz istega skladišča eno balo usnja, težko 102 kg in vredno 8468 Din. Skupna vrednost vsega blaga, ki ga je Ankerst ukradel pri Ranzingerju, znaša 45.808 Din. Ukradeno blago je Ankerst razprodajal nato v okolici Mengša in Domžal.

Strelji na orožnike.

Dne 16. septembra 1922 je prišel orožniški narednik Roman Maligoj na svojem službenem obhodu slučajno v trgovino Antona Omerza v Velikem Mengšu in naletel tam na Ankersta, ki je ravno prodajal dve pri Ranzingerju ukradeni koži. Ker se mu je zdel sumljiv, ga je pozval, naj odide z njim na orožniško postajo in se legitimira. Ko sta prišla do orožniške postaje, je Ankerst nenkrat potegnil iz žepa samokres in ustrelil od blizu orožnika v glavo, ki se je v mlaki krvi zgrudil na tla. Noveembra 1922 sta čakala orožnika Ivan Sereinig in Alojzij Duh na Ankersta na Brezjah. Ankerst je res prišel s kolesom in orožnika sta ga pozvala naj obstane. Ankerst je brez odgovora z največjo nagloto potegnil samokres in oddal iz neposredne bližine na vsakega orožnika po en strel, nato pa zapustil kolo in pobežnil v bližnji gozd. Prvi strel je predrl po-naredniku Ivanu Sereinigu vrat in mu povzročil težko notranjo krvavitev. Od tega dogodka pa je začel hirati in je štiri leta kasneje umrl za pljučnico, ki je bila posledica težke poškodbe.

Po tem dogodku je obtoženec pobežnil na Koroško in izvršil tam tri velike tatvine, radi katerih je bil februarja 1925 obsojen v Celovcu na dve leti težke ječe. To kaznen je prestal avgusta v moški kaznilnici v Gradcu in je bil nato izroččen našim oblastem.

Zagovor obtoženca.

Predsednik: »Se čutilite krivega?« Obtoženec: »Da, seveda!« Preds.: »Priznate vse, kar se vam očita?« Obtoženec: »Da, seveda vse!« Preds.: »Tudi napade na orožnike?« Obt.: »Maligoja nisem hotel zadeti, temveč le prestrašiti. Pri streljanju na Brezjah sem pa mislil, da sta me napadla kaka roparja, ne pa orožnika. Tedaj sem bil prestrašen jaz. Potegnil sem revolver in sem v svojo obrambo ustrelil, vendar pa poškodovati nisem hotel nikogar! Mnogo stvari sem že pozabil in se jih ne spominjam več. Preveč sem doživel, da bi si vse zapomnil!«

Razprava je bila od pol 1 do 2 prekinjena. Nato so bile zaslišane pričre Ranzinger, Šerban in Roman Maligoj, ki so v bistvu potrdile navedbe obtožnice. Prečitane so bile še izpovedbe umrlega orožnika Sereiniga, dalje njegove vdove, orožnika Duha in drugih prič.

Vprašanja.

Po končanem dokazovanju je senat stavil porotnikom osem glavnih vprašanj, in sicer prvo o krivdi tatvine v Ranzingerjevem skladišču; drugo vprašanje za slučaj, če se prvo zanika o krivdi, da je to blago razpečeval; tretje glavno vprašanje o težki telesni poškodbi orožnika Maligoja; četrto glavno vprašanje o težki telesni poškodbi orožnika Sereiniga; peto glavno vprašanje o poizkusu težke telesne poškodbe nad orožnikom Alojzijem Duhom; šestlo glavno vprašanje o krivdi obtoženca, da je dejansko napadel javne uslužbenec (ž 93. srb. kaz. zak.); sedmo glavno vprašanje o krivdi prestopka, da je brez dovoljenja nosil samokres in imel puško ter osmo glavno vprašanje o krivdi tatvine, da je vzel kolo Ranzingerju.

Državni pravdnik dr. Fellacher je v svojem govoru obširno očital predrzno početje obtoženca, ki je skrajno nevaren in izredno nasilen človek, kar dokazuje tudi, da ga morata v porotni dvorani čuvati dva paznika. Ankerst je nekaj mali slovenski Čaruga. Državni pravdnik je prepričan, da če bi Ankerst imel revolver, bi pričel streljati kar v sodni dvorani.

Sledil je zagovor branitelja dr. Grudna in resume predsednika.

Pravdorek in sodba

Po daljšem posvetovanju so porotniki objavili svoj pravdorek: prvo, šesto in sedmo vprašanje so soglasno potrdili, tretje so potrdili z 11 proti 1 glasu, četrto in peto z 10 proti 2 glasovoma, osmo pa z 8 proti 4 glasovom. Drugo vprašanje je odpadlo. Ivan Ankerst je bil nato obsojen na osem let težke ječe s poostrižnimi vsakega pol leta Plačati mora tudi stroške in odškodnine zasebnim udeležencem. Preiskovalni zapor se Ankerstu ni všel. Ko je predsednik vprašal Ankersta, ali sodbo sprejme, je izjavil: »Ne sprejemem, ne morem!« Razprava je bila zaključena ob 10 zvečer.

Rupujte stadionske srečke!

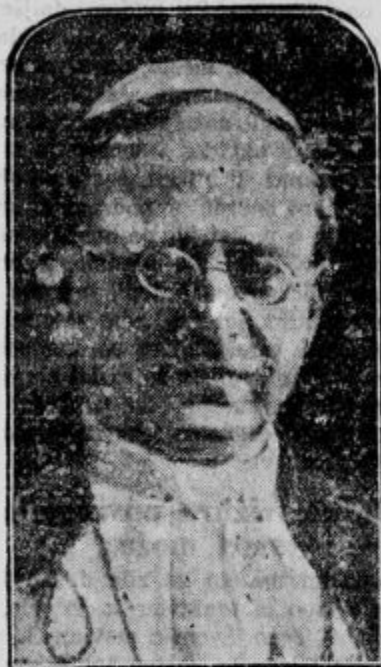
Žrebanje bo nepreklicno dne 25. marca

IŠIAS in slične reumatično-neuralgične boleti le-
čite! — Izlečenje v 3 dneh zajamčeno.
Zdravilišče dr. BONCINA-EINETTI
Trieste, VI. Fabio Filzi 23.

Za duha in srce

Papež Pij XI.

Papež Pij XI. slavi danes obletnico kronanja v papeža. Sveti oče Pij XI. je bil rojen iz rodbine Ratti 31. maja 1857 v Desio in dobil ime Ahilla; 1. 1907 je postal prefekt Ambrozijske knjižnice v Milanu, 1. 1914. prefekt Vatikanske knjižnice v Rimu, 1. 1918 papeški vizitator za Poljsko, 1. 1919 nadškof in nuncij v Varšavi, obnem papežev pooblaščenec v Zgornji

Sluziji, 1. 1921 nadškof milanski in kardinal, 6. februarja 1922 pa je bil izvoljen v papeža in 12. februarja kronan.

Papež Pij XI. si je postavil za geslo Pax Christi in regno Christi (Mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem), nadaljuje mirovno politiko svojega predhodnika Benedikta XV., se prizadeva za unijo in skrbno čuva nad čistostjo nauka. Zadnja njegova okrožnica Mortalium animos opozarja spricho na zmoti osnovanih prizadevanj za zedinjenje cerkva na edino zveličavnost in resničnost katoliške Cerkve. Govori se, da bo prihodnja enciklika obsodila pretirani, nekriščanski nacionalizem.

Svetemu očetu želi ves katoliški svet še veliko let vladanja!

Ali postaja zemlja za človeški rod premajhna?

V berlinskem časopisu »Geopolitik«, št. 1 leta 1928., objavlja Otto Maull velezanimivo študijo pod naslovom: »Prevrednotenje človeške življenjskega prostora v bližnji in daljni bodočnosti.« Laull izvaja:

Boj človeštva za obstanek je v bistvu boj za prostor, obnem pa tudi boj s prostorom. Ta boj se zaostreuje, čim bolj narašča število ljudi. Nade, da bosta znanost in tehnika človeka osvobodili odvisnosti od veličine prostora, so se izkazale kot popolnoma neutemeljene.

Kako zelo postaja vprašanje prostora pereče, je razvidno iz sledečih dejstev: Življenjski prostor na zemlji je omejen — po današnjih izkušnjah prihaja v poštev sploh le 132 milijonov kvadratnih kilometrov. Nasprotno pa gre naraščanje človeštva ne sicer v brezkončnost, vendar pa v nedoglednost. Tu nastaja vprašanje: koliko ljudi more preživeti zemlja? In dalje: Kdaj nastopi na zemlji preobljudenost?

S temi vprašanji se počajo geografi in narodnogospodarski znanstveniki. Sklepi, do katerih prihajajo, ne soglašajo popolnoma, vendar pa tudi ne gredo zelo narazen. Tako bi mogla zemlja preživeti: po E. R. Ravensteinu okroglo 6000 milijonov, po Fircu k s u 7800 milijonov, po Penck u 7700 milijonov ljudi. Seveda je pa višina števila zelo odvisna od tega, kako žive ali naj bi živeli ljudje na zemlji, to je od njihovega življenjskega standarda. Tako je izračunal Ballod, da bi moglo po ameriškem standardu živeti na zemlji samo 2333 milijonov ljudi, po nemškem 5600 milijonov, po japonskem pa 22.400 milijonov!

Kdaj postane zemlja preobljudena? Na to vprašanje nam morejo dati pojasnilo številke v dosedanjem naraščanju človeštva. Okolu leta 1800. je bilo na zemlji približno 775 milijonov, danes pa jih je približno 1900 milijonov; število se je torej v 125 letih več nego podvojilo, naraslo je za 145%! V zadnjih 50 letih se je človeštvo pomnožilo za 450 milijonov duš ali povprečno za 0,57% na leto. Na podlagi teh številke je Penck izračunal, da bo pri dosedanjem naraščanju zmerni pas napolnjen v 150. cela zemlja pa v 300 letih, računajoč pri

tem, da bi se moglo na zemlji preživljati 8 do 9 milijard ljudi.

Zanimivo je sedaj vprašanje, kako se bo razvijalo naseljevanje odnosno obljudenost po posameznih pasovih odnosno delih sveta. Po Köppenu bo pripadalo od dovršeni napolnitvi na zmerni pas tri osmine, na tropični pas pet osmin, dočim je danes v zmernem pasu naseljenih 72%, v vročem pa 28% vseh ljudi na zemlji. — Penck podaja sedanje stanje v sledečih številkah: Danes je v Evraziji 80%, Afriki 7%, Avstraliji 0,5%. Severna Amerika 9% in v Južni Ameriki 3,5% ljudi; v bodoče more preživeti Evrazija še 26%, Afrika 29%, Avstralija 6%, Severna Amerika 14%, Južna Amerika 25%.

Iz tega se vidi, da se bo moralo človeštvo v bodoče pomikati proti vročemu pasu, v čemer soglašajo vsi raziskovalci in potrjuje že dosedanj razvoj naseljevanja. Tako se je n. pr. v vzhodni Južni Ameriki prebivalstvo v teku 19. in 20. stoletja podesetorilo. Vsekakor se začne splošno seljenje proti tropičnim pokrajinam šele tedaj, ko bo zmerni pas popolnoma poln. Tedaj postane boj za prostor v postoterjeni meri obnem boj s prostorom. Ta boj bo zahteval od človeka težke žrtve, saj bo naletel tam na silne ovire: podnebje in nevajene kulturne razmere.

Že danes je mogoče opazovati, kako se naseljski val trdovratno ustavlja na robovih tropičnih pokrajin: na morskimi obalah, kjer se v velikih mestih zbirajo vedno večje trume ljudi, ki žive tamkaj zajedalsko življenje brez produktivnega dela, dočim ostajajo notranje pokrajine prazne. Zgled za to so portugalske kolonije in Južna Amerika. Vsa ta prenapolnjena obmorska mesta pričajo, kako se človeštvo izogiba boju s tropami. Naporom v tropičnih pokrajinah ni kos niti železni nemški izseljenec, ki se n. pr. v Srednji Braziliji po kratkih poizkusih vedno znova umika nazaj na rob, večinoma izžrpan in gospodarsko uničen. Ponekod cele naselbine naravnost izumirajo.

Vendar polagoma človek zmaguje tudi v vročem pasu. Kakor se predeli izpreminjajo v kulturne pokrajine, tako izginjajo iz njih tropične bolezni in tako postajajo pogoji za življenje lažji. Dočim so v Santosu in Rio de Janeiru še pred par desetletji izumirale na rumeni mrzlici cele ladijske posadke, tako je danes zdravstveno stanje tamkaj približno tako kakor v Berlinu. Ni pa seveda mogoče izpremeniti podnebja in le tega bodo premagali šele tisti naseljenci, ki se bodo v vročem pasu rodili iz plemensko mešanih zakonov. Gotovo pa je, da ljudje v vročem pasu po delovni energiji ne bodo nikdar dosegli ljudi v zmernem pasu, ker je to v naravi stvari. Istotako je gotovo, da ostane kvalitativna pretežnost človeštva trajno pridržana izventropičnim pokrajinam.

Verjetno je, da bodo trope čim najdlje ne toliko naseljevalni prostor človeštva, kakor velika pristava za pridelovanje živeža in drugih potrebščin. Pri tem se bo moralo sedanje gospodarstvo v tropičnih pokrajinah izpremeniti in prilagoditi potrebam celokupnega človeštva. Tako n. pr. Brazilija ne bo smela ostati kavna plantaža sveta, marveč bo morala pridelovati nujnejše živežne pridelke; podobno tudi ostale vroče dežele, kjer se pridelujejo sedaj večinoma nasladiła.

Fizik Lorenz umrl

Umri je te dni v Haarlemu fizik svetovnega glasu, Hendrik Antoon Lorentz, ki ga s polno upravičenostjo prišteva znanstveni svet pred največje raziskovalce na polju moderne fizike. Rojen je bil 18. julija 1853 v Arnhemu; bil je dolgo vrsto let profesor fizike v Leidenu. Njegov znanstveni sloves, nepristranost ter priljudnost so ga kot nalašč usposobili v to, da je po vojni med svetovnimi kapacitetami na polju fizike pripravil razpoloženje za zopetno skupno znanstveno sodelovanje, kar je za napredek znanosti največjega pomena. Bil je tudi pri Društvu narodov predsednik komisije za skupno sodelovanje znanstvenikov

Skupina anglikanskih škofov, ki so se zbrali na konferenco radi reforme obrednika. Noša spominja nekoliko na ono katoliške duhovščine pred sto leti.

V strokovnem oziru so zlasti znamenite njegove temeljitje razprave o molekularni in atomski fiziki ter relativitetni teoriji. Pokojni Lorentz je uveljavil atomistično pojmovanje elektrike ter ustvaril elektronsko teorijo, ki razlaga elektriko kot sestavino negativno električnih elektronov in negativno ali pozitivno električnih ionov, dočim je klasična teorija Maxwella in Hertzta pojmovala elektriko kot enotno, idealno tekočo snov. Ta nova elektronska teorija je daleko popolnejša in je po njej mogoče teoretično razlagati vse že pred njenim postankom empirično ugotovljene zakone elektrike, ki si jih iznajditelji sami po prejšnji teoriji niso znali razlagati. Največji znanstveni uspeh elektronske teorije pa je bila razlaga Zeemanovega efekta, razcepljenja spektralnih črt v magnetnem polju; njena zasluga je tudi ugotovitev, da svetlobne valove, ki jih oddaja kako telo, povzročajo nihanje elektronov ob atomih tega telesa, in ta zaključek je bil podlaga razvoju moderne atomske teorije, ki jo je ustvaril Rutherford.

Na polju relativitetne teorije je znana tako zvana Lorentzova transformacija. Je to sistem enačb, ki jih je Lorentz dobil empiričnim potom, ki je študiral Michelsonove optične poskuse, s katerimi je hotel Michelson meriti gibanje zemlje skozi svetlobni eter, pa z merjenji ni uspel. Pozneje je prišel teoretičnim potom do istih rezultatov tudi Einstein, ki je ugotovil, da se morajo v računu vse v smeri gibanja telesa ležeče dimenzije skrajšati za gotov znesek, s čemer se ravno ta Michelsonov neuspeh pojasni. Isto je ugotovil že preje Lorentz in se zato ti zneski po njem imenujejo Lorentzove kontrakcije.

Podobno je Lorentz tudi v kinetični teoriji plinov obogatil fiziko za mnogo važnih odkritij in ugotovitev.

Pavel Debevec:

Julij Betetto

(Ob 25 letnici njegovega umetniškega delovanja.)

Letos praznuje naš najboljši pevec Julij Betetto 25 letnico svojega delovanja v operi. To dejstvo se mi zdi spricho navad, ki jih imamo, in radi katerih danes z isto, srednjo, nekako formalno navdušenostjo slavimo skoro vsako 25 letnico — nekako premalo poudarjeno! Slavimo jo pač, ker je od nekdanj taka navada, in ker bi ne bilo dostojno če bi ne slavili...

Na zunaj slavimo hladno, na znotraj pa smo brez spoznanja.

Jemljemo pač, ne damo pa nič.

Zato se nam ne zdi važno, če kdo slavi 25 letnico svojega dela, tembolj spomina vredno pa je — kdo slavi.

Bogato leto imamo letos na obletnicah...

Prav bogato. Kaže, da imamo precej zaslužnih ljudi. Bodisi, da jih moremo slaviti z razumom, bodisi s srcem.

Naš Julij Betetto je operni pevec. In žalibog mogoče pa hvala Bogu —? gledaliških vprašanj danes še vedno ni mogoče reševati z razumom. Se vedno je vse to najintimnejša in najobčutljivejša zadeva srca.

In prav Betetta hočemo slaviti s srcem!

Ne samo za to, ker nam je dal po dolgem, dolgem odmoru v slovenskem pevstvu spet nekaj prav velikega, ker nas je navduševal v operi in v koncertu s svojim ogromnim znanjem in lepoto svojega petja... ne samo radi tega, ker je v Ljubljani v kratki dobi svojega bivanja postal najmočnejša pedagoška osebnost, da je postal učitelj, ki z velikim uspehom nesebično kleše svoje naslednike, oblikuje in vzgaja vsestransko vzoren naraščaj ter s tem gradi počasi, toda zanesljivo čisto slovensko opero...

Naše srce ni z Betettom samo zaradi tega, ker nam je prinesel v naše gledališče onega velikega duha dunajskih dvornih gledališč, ker nam je prinesel s seboj del onega čudovitega ozračja dvorne opere, ki se je po stoimpedesetletnem prelivanju prav ob Betettovem odhodu zllia v najčistejše zvonebo kovino, v zvon, katerega glas je zvenel po vsem svetu...

In ni samo to pri našem Betettu, da nam je iz teh slavnih dni dvorne opere prinesel čudovite rože iz čarobnih vrtov, da jih je z vso pazljivostjo in požrtvovalno ljubeznijo presadil na trda tla naše zemlje ter jih negoval in gojil, da so zacvetele in začarale v istem ognju, kakor v rodni zemlji! Da nam je prinesel v naše gledališče ono čudovito plemenitost, ono brezmejno spoštovanje do gledališke umetnosti, za katero je vsak trenutek pripravljen žrtvovati samega sebe... to vse so velike zasluge Betetta za naše kulturno življenje, za procvit naše slovenske umetnosti, za povzdigo slovenskega pevstva...

Betetto pa je prišel k nam, ko je bil najvišji dan! Prišel je s svojo mlado umetnostjo iz velikega sveta — veliki umetnik... Zapustil je tam zunaj bučni Dunaj, žrtvoval je za nas osebo no slavo evropskega umetnika...

To je danes, ko praznuje naš pevec Betetto 25 letnico svojega prepevanja ona tako intimna lepa stvar, katere ne moremo rešiti niti z razumom, niti z oficialnimi proslavami, temveč same in edinole — s srcem!

Julij Betetto naj bo še dolgo, dolgo jasen dan, ko pa pride večer, naj bo lep in mehak, kakor je lepo in mehko treje petje!

Romano Mussolini, najmlajši sin italijanskega diktatorja.

Dopisi

Tržič

V izloži delavskega konzumnega društva v Tržiču v hiši št. 142 se nahajajo povečane slike treh krasnih dobitekov II. stadijske loterije, med katerimi je prvi glavni dobiček *Vila Stadion*. Srečke so po 10 Din ter se prodajajo v trgovini konzumnega društva. — Zrehanje se vrši dne 25. marca t. l. — Kupujte srečke.

Vrhnika

40 letnico zdravniške prakse praznuje dne 15. svečana 1928 okrožni zdravnik in župan g. dr. Janko Marolt. V ta namen mu priredijo prosvetne organizacije na predvečer ob pol 8 bakljado s podoknico. Na slavnostni dan zvečer ob 7 mu istotako priredijo združene organizacije banket v dvorani Rokodelskega doma.

V kamnotomu na postaji Verd tudi ob nedeljah lomijo kamenje, kar se sliši na vse strani. Priporočamo železniški upravi malo večje spoštovanje nedeljskega počitka, katerega še Amerikanci strogo izvajajo.

Trbovlje

☆ *Osebna vest.* Za postajenačelnika na trboveljskem kolodvoru je imenovan g. Mihael Rožanc iz Črnomlja.

☆ *Novi vinotoč.* G. Zdošek, trgovec na Vodah je otvoril v spodnjih hišnih prostorih vinotoč in toči samo znana pristna vina g. župnika Stribarja.

Ptuj

⊕ *Smrt.* Prošlo sredo so pokopali g. V. Preloga, trgovskega uslužbenca, ki ga je v najlepšem cvetu let pobrala zavrtna jetika. Obilna udeležba pri pogrebu je pokazala, kako priljubljen je bil pokojnik v vseh tukajšnjih krogih.

⊕ *Mestni park.* Olepševalno društvo v spoznanju za mestno občino je sklenilo slaba drevesa v parku odstraniti obenem z eno vrsto platan pred minoritskim samostanom. Ta načrt je pozdravili, ker so ta drevesa kazila zlasti na zgornjem koncu pogled na cerkevno fasado ter so ovirala zrak in luč. Treba bi bilo še kaj ukreniti glede številnih golobov, ki bodo sčasoma prelepo fasado minoritske cerkve povsem pokvarili, če se ne bo skušalo njih števila znatno omejiti.

⊕ *Gledališče.* Domači ansambel je uprizoril prošlo nedeljo in ponedeljek v mestnem gledališču veseligrso »On in njegova sestra«. Stvar je bila dobro naštudirana in je izredno ugaljala. G. Kauler je v vlogi pismonoše žel buren aplavz in je podal izredno posrečeno kreacijo. Tudi ga. Gabrijelečeva je svojo vlogo odigrala izbornu v stilu igre. Žal, da morda nihče ni vedel, da je bil to njen zadnji nastop na našem odru. Ostali igralci in igravke so tudi za naše razmere igrali dobro in vidimo v marsikom znake talenta in ambicije. Naše občinstvo pa, žal, prežal, prej nazaduje kakor napreduje. Kam plovemo!

Zagorje ob Savi. Če hočeš postati v kratkem času posestnik v Ljubljani, kupi srečke II. stadijske loterije. Dobiš jih v obeh zadržnih trgovinah. — Računski zaključek Ljudske hranilnice in posojilnice v Zadržnem domu kaže letos izreden porast vloženega denarja. Od 850.000 Din v letu 1926 se je dvignila vsota vlog v letu 1927 na 1.370.000 Din. Ljudstvo pač ve, kje more najvarneje in najugodnejše naložiti svoj denar in kje more v potrebi najceneje dobiti posojilo. Obresti je plačala Ljudska hranilnica in posojilnica vlagateljem v letu 1927 125.000 Din. Uradni dan je vsak četrtek popoldne in nedeljo ter praznik dopoldne.

Šoštanj. V nedeljo, dne 5. februarja, so priredili učenci naše Kmet. nad. šole ob priliki zaključka II. letnika v »Slovencem« domaćo majhno prireditev, ki nas je vse prijetno iznenadila. Ne malo smo se čudili ne samo sigurnemu in odločnemu nastopu učencev, kot tembolj prekrasni učni snovi, ki jo je vsak učenec podal v lepo sestavljenem govoru iz vseh panog kmetijstva. Mnogo novega koristnega smo slišali, kar tudi mi stari do sedaj nismo vedeli. Prisrčna hvala vsem, ki so se trudili, da se je tečaj omogočil, posebno pa še gg. učiteljem, ki so znali v tem kratkem času našim fantom dati toliko strokovnega znanja.

1. in 2. številka izide sredi prihodnjega tedna. Ima bogato leposlovno in znanstveno vsebino. V leposlovnem delu so prispevki Iv. Preglja, M. Malešiča B. Magajna, Fr. Bevka, A. Leskova, J. Pogarčnika, S. Savičnika, S. Sardenka, znanstveni del prinaša Finžgarjev govor ob Zupančičevi šestdesetletnici, A. Vodnika esej: Zupančič in mladina. Razpravo o novejšem beloruskem slovstvu, Vurnikovo Uvod v glasbo, — dalje imamo vrsto pregledov o umetnosti in književnosti in živahno polemiko. Nenavadno bogate so ilustracije, ki prinašajo značilne slike M. Maleša, S. Cudermana, zlasti pa mojstrska dela Plečnikove šole v palači Trgovske in obrtne zbornice. To pot je umetniška priloga izvršena v originalnih barvah. — Ko naročniki prejmejo list, naj opozore nanj znanec in prijatelj: Dom in svet stane 100 Din na leto (za dijake 75 Din), bo letos izhajal mesečno (razen julija in avgusta) in bo odslej izšel točno 15. vsakega meseca.

Ali si že izpolnil?

use pogoje za soudeležbo pri Slovenčevih nagradah? Ako ne, podvoжай se! Samo še par dni!

Sport

Olimpijada v St. Moritzu

St. Moritz, 10. februarja 1927.

St. Moritz se polni. Blizačjoča se olimpiada razvema svet, ki s silno željo po sportnem užtku prihaja v vedno večjem številu. Nepretrgnano je vrsta elektr. vlakov, ki vodijo iz Chura v St. Moritz. Vekovalci so že vsi na mestu. Dospeli so tudi Japonci, ki prvič tekmujejo v mednarodni konkurenci. Japonci so se povsem prilagodili podnebnju in terenu, silno so vztrajni in odporni ter bodo skušali doseči čim boljše rezultate. Norvežani flegmatično vozirajo okrog St. Moritza, sigurni so prvih mest. Brezuspšno bo najbrže tudi prizadevanje Švicarjev, ki bi radi a težkim terenom onemogočili Fince. Narodu kot so Finci ni nobena žrtve prevelika, da jo ne bi žrtvovali za svoje ime. Povsem verjetno, da bodo obrdžali svoje mesto. Švicarji tekmujejo doma, vajeni so terena in podnebnja; to je velik plus za nje. Obeta se boj, kakršnega še ni bilo v smučarstvu, odkar obstoja.

Neverjetno so se izpolnili tekmovalci od olimpiade v Chamonixu. Norvežani imajo naravnost neverjetno število prvovrstnih tekmovalcev in izmed teh so izbrali svojo elitno, ki bo zastopala njihove barve.

Prošlo leto v Cortini d'Ampezzo smo se Jugoslovani po Ješku Janši v tekmovanju na 50 km plasirali na 19 mesto in prepričani smo, da obrdžimo to mesto navzlic ogromni konkurenci. Počakajmo še nekaj dni in rezultat bo tu. Naši smučarji so ogromno pridobili pod vodstvom inž. Hannsena.

Olimpijska skakalnica v St. Moritzu je momentano še dovoljena za treniranje. Sloviti Švicar Trojani je na nji 8. t. m. dosegel marko 72,2 m. Sicer je padel, toda lahko verujemo, da bo trojica Thames, Rundin in Trojani na olimpiadi neverjetno daljavo tudi dosegla. Sigurne šance pred Srednjeevropski pa imajo Nemci s 65 m in tik za njimi so Čehi z 61-62 m. V teku pa so Čehi z Douthou sigurni ugodnega mesta.

Naša drsalna vrsta: gospa Kadrnka, inž. Bloudek in Vodšek čaka tekme. Gospa Kadrnka se smatra za resno konkurentinjo. Inž. Bloudek in Vodšek pač ne bosta mogla nastopiti, manjka jima trening — sicer pridno trenirata vsak dan, a žal prepozno je že, da bi se mogla meriti z drugimi svetovnimi mojstri. — Pa drugič — za enkrat je boljše počakati.

BOBSLEIGH IN SKAKALNICA V ST. MORITZU.

Obširno o progi za bobsleigh smo pisali 29. januarja. Ponovimo, ker je sedaj aktualno, par dejstev. Dolžina proge je okoli 1520 m, start je v višini 1853 m, cilj 1723 m, padec torej 130 m. Krivulji s premeri 15 do 35 m je pet. Leta 1904. je znašal rekord proge 1 : 57,2; leta 1906. 1 : 46,6; leta 1907. 1 : 41,6; leta 1908. 1 : 39,6; leta 1910. 1 : 33,4; leta 1927. 1 : 28,9. Če vzamemo poldrugo minuto, znaša hitrost na uro dobrih 60 kilometrov. Vsi ti uspehi so bili doseženi s 300 kg težkimi bobli, do čim je za olimpijske igre predpisana maksimalna teža 250 kg. Na skeletonski progi znaša povprečna hitrost 75 km, maksimalna pa 120 km. Najvažnejša tekma na bobovi progi je vsakoletni derby. Letošnjega derbyja v preteklem tednu so se udeležili olimpijski tekmeči iz Nemčije, Anglije, Amerike, Švice, Belgije, Luksemburške, Francije, Mehike, Argentine in Poljske. Najboljši čas je dosegel belgijski bob »Ventre à terre« z 1 : 33,7; nato berno 1 : 34,8 in 1 : 36,3.

Zaletišče za letos prenovljeno olimpijsko skakalnico je 105 m dolgo, 30° nagnjeno, in izide s krivuljo 60 m premera na skakalnico samo, ki je nagnjena samo 6° Start je v višini 1904,55 m, rob skakalnice 1862,75 m, višinska razlika torej 41,8 m. Skakalnica je 2 1/2 m visoka in 10 m široka. Proga priletišča je okoli 110 m dolga; med 60. in 70. metrom od roba skakalnice je največja nagljenost, 37°. Med najvišjo točko zaletišča in najnižjo točko izletišča znaša vertikalna razlika 97,5 m. Upajo na skoke do 70 m (Ruud je že toliko skočil) in še več. Veliko vpliva seveda tudi kakovost snega, sonce itd.

REZULTATI SMUŠKIH TEKEM NA POHORJU.

Kakor smo že poročali, so se preteklo nedeljo vršile na Pohorju velike smuške tekme za prvenstvo mariborske oblasti za l. 1928. Razen članov SPD so se udeležili tekmovalci tudi člani SK Maribora in SD Rapida, ki so pokazali znaten napredek. Glavno tekmovalstvo se je vršilo na progi Klopnji vrh—Mariborska koča, ki je dolga 18 km. Startalo je 13 tekmovalcev, ki so vsi prispeli na cilj. Zmagovalec je član SPD g. Pavel Dolinšek, ki je prevozil progo v lepem času 1:48:54 S tem je postal prvak mariborske oblasti za l. 1928. Tik za njim sta privozila gg. Korman in inž. Rungaldier (oba SPD). Smolo je imel Koroša, najresnejši pretendent za prvo mesto, ki si je želiml že na sredi proge smučke. Zatem so se vršila tekmovalja za damsko prvenstvo, ki ga je dosegla gdč. Dolinškova (SPD) v času 30:7:2. Druga in tretja sta bili gdč. Tkalčeva (SPD, 34:3) in Breda Hribarjeva (SK Maribor 35:2). Lep napredek so pokazali zlasti juniorji, ki so dosegli naslednje rezultate: 1. Kukovec (SPD) 35:43 2. Pavšič (SPD) 36:25 in 3. Cijan (SPD). V tekmovalju novincev se je prvi placiral Štepec (SK Maribor) 2:33:1, 2. Wrentschur (Rapido) in 3. Drobnič (SPD). Tekmovalje je vodilo brezhibno SPD pod vodstvom dr. Janka Orožna. Kot zastopniki JZS so prisostvovali ravnatelj Perhavec, g. Bervar in g. Kodala. Tujsko prometno zvezo je zastopal g. ravnatelj Zupančič, SPD v Rušah g. ravnatelj Pišek. Sanitetno službo je imel g. dr. Sekula. Omenjeni gg. zaslužijo vse zahvalo za lepo izpeljano prireditev. Omeniti je še treba, da so prisotni ljubljanačani, ki so startali izven konkurence, dosegli, kar je popolnoma razumljivo, mnogo boljše rezultate nego domačini. Pri senjorjih se je odlikoval g. Banovec (Hirija), ki je prevozil 18 km v krasnem stilu v času 1:46:16 pri damah pa gdčeni Naglasova 25:30 in Bervarjeva.

S. K. Jadran. Današnji trening s S. K. Reko vsled slabega vremena odpade. Občni zbor se

vsled nepredvidenih tehničnih težkoč ne vrši dne 19. t. m. temveč v nedeljo dne 26. t. m. ob 9. uri 30 minut dopoldne v Narodni kavarni. Seja upravnega odbora se vrši v torek 14. t. m. ob 20. uri v Narodni kavarni. Prosim gg. odbornike, da se te seje gotovo in polnoštevilno udeležijo. — Tajnik.

Pravi „Florian“ izdeluje samo tv. E. Jeras in drug Ljubljana, Dunajska c. 33.

Pazite na to firmo, ki je označena na vsaki steklenici s pravim „FLORIANOM“.

Sportni teden

Naši smučarji in drsaveri so odšli 6. t. m. v St. Moritz. Ta teden bodo tekmovali. V četrtek smo prinesli njih sliko in večeraj tudi v St. Moritzu je že zelo živahno; prejšnjim priglasmom so se pridružili še drugi in je naraslo njih število na 939. Na olimpijski skakalnici je dosegel Ruud že 70 m. Norvežani so res mojstri. V Klosteru v Švici se je vršil smuški tek, spojen s skokom; vseh prvih osem mest so zasedli Norvežani. Prvenstvo je dobil Tulin Thams, najkrajše je skočil Ruud, 56 m, za tamošnjo skakalnico rekord. V Davosu so se vršile 4. in 5. t. m. tekme za svetovno prvenstvo v hitrostnem drsanju! 500 m je predrsal Norvežan Larsen v 43,1 (nov svetovni rekord), 1500 m Finec Thunberg v 2:18,8, 5000 m Norvežan Ballangrud v 8:28,8, 10.000 m Norvežan Carlsen v 17:17,4 (nov svetovni rekord). Tudi čas za 1500 in za 5000 m je blizu svetovnega rekorda. V splošni klasifikaciji je dobil prvo mesto Thunberg in je sedaj svetovni prvak; lani je bil Eversen. Rusko prvenstvo v drsanju si je izvojeval Melnikov: 46, 2:29,7, 8:27,2, 18:28,3; čas na 5000 m je prav blizu svetovnega rekorda (8:26,5). Drugo glej »Slov.« 7., 9. in 11. t. m.

Na angleškem sili Huddersfield v ospredje, premagal je Evertona 3:0; sedaj je takole: Ev. 35 točk, H. 34, Leicester 33. — Uruguayskih nogometašev bo prišlo v Amsterdam 32; vsa znana imena berno: Andrade, Scarone i. dr. Pravijo, da si hočejo spet priboriti olimpijsko prvenstvo. V Zedinjenih državah se vršijo sedaj izbirne tekme za Amsterdam. — Wales - Irška 2:1. Sparta - Slavija 2:2. Znan dunajski nogometašni kapitan Hugo Meisl je imenovan za častnega člana Sparte, tako glede zaslug za srednjeevropski pokal (zmagala je Sparta) kot glede zaslug za Sparto posebej. V tekmah za zadnja prvenstva je imela Sparta 104.000 Kč čistega dobička. Bolgari si precej domišljujejo; za eno igro v Pragi na poti v Amsterdam zahtevajo 50.000 dinarjev. Moravska Slavija je na Grškem trikrat zmagala, a je izgubila četrti igro 0:5 proti najmočnejšemu grškemu klubu Olympia; Moravani so bili preveč izmučeni. — V rugbyju je Wales premagal Škotsko 13:0.

Izrežbene so tekme za Davisov pokal; seznam tekem smo priobčili 7. t. m. Zanima nas seveda Jugoslavija; bori se proti Finski. Borotri, Brugoda in Boussusu se sedaj v Avstraliji dobro godi; navadilo so se. Oddaj grejo v Južno Afriko in se jim bo pridružil tam še en igralec, a ne Cochet.

Peltzer je tekel v Madison Square Gardenu 1000 yardov v 2 : 18,6, proti ne prav posebno močni konkurenci; najmočnejši nasprotnik je bil Ray Dodge. Pozneje je tekel Hahn isto razdaljo v 2 : 17,2. Ameriški listi Peltzerja izredno hvalijo in ga dvigajo v nebo (glej »Slovenec« 7. t. m.). Amerikanci pravijo, da bodo prišli samo v Amsterdam in da ne bodo nastopili v Evropi ne prej in ne pozneje; nas bodo torej bojkotirali. Tako pravijo. V Amsterdam bo prišlo 42 narodov. Tudi Mehikanci bodo prišli, 40 jih bo; največ so žrtvovali za nogomet. V Berlinu se bo 7. marca kosala sprinterska trojica Körning, Houben in Lammers. — Sloviti Thorpe, najboljši dosedanjí desetbojnik, igra sedaj nogomet; je že čez 40 let star. — Dne 10. t. m. smo priobčili v »Slovenec« seznam vseh jugoslovanskih lakoatletskih rekordov; dobro je, da ga izrežeš, da zmeraj lahko primerjaš z drugimi uspehi.

Rigeolot je v ločenih ročkah z enim potegom na rame dejal in kvišku sunil 133,5 kg, svetovni rekord (prej Emil Deriaz 131 kg). Glavno je poteg na ramo; kvišku sunil v ločenih ročkah je Steinbach že 152 kg.

V rokoborbi amaterov so Nemci premagali Francoze 6 : 0, Italijani proti Avstrijcem 3 : 3; v sabljanju so pa Francozi premagali Italijane 3 : 2.

Porath je potokel Silverberga v 2. rundi k. o. 12. marca se borila Risiko in Sharkey, zmagovalec nastopi proti Tunneyu; prej pa mora nastopiti Risiko še proti Delaneyu, 1. marca. — Schmeling pozivlja na boj za nemško prvenstvo vseh kategorij Dienerja, nato pa celo Paolina na boj za evropsko prvenstvo. Hitro gremo kvišku. Paolino je v Mehiki v 3. rundi podrl Romera Rojas k. o., Italijan Roberti je pa Monte Munnata zdelal, da ta v 7. rundi ni mogel več s stola vstati.

Sestredno dirko v Stuttgartu sta dobila van Kempen in Franckenstein.

Pri ponovnem poskusu, da zboljša svetovni rekord v trajnostnem poletu, se je Chamberlinu aeroplan pokvaril in je padel Chamberlin v višini 14 m na zemljo; aeroplan je bil ves poškodovan, Chamberlinu in njegovemu tovarišu se pa ni nič zgodilo. — V 258 minutah je napravil John Shank 515 »slopingov«.

Vemo, da je v Vancouveru premagal Anglež B. Barry Goodsell v veslanju. Tako malo je zaslužil, da je moral prodati svoj čoln, da je mogel priti domov.

V Magdeburgu in Berlinu so plaval; posebao se je odlikoval zopel Arne Borg. Weismueller, Lauffer in jaz smo najboljši plavalci, če je dejal na tozadevno vprašanje; »prso plavanje ne šleje, povsod velja samo absolutna hitrost.«

Nežne kože svojega otroka

gotovo nočete zanemarjati. Vporabljaljate z zaupanjem Nivea-cremo, katere učinkuje z ozirom na to, da vsebuje Eucerit, neprimerno težilno in hladilno. Za Vašega otroka ni boljšega kot

Nivea-crema

Turistika

Kranjskogorska Podružnica SPD.

V času, ko je dosegel zimski sport vrhunec vseh svojih očarljivih doživljajev, se je vse, kar ima smisel za lepoto tega sporta in prosep tujskega prometa, enodušno izrazilo po organizaciji, ki bi ustrezala nastalom razmeram. Podružnica, katere delokrog je sedaj koncentriran predvsem v kranjskogorskem pogorju in v Planici, je veskodi iz objektivnega stališča proučila potrebo te organizacije in je vsled tega pod svojim okriljem dne 2. februarja ustanovila smuški odsek, ki bo zastavljal vse svoje moči, da se predoči tuje Kranjska gora v vsej svoji veličastnosti, v oni luči, ki ji je potrebna za njen proevit.

Osobito je poverjeno temu odseku sledeče:

Podpirati informativno in po možnosti z delom vse zimsko-sportne prireditve, najsi bi bile te prirejene od katerokoli strani, ako je bil odsek za to pravočasno naprošen in če so se mu dostavila potrebna navodila.

Da se smučarju omogoči spoznavanje naših divnih, smuških variant, se bodo te tudi v zimskem času markirale, da tako vsakdo, četudi bi mu bil teren nepoznan, lahko nastopi svojo pot, ne da bi bil izpostavljen zablodi v kake neprijetne strmine ali neprehodne jarke; posebno smučarju začitniku bi to ne bilo po volji.

Tudi smučarji-domačini bodo imeli svoje trenerje v tem odseku; s tem jim je dana možnost, da se vsestransko tehnično dobro izurijo. Bodočnost pa bo pokazala, kje bo središče smuških favoritov.

Nadejamo se, da bomo s to ustanovo vsaj v doglednem času omejili podedke o Kranjski gori, ki so bili mnogokrat povod raznim nesporazumljenjem. Razne izkušnje nam jasno pričajo, da so šif merodajni krogi mimo že obstoječih tozadevnih organizacij, ki so baš zato tu, da skrbijo za razmal tujskega prometa. Pričakujemo vsestranske podpore za udeležitev naših lojalnih namer.

PROGRAM.

Zagreb 310, Milan 549, Breslau 315,8, Barcelona 344,8, Praga 348,9, Leipzig 365,8, Schenectady 379,5, Stuttgart 379,7, Toulouse 392, Hamburg 394,7, Katowice 422, Frankfurt 428,6, Brno 441,2, Rim 450, Pariz 458, Oslo 461,5, Langenberg 468,8, Berlin 483,9, Davenport 491,8, Dunaj 517,2, München 535,7, Budapest 555,6, Varšava 1111.

Nedelja, 12. februarja.

Zagreb: 19.30 prenos iz Prage. — Milan: 20.50 Neapolitanski motivi, orkester, dueti itd. — Praga: 18.30 Dueti iz oper »Aida«, »Ples v maslah« in »Carmen«; 19.30 simfoničen koncert Alfena; Midsommrvaka, švedska razsodija — N. Berg: Poloneza — Atterberg: Mala simfonija IV, simf. v g-molu — Suk: Fantazija za violino in orkester — Smetana: uvertura k »Prodani nevesti«. — Leipzig: 16 zborovski kvartet. Bortniansky: Ti pastir Izraela — M. Bach: Gospod, čakam na odrešenje — Gallus: 2 serafa — Schütz: Pojte pesem Gospodu — Martin: Naša pot je v nebesa — Mayerhoff: Blagoslovljena bodi hiša — Hoyer: Kriste, ti si pomočnik — Hoyer: Hvalite vsi Gospoda; 19.30 švedski večer. — Stuttgart: 15 muzikalne recitacije; 22 švedski večer. — Toulouse: 21.30 prenos iz opere. — Katowice: 15.15 simfoničen koncert, prenos iz Varšave. — Brno: 22.15 koncert češke filharmonije. — Rim: 21 prenos opere iz gledališča. — Dunaj: 16 koncert dunajskega ženskega simf. orkestra; 19 komorni večer; 20 poročila iz olimpiade v St. Moritzu; 20.05 »Gospa v hermelinu«, opereta v 3 dej. (Gilbert). — München: 20—21 zabavni koncerti. — Budapest: 19.30 prireditve v študiju: »Bob hercege«, opereta v 3 dej. (I. Huszka). — Varšava: 15.15—17.40 simfoničen koncert. — Danes prirejajo vse večje evropske postaje ob 20 tako zvani švedski večer. Na programu so skladbe švedskih glasbenikov in komponistov, baleti, rapsodije, orkestralne skladbe, suite itd. kakor tudi švedske narodne pesmi. Švedski večer oddajajo: Breslau, Leipzig, Stuttgart, Hamburg, Frankfurt, Langenberg, Berlin, München in Varšava.

Ponedeljek, 13. februarja.

Breslau: 20.10 koncert A. Brucknerjevih skladb. — Barcelona: 23.05—24.15 koncert Bachovih del. — Praga: 19.15 zabavni koncert; 21 prenos iz Brna: »Zaroka ob laterni«, opereta (Offenbach). — Leipzig: 21.15 zabavna glasba — Stuttgart: 16.15 lahka glasba; 20 orkestralni koncert. Beethoven: Uvertura k »Prometeju« — klavirski koncert v c-molu — Dvořak: Simfonija 5 »Novi svet«. — Toulouse: 21.30 »Hamlet«, opera (Thomas). — Frankfurt: 16.30—17.45 koncert. Odlomki iz oper (Fidelio, Manon, Cigan baron, Lohengrin, Rosenkavalier); 20.15—21.15 koncert. Odlomki iz oper. — Brno: 21 Opereta: »Zaroka ob laterni« (Offenbach). — Rim: 20.45 koncert. Händelove skladbe. — Langenberg: 18—19 koncert Schubertovih skladb. — Berlin: 20.30 R. Wagnerjeve skladbe. — Davenport: 21.35 »Merie England«, operni koncert (E. Germain). — Dunaj: 20 poročila iz St. Moritza; 20.10 simfoničen koncert. — Budapest: 19.40 zborovski koncert s spremljavo orkestra. — Varšava: 20.30 večerni koncert.

Cerkveni vestnik

Kongregacija za gospe pri sv. Jožefu ima prihodnji terek ob 7 sv. mašo zaдушnico za rajno članico go. Vodušek

Duhovne vaje v Domu v letošnjem postu bodo za moše od 3. do 7. in od 17. do 21. marca. Za Orle od 10. do 14. marca. Za mladenice od 24. do 28. marca.

Gospodarstvo

Za pospeševanje tujkega prometa

Trokovna razstava za gostilničarsko, hotelsko in kavarnarsko obrt od 2. do 11. junija 1928.

Uprava Ljubljanskega velesejma se je odločila, da svojemu letošnjemu velesejmu od 2. do 11. junija priključiti še posebno strokovno razstavo za gostilničarsko, hotelsko in kavarnarsko obrt. Namen te razstave je, da pokaže zainteresiranim, kako naj izboljšajo svoje obrate, da bodo v vsem ustrezali zahtevam gostov, tako domačih kakor tudi bolj razvijenih tujih. Tujski promet v naši državi vedno bolj narašča. Vendar samo krasote naših dežel tujcem niso dovolj, oni hočejo tudi udobja in prvovrstne postrežbe, kar se jim pri nas še ne nudi v toliki meri kot v drugih državah in na kar so oni navajeni. Zato je korist te prireditve na dlani. Razstava bo nudila najmodernejše na tem polju, nove strokovne izume Avstrije, Češkoslovaške, Nemčije in ostalih držav. Inozemstvo razstavi pretežno stvari, ki se pri nas ne izdelujejo. Kot razstavljalci pridejo v poštev tudi naše domače trdnice, ki spadajo v eno ali drugo sledečih skupin:

1. Kuhinje in oprema kuhinj. 2. Konserviranje živil. 3. Pohišstvo. 4. Oprema točilnic. 5. Svetlobna tehnika. 6. Kurjava, zračenje, hlajenje. 7. Kurilna tehnika. 8. Pralni in sušilni pripomočki. 9. Oprema kopalnic in stranišč. 10. Samopreskrba z vodo, plinom, elektriko, naprave. 11. Vrtovi, igrišča, garaže. 12. Klestarstvo. 13. Organizacija strokovnega knjigovodstva in zaračunavanja. 14. Knjige, tiskovine, plakati in slično.

Tvrdirke, ki se zanimajo za to posebno prireditev, naj se prijavijo uradu Velesejma v Ljubljani.

Tržna poročila

Ljubljana, 11. februarja 1928.

Žito. Cene v Chicagu malo nazadujejo in položaj je neomoten. Vendar momentano čikaški trg ni merodajen. Na našem domačem trgu se dvig cen nadaljuje. Tako so v teku tedna narasle cene pšenice za 10 Din pri 100 kg; danes stane baška pšenica v Novem Sadu 347.50 Din napram 337.50 prejšnjo soboto. Tendence je nadalje čvrsta. Blaga ni na trgu, konzum je skrajno rezerviran in krije le najnujnejše potrebe. Ves posel z žitom je slab. V še večji meri pa je šla gor moka, ki se je učvrstila v teku tedna v ceni za 20 Din in stane danes v Novem Sadu že 475 Din napram 455 v prejšnjem tednu. S tem se je zopet skoro izenačila velika nesporazumna razlika v cenah pšenice in moka. Kupčija je slaba in danes krije skoro vso potrebo žita v Sremlu in Srbiji Bačka. Blago je v čvrstih rokah in razvija se nemoteno spekulacija. Interesa za oves pri nas ni, cene so neizpremenjene. Tudi koruza se je dvignila, vendar ne v toliki meri kot pšenica. Promptno blago stane danes 242.50 Din, za marec-april 253.50 Din in za marec-maj 252.50 dinarjev.

Krompir. Cene in tendence neizpremenjene: 100 Din za 100 kg. Sedaj je najvažnejši kupec za naš krompir Vojvodina.

Umetna gnojila. Cene umetnih gnojil so neizpremenjene pri znatnem povpraševanju.

Mleko. Trg z mlekom v Ljubljani, kakor tudi v industrijskih centrih Trbovljah in Jesenicah je še vedno prenapolnjen s preveliko množico blaga. Zlasti okoljski mlekarji in mlekarice kvirajo cene mleka s tem, da prodajo mleko po ceni, ki jo pač morejo doseči. Vseled tega je danes detajlna prodajna cena zelo različna od 2 Din do 3 Din.

Maslo. Po praznikih so prišle na trg velike množine masla. Radi nizkih cen, ki jih plačujejo mlekarne za mleko, so začeli kmetovalci sami posnemati in izdelovati maslo, ki ga nato prinašajo na trg v mesta. Teško pa je prodati danes vse to maslo, ki v okusu in v tolstobnosti daleč zaostaja za kvalitetno maslo sirarn. Da pa maslo kmetice vendar odprodajo, ga oddajo za vsako ceno tudi po 20 Din za kg. Na ta način pa kmetovalci ne dosežejo niti v vsem delom one cene, ki jim plačujejo mlekarne za mleko. Povprečna prodajna en gros cena za kmečko maslo je 27.50 Din za kg, za čajno maslo iz mlekarne 35—45 Din za kg.

Sir. Sirarne imajo polno zalogo sira ter je razumljivo, da se je vnel konkurenčni boj pri prodaji sira, katerega posledica je, da cene stalno padajo. Upati pa je, da pride do centralizacije sirne trgovine v najbližji bodočnosti, nakar bodo cene sira, ki so danes pod produkcijsko ceno sirarn, zopet poskočile na primerno višino.

Sladkor. Cene sladkorja so pri nas neizpremenjene, čeprav je na svetovnih tržiščih slaba tendenca.

Kava. Cene kave so pri nas neizpremenjene, čeprav je v inozemstvu zelo čvrsta tendenca in se stalno dvigajo cene, to pa iz razloga, ker ima veletrgovina še vedno velike stare zaloge.

Riža. Cene riža so pri bolj čvrsti tendenci stalne: ca. 153 lit fko moja.

Mast. Na cene masti vplivajo znatne ponudbe ameriške masti v vsej Evropi. V Ljubljani notira mast za kg en gros 24 Din pri slabi tendenci.

Čin. Cene čina so v teku leta dosedaj nazadovale od 368 funtov na 238. Sedanja cena je za 70 funtov nižja kot najvišja v letu 1927 (oktobra).

Dobave. Drž. rudnik v Brezi sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave 4500 kg ploščatega železa, 3000 kg okroglega železa, 300 kg kotnega železa in 300 kg železne žice; do 24. t. m. glede dobave 16 komadov rešet za izpiranje. — Vršile se bodo ofert. licitacije glede dobave mesa za čas

od 1. IV. do 30. IX. 1928; dne 21. t. m. za garnizijo Sušak pri Komandi mesta v Sušaku, za garnizijo Murska Sobota pri Komandi mesta v Murski Soboti za garnizijo Dolnja Lendava, pri Komandi mesta v Dolnji Lendavi. — 1. III. pri Intendanturi komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 10.610 kg svinjske masti. — 2. III. pri ravnateljstvu drž. železnic v Ljubljani glede dobave 2000 kg desedorola 2. III. pri Intendanturi komande 3. armijske oblasti v Skoplju glede dobave 19.000 kub. metrov drv. — 3. IV. pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici glede dobave 1800 komadov hrastovih pragov. — 3. III. pri Upravi državnih monopolov, ekonomski oddelek v Beogradu glede dobave 164.000 kg belega in 519.000 kg sivoga kartona. — Natatnejši podatki v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

— 0 —

GOSPODARSKA LITERATURA

Tehniški list. Prejeli smo 2. številko te štiri-najstrednjevo izhajajoče revije. Uvodni članek je o gradbenih delih na Marjanu. Letno stanje list 200 Din in se narača v Zagrebu, Račkova ul. 2.

Mlekarški list. Mesečnik za mlekarstvo, mlekarstvo industrijo in trgovino v Zagrebu. Uvodni članek opisuje mlekarstvo centralno zadrugo »Samopomoč«, ki ravnokar slavi petletnico obstoja. — Letno stanje 24 Din.

Novi zakon o neposrednih davkih. V Zagrebu je izšla o tem novem davku knjižica z uvodom in kratkim komentarjem tajnika trgovske zbornice v Zagrebu dr. Valdemarja Lunačka, pri katerem (Wilsonov trg 2) se narača za ceno 20 Din, po pošti 24 Din.

Električna centrala v Medvodah. V včerajšnjem članku je popraviti, da ni pogorela leta 1917. papirnica v Vevčah, ampak tvornica papirja in lesovine v Verjahu.

Iz papirne industrije. Največje podjetje te stroke: »Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode« je lani produciralo 1280 vagonov papirja vseh vrst, celuloze 261 vagonov in lesovine 374 vagonov. Napram 1926 se je produkcija papirja povečala za 18%, produkcija celuloze je približno ista, produkcija lesovine pa se je zmanjšala za 18%. K temu je pripomniti, da so tako pri nas kakor na svetovnem trgu cene lani nazadovale, letos pa so se nekako ustalile. Letna kapaciteta podjetja je znatno večja, pa je ni moglo deloma radi suše, ki je vladala v poletnih mesecih, popolaoma izkoristiti. Podjetje stremi za čim večjo racionalizacijo in je doseglo že v tem oziru lepe uspehe: povprečno na 1 delavca je odpadla lani produkcija 15 ton napram 10 tonam v letu 1923, torej se je povečala za 50%. Z modernizacijo se seveda pomenjuje reziija. V ilustraciji navajamo, da znaša letna produkcija 1 delavca v Nemčiji ca. 45 ton.

Sodelovanje srednjeevropskih efektih borz. Kakor znano ste je prejšnji teden vršila na Dunaju konferenca zastopnikov srednjeevropskih borz, katere so se udeležile tudi naše borze, glede sodelovanja. Nameravajo napraviti enotne uzanice. Vsaka borza bo izdelala svoj tozadevni predlog, kar bo potem sestavila poseben komisija.

Konferenca železaren na Dunaju. Na Dunaju se je vršila konferenca češkoslovaških, avstrijskih in madjarskih železaren, kjer je bilo sklenjeno predlagati zvišanje skupne kvote, če ne bodo zahtevale srednjeevropske jelekarne zvišanje za 10% to je od 2.14 na 2.35 milijonov ton (Alpine od 411 tisoč na 458.000, češkoslovaška od 1.429.000 na 1.572.000 ton in Rima-Muranyi od 300.000 na 325 tisoč ton). Če tudi to ne bo sprejeto, pa zahtevajo nekaznovano povijanje kvote. Lani so Avstriji in Madjari izrabili vso kvoto, čeni pa so jo prekoračili za ca. 70.000 ton.

Zvišanje svetovne produkcije svinca. Po ameriški statistiki je znašala lani svetovna produkcija svinca 1.88 milijona angl. ton (po 1.016 kg), torej 69.000 ton več kakor 1926. Ameriška produkcija je nazadovala za 21.000 ton na 687.000 ton, mehiška pa je napredovala za 43.000 na 267.000, avstralska za 15.000 na 195.000 in kanadska za 13.000 na 152.000 ton. Nemčija je producirala lani 101.000 ton napram 84.000 v letu 1926.

Avstrijske delniške družbe. Po dosedaj objavljenih podatkih o zlatih začetnih bilancah znaša kapital teh družb sedaj 1427.5 milijona šilingov (11.420 mili. Din), rezervne pa 764.7 (6118 milijon Din), skupaj 2192.2 milijona šilingov (17 milijard 538 milijonov Din).

Borza

Dne 11. februarja 1928.

Ta teden je bil devizni in promet skoro še enkrat večji kakor prejšnji. Znašal je 18.74 milijona Din napram 9.8, oz. 16.87 v prejšnjih tednih. Kurzi so se v teku tedna znatno izpremenjali, vendar se je proti koncu tedna že začela opazati neka stalnost.

Tako je kurz Berlina narasel od 1358 na 1358.50, Curih od 1091.51 na 1095; Dunaj pa je popustil od 802.05 na 801.75, London je bil v začetku tedna po 277.28, v petek po 277.43, ravnatoko se je učvrstil Newyork od 56.85 na 56.90, Praga od 168.75 na 168.80 in Trst od 301.15 na 301.25.

Na tržišču vrednostnih papirjev so ta teden državni papirji zelo narasli, zlasti pa vojna škoda. 7% invest. posoj., ki je v ponedeljek notiralo v Zagrebu 87.50—88, je naraslo na 89, agrari od 54—

Srednji devizni tečaj na ljublj. borzi od 6. II. do 10. II. 1928.

Dne	Berlin	Curih	Dunaj	London	Newyork	Pariz	Praga	Trst
6.	1358.—	1094.51	802.05	277.28	56.85	—	168.75	301.15
7.	1358.—	1095.20	802.35	277.35	56.88	—	168.85	301.20
8.	1358.50	1095.—	801.78	277.35	56.88	—	168.70	301.—
9.	1358.50	1095.—	801.75	—	56.90	223.75	168.80	—
10.	1358.50	1095.—	801.75	277.43	56.90	223.77	168.80	301.25

54.25 na 55; vojna škoda pa je narasla v teku tedna v Zagrebu od 436—437 na 453—455, v Beogradu od 436.5—437 na 454.5—461; ta dvig državnih papirjev je pripisovali ugodnemu vltisu zaključena inozemskih posojil. Vendar je v petek učvrstitev že bolj ponehala, ker so se že deloma začele realizacije pri tako visokih kurzih. Tržišče bančnih papirjev je neizpremenjeno. Ljublj. kred. zaključevana po 135. Na tržišču industrijskih papirjev v Zagrebu je postalo proti koncu tedna živahnije. Trboveljska se je učvrstila, dočim so Vevče nekoliko popustile: od 152—155 v ponedeljek na 150 v petek. Trboveljska, ki je prejšnji teden zaključila na Dunaju s 67.20, je ta teden otvorila s kurzom 65.70 in se je v teku tedna učvrstila na 67, to pa zaradi ponovnih kupnih nalogov iz Pariza in Zeneve. Kranj. ind. je prejšnji teden zaključila s 45, začela v ponedeljek s 42.70 in je v petek prišla na 44.75. Dunajskim kurzom teh papirjev so sledili tudi ljubljanski in zagrebški.

Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 1358.50, Curih 1095, Dunaj 801.75, London 277.43, Newyork 56.90, Pariz 223.75, Praga 168.80, Trst 301.50.

Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 1358.50, Curih 1095, Dunaj 801.75, London 277.43, Newyork 56.90, Pariz 223.75, Praga 168.80, Trst 301.50.

Curih. Beograd 9133, Berlin 923.95, Budimpešta 90.90, Bukarešt 3.20, Dunaj 73.22, London 25.985, Newyork 519.80, Pariz 20.43, Praga 15.41, Trst 27.525, Sofija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 88.35.

Trst. Beograd 93.22—93.24, Curih 302—304.50, Dunaj 263—269, London 92.08—92.10, Newyork 18.87—18.88, Pariz 74.20—74.25.

Dunaj. Devize: Beograd 12.47875, Kodanj 190.05, London 34.605, Milan 37.58, Newyork 710.10, Pariz 27.91, Varšava 79.605, Valute: dolarji 708.50, angleški funt 34.505, francoski frank 28.10, lira 37.56.

Praga. Devize: Lira 184.75, Beograd 59.30, Pariz 132.50, London 164.40, Newyork 33.75.

Dinar: Newyork 175.75, Berlin 7.36, London 277.25.

VREDNOSTNI PAPIRI

Trst. Adria 204, Assicurazioni Generali 6600, Cosulich 179, Riunione adriatica 2925, Tripovich 256, Split cement 278, Trž. Lloyd 685, Dalmatia 117, Ocesina 97.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 87.15, Žilvo 113.75, Alpine 41, Greinitz 3, Levkam 10.75, Trbovlje 67.25, Mundus 175, Slavonija 1.28.

BLAGO

Novi Sad. Pšenica bač. 330—340, potiska 335—345, ban. par. Vršac 327.50—337.50, gor. ban. 325—325, srem. 335—345, rž bač. 295—305, ječmen bač. 270—272.80, sr. 270—280, mac. 220—227.50, oves bač., slav., sr., ban. 250—260, koruza bač. stara 240—250, marec-april 242.50—250, april-maj 245.25—250, bač. bela 237.50—242.50, ban. stara 240—256, marec-april 242.50—250, sr. 232.50—242.50, marec-april 242.50—250, moka 0 g in gg 470—485, št. 2 445—465, št. 5 425—445, št. 6 350—370, št. 7 295—305, št. 8 225—240, otrobi bač. 210—220, slav. 200—210, fižol bač. beli 360—365. Tendence neizpremenjena. Promet: 9 vag. pšenice, 89 vag. koruze, 6 v. ovs, 1 vag. fižola.

Budimpešta (terminalska borza), 11. febr. Tendence: brez kupitje. Pšenica marec 31.42, 31.46, zoklj. 31.44—31.46, maj 32.02, 32.06, zoklj. 32.06—32.06, okt. 29.60, 29.68, sr. 29.25—29.70, rž marec 29.90, 30. zoklj. 30.04—30.06, msj 29.98, oktober 24.66, 24.62, zoklj. 24.60—24.62, koruza maj 26.20, 26.26, zoklj. 26.26—26.30, julij 26.74, 26.80.

Mučnik vede.
— Bojim se, da Vam bodo čevlji pretesni in da dobite kurja očesa!
— Mi je jako všeč, to ravno potrebujem! Jaz sem namreč vremenski prerok!

Kupujte stadionske srečke!
Žrebanje bo nepreklicno dne 25. marca

Kritika

— Da, sem že bral vašo dramo.
— In vaše mišljenje o njej, gospod ravnatelj?
— Po mojem mišljenju bi se glavna oseba ne smela zastrupiti, marveč ustreliti!
— Ustreliti? Ja, zakaj pa?
— Zato, da strel vsaj zopet zbudi publiko.

Mestna centralna kurjava

V Ameriki so jo vpeljali pred 50 leti in zdaj deluje v 300 mestih. Na Nemškem jo imajo od leta 1900 Dresden, Berlin in druga mesta. Letos bo dograjena tudi v Parizu, kjer meri omrežje 6 km. V teh srečnih mestih prejema vsak meščan toploto, oziroma krop iz mestne kurilnice. Plača se na temelju posebnega števca, kakor je to z elektriko in plinom. V Parizu so izdatki zmanjšani, ker napeljujejo cevi po predorih podzemeljske železnice. To olajša tudi nadaljnjo kontrolo in tedaj brezhibno delovanje. Vendar stane 1 km kurilnega omrežja do 8 milijonov frankov. Tega si ne bo mogla Ljubljana še dolgo, dolgo let privoščiti. Zavidajmo tedaj Parizanom, ki plačajo ali bodo plačali samo po 15—20 centimov za en tisoč kalorij.

Ako vas kaj muči

ako čutite bolečine, kupite si v lekarni ali v tozadevni trgovini Fellerjev pravi lepo-dišči »Elsafluid«. Otrajate si vsako jutro in večer botna mesta in izenačilo in obradovale Vas bo, kako brzo in prijetno je Elsafluid oblažil Vaše boli. Ako ste zdravi, rabite Elsafluid za izpiranje grla in umivanje telesa. Bodete Elsafluidu hvaležni in ostali mu boste zvesti!

Dnevno negovanje telesa z Elsafluid m Vas bo nagradilo z bistro glavo, jakimi živci, zdravim spanjem, obvarovalo Vas bo pred nshotom, gripo in drugimi boleznimi in ustvarjalo Vam tako veselje do življenja. Tudi notranje, par kapljice na sladkorju ali mleku obvaruje Vas proti neugodnostim, krčem i. t. d. ter na želodec prijetno deluje. Že naši stariši in dedje so rabili Fellerjev Elsafluid zunanje in notranje kot zanesljivo »tomače« sredstvo in kozmetikum za celo telo. Jače je in bolje deluje kot Francosko žganje.

Zahtevajte v lekarnah ali tozadevnih trgovinah tudi v na manih krajih izrecno »Fellerjev« pravi Elsafluid v poizkusnih steklenicah po 2 Din, v dvojnih po 9 Din ali v špicjalnih po 25 Din. Ako ne, potem naročite direktno po pošti, potem imate seveda ceneje čim več naročite nakrat, ker z omotom in pošnino vred stane: 6 poizkusnih ali 6 dvojnih ali 2 špicjal. stekl. 62 Din 27 " " 18 " " 6 " " 133 " 34 " " 36 " " 12 " " 250 "

Naslov označite jasno: Lekarnarju
EUGEN V. FELLER, Stubica Donja
Elsatrg 134.

ZOLČNI KAMENKI
Interesantno brošuro o uspešnem zdravljenju žolčnih kamnov Vam pošlje brez plačila lekarna pri Odrščeniški Praga II, Vyšehradská tř. 21. Viteško.

Prezela sem gostilno
„Smerc“ v Moistrani

kjer bom čutila vedno pristna dolenjska in štajerska vina najbolje vrste ter postregla točno in v vsakem času s toplimi in mrazimi jedili. Snažne in zračne sobe za tuje so po primerni ceni vedno na razpolago. — Cenjenemu občinstvu (turistom, sportnikom itd.) se za obilen obisk najtopleje priporočam.

Frančiška Soklič, naslednica.

Občni zbor Osrednje vinararske zadruge

za Jugoslavijo r. z. z o. z. v Ljubljani

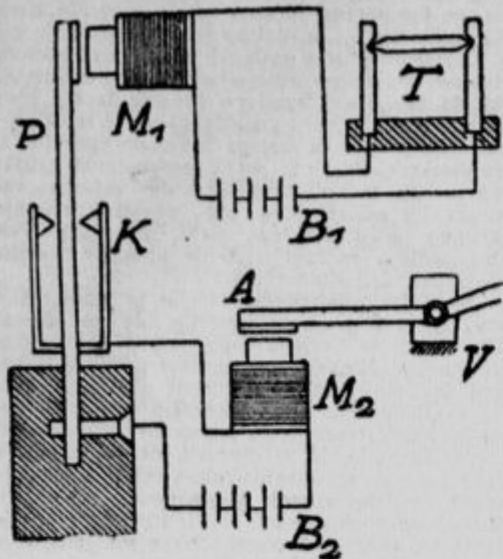
se bo vršil v sredo, dne 29. svečana 1928 ob 6. uri zvečer v poslovodstvu, Kongresni trg 2.

V slučaju nesklepčnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje ob vsaki udeležbi.

Dnevni red: 1. Poročilo načelstva; 2. Poročilo nadzorstva; 3. Odobritev letnega zaključka za leto 1927; 4. Volitev načelstva in nadzorstva; 5. Slučajnosti. **Odbor.**

Tehnika

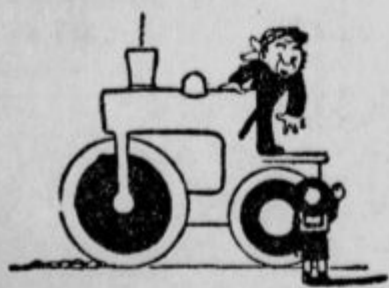
Tonograf

Davno že obstoja želja po aparatu, ki bi beležil igrano melodijo na papir v obliki običajne notne pisave. Obstoja že aparat, ki piše note na papir, med tem ko igralec igra na glasbeni instrument s tipkami; je pa to le mehanična konstrukcija, to se pravi, vsaka tipka klavirja ali orgel je zvezana z odgovarjajočo tipko na beležnem aparatu in ko udari igralec na tipko glasovirja, sproži obenem tudi tipko aparata, ki dotično noto zabeleži na papir. Nerešen pa je bil dosedaj problem beležiti tone drugih glasbil n. pr. gosli, trompete, bobna itd. Nemogoč ali pa vsaj silno kompliciran bi bil aparat, ki bi mogel beležiti na goslih proizvajane tone; brezpogojno pa bi moral biti zelo majhen in lahek, da s svojo maso ne bi motil resonančnega ravnotežja, ker so gosli ravno radi svoje lahkości silno občutljiv instrument. Zato je bilo treba opustiti misel na aparat, ki bi bil pritrjen na godalu, pa konstruirati takega, ki je za tone občutljiv, z godalom pa v kakih drugih, ne mehanični zvezi. Neki tehnik je res sestavil pripravo, pri kateri tresljaji instrumenta, ki jih povzroča zvok, vplivajo na električen tok; ta tok pa potom posebnega mehanizma beleži note na papir.

Sestavo aparata kaže slika. Oni del aparata, ki »sprejema« tone, je običajen, majhen pa občutljiv mikrofonski (na sliki T). Od tega vodita dve žici, in sicer ena skozi baterijo B₁ k bistvenemu delu celega aparata, štiridesetim elektromagnetom (M₁). Pred polni posameznih magnetov se nahajajo jeklena peresa (P, na naši sliki je videti samo eno); ta so uglašena vsako na poseben ton, torej vsako pero na drugačno število tresljajev. V sredi se nahajata na obeh straneh vsakega peresa po dve kontaktni plošči iz platine (K). Peresa so pritrjena spodaj na lesen okvir, ravno tako tudi kontaktne ploščice, le da so od okvirja električno izolirane in v zvezi z enim polom baterije B₂, dočim je drugi del zvezan z elektromagnetom M₂. Pero P je s tretjo žico zvezano z drugim koncem magnetne tuljave M₂. Pred polom te tuljave je kladevec A, ki je preko vzvoda V zvezano s tastaturo pisalnemu stroju podobnega aparata, ki mesto črk beleži note. Kot rečeno, je teh aparatov 40 ozir. toliko, kolikor tonov naj obsega naš tonograf; le mikrofonski zadostuje eden in dve bateriji B₁ in B₂.

Opisana konstrukcija pa deluje takole: Na gosli ali katerikoli instrument pritrđimo mikrofonski ter zaigramo poljubni ton, recimo c. Tresljaji instrumenta, ki jih povzročijo ton c, spravijo tudi mikrofonski v nihanje, ki odgovarja višini tona c; enakomerni tok iz baterije B₁ se radi menjajoče se jakosti mikrofonovega upora v mikrofonu spreminja v valovni tok, ki ima isto število nihajev kot ton c. Ta tok povzroči v magnetnih tuljavah M₁ magnetno polje istega števila nihajev kot ga ima sam. Tuljava pa spravi v nihanje ono pero, ki je uglašeno na isto število tresljajev, kot ga ima tok ozir. magnetna tuljava. Pri tem nihanju pa se pero izmenoma dotika platinskih ploščic K, ki sta nameščeni ob obeh straneh peresa; s tem pa se sklene krogotok baterije B₂ in ta tok omagnetni železno jedro tuljave M₂; to jedro potegne k sebi kladevec A, ki na notnem pisalnemu stroju sproži odgovarjajočo tipko. Vsa ta zgoraj opisana procedura se v resnici izvrši hipoma in more torej aparat beležiti vse glasove ozir. tone, ki jih proizvaja glasbilo. Igralcu ni treba drugega nego postaviti mikrofonski na klavir ali ga pritrđiti na vijolino, trompeto itd.; ko odigra melodijo, mu je stroj že napisal note.

Otroška modrost

— Prosim, gospod, ali ne bi mi mogli streti orehov za vašo mašino?

Sveta življenje in vrvenje

Največja opica

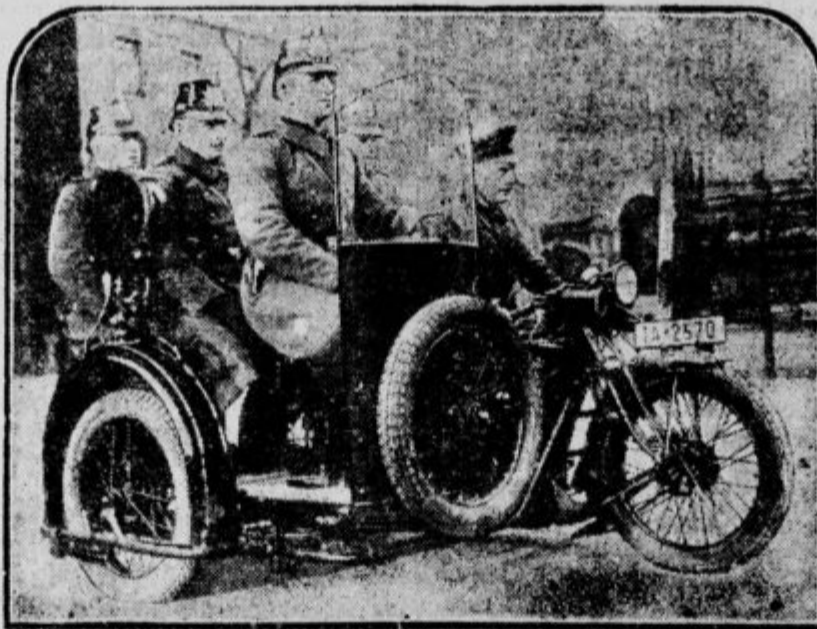
Londonski zverinjak je prejel z otoka Bornea največjo doslej znano opico, orangutana, katerega roke so dolge 2.25 m. Sama dlani meri 0.25 m. Orjak je prišel z rodbino: samico in otrokom.

Pozabljena kravata

Mark Twain, slavni humorist, se ni dosti brigal za to, kako je oblečen, da, bil je zelo malomaren v tem pogledu. Nekega dne je šel v posete k pisateljici Harriet Beecher-Stowe, avtorici po vsem kulturnem svetu znanega romana »Stric Tomova kočica«. Toda, pozabil si je privesati ovratnico ter ne da bi to nedoslednost opazil, prebil pri pisateljici pol ure. Ko se je vrnil domov, ga je že na pragu čakala njegova žena ter ga pričela obdelovati kot da bi iz knjižice brala: »Ne, kaj takega, ampak tvoja malomarnost pa presega že vse meje. In pa cele pol ure si bil pri gospej Stowe brez kravate!« Twain ni črnil besedice ter izginil v spalnico. Že po par minutah se je zopet pojavil, v roki držeč majhen zavoj in poklical služkinjo, kateri je velel, da naj zavoj nese gospej Stowe. V zavoju ni bilo nič drugega kot črna svileni kravata ter pisemce sledeče vsebine: »Spoštovana pisateljica! Moja žena mi je ravnokar povedala, da sem bil preje pri vas pol ure, ne da bi imel privesano kravato okoli vratu. Prilagam kravato in prosim, da si jo dobro ogledate od vseh strani, in sicer ravno toliko časa kot sem bil pri Vas. Potem pa mi jo vrnite. Vaš udani Mark Twain.«

Razporoka radi omejevanja poroda

Italijanska fašistovska država poskuša kljub preveliki obljudenosti Italije število prebivalstva še dvigniti, da bi s tem podkrepila svoj imperializem in stremjenje k razširitvi ter zahteva po novih zemljah. Radi tega se z vsilo bori proti neomaltuzijanizmu. Novi kazenski zakonik, ki bo začetkom prihodnjega leta stopil v veljavo, vsebuje najtežje kazni proti razširjevalcem in prodajalcem prepredilnih sredstev. Zanimivo je, da se borba proti omejevanju porodov uveljavlja že sedaj v sodni praksi, čeprav je v veljavi še stari Code

Berlinska policija

je dobila oborožena motorna kolesa, na katerih sedi cel oddelek, tako zvani »Überfallkommando, ki je lahko kos tako posameznim bandam kakor večjim množicam.

civile, ki nima tozadevnih določil. Pred rimskim tribunalom je tožila te dni neka žena svojega moža in zahtevala razporoko, ker jo sili mož k neplodnosti. Žena se čuti radi tega zelo užaljeno. Sodišče je ugodilo ženini zahtevi. Razlogi, ki utemeljujejo razsodbo, se opirajo na duševni in telesni zakon materinstva. Dalje naglašajo razsodba, kako globoko je vsadila narava ženi željo po materinstvu. Iz tega sledi, da zakon ne sme zaostajati za naravo. »To postavlja italijanskega sodnika na odločilno stališče v trenutku, ko se zakonodajna oblast pripravljala na preganjanje sleparije, ki jo počno državljani v svojih intimnih razmerjih na škodo porodov in jih hoče dvigniti k novim etičnim in juridičnim načelnim temeljem. Z ozirom na dokazano nagovarjanje k neplodnosti, ki ne nasprotuje samo naravnemu redu stvari, temveč žali tudi sveto pravico žene ter interes javnosti, mora italijanski sodnik spoznati v tem dejanju, ki je naperjeno proti splošni pravni zavesti.«

Živa vejica

Angleški naravoslovec Stockard je odkril zanimiv slučaj tako zvanega mimetizma pri neki žuželki, ki živi precej razširjena na otoku Tartugas pri Floridi. Žuželka, Aplopus Mayeri, ki spada k družini fasmidov, živi izključno le na nizkem grmičevju, imenovanem Suriana Maritima, in se hrani z njegovim listjem. Žuželka je popolnoma enaka malim grmovnim vejicam. Da pa postane še bolj slična, se prime

vitka žuželica z zadnjimi nogami vejice, tako, da tvori njeno truplo z vejico velik kot; nato pa stegne prednje noge naprej, ter jih tesno združi. Te noge so zgoraj malo ploščate in v te ploščke stisne živalica svojo glavo in tipalki. Tako nalikuje Aplopus Mayeri tenki suhi grmovni vejici. Sličnost sega celo tako daleč, da, kadar se vejica radi vetra zaziblje, se zaziblje tudi živalica, kadar pa vejica miruje, miruje tudi ta. Opazovalec se nemalo začudi, ko ta ali ona »vejica« zapusti svoje mesto in prične plezati po grmu.

Skrivnost preroškega jezera

V južnem Holsteinu v Nemčiji leži tako zvano Preroško jezero, o katerem krožijo neštete pravljice. Skrivnostno jezero zelo čudno reagira na padavine. Pri hudem, daljšem dežju in celo takrat, kadar se utrgajo oblaki, se gladina jezera zniža, mesto, da bi se zvišala, ob suši pa narašča, mesto, da bi padla. Dosedaj še niso mogli pojasniti tega nenavadnega pojava, ki je navidez v nasprotju z vsemi naravnimi zakoni. V bližini jezera so obsežna močvirja, ki so morda v podzemski zvezi z jezerom, toda v močvirjih ne opažajo nikakih sprememb, ne tedaj, ko gladina jezera narašča, ne, kadar pada. Najbolj nejasno pa je naraščanje gladine jezera, kadar zato ni podan noben zunanji vzrok. Ker so kompetentne oblasti v Berlinu določile za raziskovanje tega jezera primeren znesek, bo poskušal sedaj prosvetni urad v Münstru razkriti tajnost Preroškega jezera.

Deška frizura povzročila smrt moža

Nekaterim možem se zde deške frizure žensk zelo lepe in praktične in to celo, če jo imajo njihove žene. Lyonski meščan G., po poklicu uradnik lyonske cestne železnice, pa je bil drugih nazorov. Bil je prepričan, da je deška frizura gnusna moderna zabloda, ki jo za mlade žene nespodobna in nevarna. Gospa G. se je zavedala svoje čednosti, vendar pa je ljubila življenje in je bila mnenja, da bi se njeni ljubki glavici deška frizura še mnogo bolj podala. Zato je za žive in mrtve prosila svojega moža, naj ji dovoli, da žrtvuje svoje lepe črne kodre modnemu maliku. Ali niti burni prizori, solze, niti vse kujanje ni poma-

Francoski admiral Cazenave odlikuje z redom častne legije sestro Celestino, voditeljico mornariškega sirotišča v Rochefortu.

Dosedaj neznan gorovje

Naši zemljevidi kažejo vedno manj belih madežev, s katerim se označujejo neznane pokrajine zemlje. Take pokrajine ležijo večidel ob tečajih: severno od Kanade, severno od Aljaske (ni znano, ali je tam kopno ali morje). Nič ne poznamo tudi velike pokrajine ob južnem tečaju, zapadno od strašnih ognjenikov Erebusa in Terora. Razen Tečajnega ledu skriva marsikatero tajno še tipična pragozd. Ne poznamo brazilskih gozdov, ki so enaki polovici Evrope, skrivajo bajne »bele indijance« in ostanke nekdanjih pozabljenih prestolic. Med neznane dežele spada večji del Avstralije, notranjost Nove Gvineje, Srednja Afrika, puščave v Arabiji in na Mongolskem ter visoke planine Srednje Azije. Tudi Rusija ima bele madeže na zemljevidu, in sicer na Kavkazu, v Sibiriji ter ob Uralu. A vendar je sedaj učen svet presenečen po odkritju prof. Obručeva. Našel je novo gorovje, katerega posamezni vrhovi so 3300 m visoki, ki je 300 km razsežno, tedaj prekaša Kavkaz in je skoro enako Alpam. Dolgost gorovja je 15.000 km, kar odgovarja razdalji od Pariza do Varšave. Nihče ni vedel o tem mogočnem gorskem grebenu, ker leži v najbolj mrzlem delu naše zemlje, kjer je pozimi do 90 stopinj R. pod ničlo! Dozdaj so slikali na zemljevidih to pokrajino na severu Jakutske oblasti kot velikansko ravnino. Skozi njo tečejo v Severni ledeni Ocean velike in dolge reke Jana, Indigirka, Kolima. Toda prof. Obručev je našel na mestu ravnine Alpe z ledeniki, ki so pokriti v višavi 1600 m z večnim snegom. Gozd sega 1300 metrov visoko. Reka Indigirka bežno skaka skozi ostre soteske, ki kažejo sledove starih ledenikov. Sele 100 km nižje postane Indigirka plovna in se razlije 4 km široko. Ta slika ob ustju je zapečala prejšnje geografe: mislili so, da izgleda ravno tako tudi notranjost dežele. Domačini pa jim niso nič mogli povedati, ker niso prišli k njim. Dežela, ki meri 250 tisoč kvadratnih kilometrov, to je več kakor Nemčija in Francija skupaj, šteje samo 3000 prebivalcev (Jakutov, najbližjih sorodnikov Ogrov). En človek pride tedaj na vsakih 100 kvadratnih kilometrov. Gorovje je dobilo ime Gore Čerskega, po pregnancu Poljaku Čerskem, ki je prvi bival okoli l. 1895. v teh pokrajinah in tu je takoj podlegel bolezni, ki je pritrjala njegova, šele sedaj dovršena raziskavanja.

Prispevajte
v Fond za Akademijo
znanosti in umetnosti in za
Narodno Galerijo
v Ljubljani!

Finck Thunberg,

ki bo 13. in 14. februarja v St. Moritzu pri olimpijskih tekmah branil svoje rekorde v drsanju, katere je bil dosegel l. 1924. na razdalje 500, 1500, 5000 in 10.000 metrov.

KOMERCIJALNA BANKA D. D.

Podružnica Ljubljana, Mestni trg št. 5

Telefon št. 2005

Afilacija Banke čehoslovaških legij, Praga

Telefon št. 2005

Obavlja vse bančne posle najkulantneje, sprejema vloge na tekoči račun in na hranilne knjižice. Pooblaščen prodajalec srečk državne loterije. Prodaja drž. srečk na obroke. Nakup in prodaja deviz in valut. Brzojavni naslov: Komercbanka. Poštni hran. račun št. 13.320

Preselitev trgovine

Vsem svojim cenjenim odjemalcem naznanjam, da sem svojo delikatesno in špecijsko trgovino preselil iz dosedanjih prostorov v nasprotno hišo v Filipov Dvorec, Stritarjeva ulica 9. ter se vljudno priporočam za nadaljno naklonjenost

Anton Verbič

Popolnoma varno naložite svoj denar v

Vzajemni posojilnici

v Ljubljani, r. z. z. o. z.

na Miklošičevi cesti poleg hotela »Union«.

Hranilne vloge se obrestujejo

naugodnejše.

Varnost nudijo lastna palača, nadpolovica delnic hotela »Uniona«, hiše in zemljišča. Krediti v tekočem računu. Posojila proti poroštvu, vknjižbi na posestva itd. Denar se naloži lahko tudi po poštinih položnicah.

Za parno žago potrebujemo

1 poslovodjo in 1 kvalific. mojstra

ki se razumeta na vse posle na žagi in na strojno izdelovanje zabojev. — Prošnje z označbo dosedanje prakse, referenc in zahtev je treba poslati na PODRUŽNICO PRAŠKE KREDITNE BANKE V BEOGRADU.

OREHE

zadnje letine

nudi po vagonski

in manjši količini

FRANC MATHEIS-OVI NASLEDNIKI Brežice ob Savi.

Najstarejša tovarna

pohištva

I. I. Naglas v Ljubljani,

Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva, žimnic, zof, foteljev i. t. d. po zelo nizkih cenah.

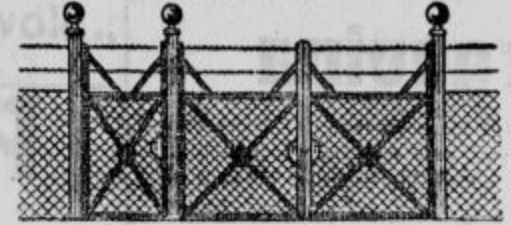
Poceni prodam: Pult, hrast, 3.15 m dolg, 2 m visoko, 50 cm široko. Dvokolico železno za skladišče. Plug železen, dvolemežni. Sesalno »Amag«, novo, dvojno. Dva izljiaka, železna (Ausguss). Vago decimalko za 100 kg. Vitlo (Aufzugrolle), 30 cm premera. »Kugelkloset« (Anstertlitz pat.). Vrtno klop, železno. Kotel brzoparilnik »Alfa« za 100 litrov. Dva soda za bencin, železna, škarje, težke (Hebelschere). Škarje krožne (Kreisschere). Stružnico, železno, 1 m dolgo, močno (Drehbank). Električ. svetilke za omarice, 60 m železne cevi 3/8, za vodo, 11 komplet. šaluzij za okna, 90 cm široka, 3 kompl. spalnice, line, trde. Kompletna jedilnica. FRANC ŽUŽEK — BLEDE

Inserirajte v „Slovenču“!

Prva Jugoslov. Žična Industrija

d. z. o. z.

Celje
Telefon
št. 117

Celje
Telefon
št. 117

Tovarna žičnih pletenin in tkanin, vrtnih ograj, posteljnih vložkov, železne konstrukcije i. t. d.

nizane cene pri »TRIBUNA«.

Municie, ne zamudite ugodne prilike, da si ogledate veliko izbiro vsakovrstnih otroških vozičkov igralnih vozičkov, stolice, holenderjev, malih dvo koles in triciklov, šivalnih strojev in dvokoles. Posebni oddelki za popravo dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, otroških vozičkov itd. Emalirane z ognjem. Kolesa se shranjujejo tudi preko zime. Ceniki franco.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles, otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska 4

Kupim stalno vsako množino kostanjevega taninskega lesa - smrekove škorje, cele

in zdrobljene, smrekove hmelove droge, rabljene sode od strojnega in jedilnega olja, v dobrem stanju, po najvišjih cenah. Akreditivno plačilo.

FRANC OSET - Sv. Peter v Savinjski dol.

KRISTAL D. D.

tovarna ogledal in brušenega stekla

MARIBOR

Koroška cesta št. 32

Telef. interurb. 132

Izdeluje ogledala iz la kristalnega stekla 5 1/2—8 mm deb. v vseh velikostih, tudi v merah 300x200 cm in več, brušena prozorna stekla z okraski, lečeno steklo 5 mm, izbočena stekla, popravlja osepela ali pokvarjena stara ogledala, izvršuje zobstekleni, enje izložb in portalov s zrcalnim steklom 6—8 mm in s specialnim steklom 6—7 mm deb., vlaganje stekla v medenino. Ima v zalogi colska in navadna ogledala (Streifenglas) vseh vrst. Vse po jako zmernih in znižanih cenah, imeli za prvovrsten, trpežen oblog zrcal, kateri je v naši državi priznan kot najboljši.

Zahtevajte ponudbe!

Franc Terdina, veletrgovec, javlja v svojem in in v imenu svoje hčerke Grete, kakor ostalih sorodnikov žalostno vest, da je njegova iskreno ljubljena soproga in najboljša mati, sestra, teta, svakinja, gospa

Grete Terdina

v petek popoldne v sanatoriju na Dunaju po kratki in mučni bolezni preminula.

Pogreb se vrši na Dunaju.

Ljubljana, dne 12. februarja 1928.

JADRANSKO-PODUNAVSKA BANKA - BEOGRAD

in njene slovenske podružnice

Delniška glavnica: 120,000,000 Din

KRANJ, LJUBLJANA, MARIBOR

Delniška glavnica: 120,000,000 Din

ESKONTIRA: menice; SPREJEMA: vloge na hranilne knjižice in tekoče račune; DAJE: predujme na državne papirje kakor: 7% investicijsko posojilo, 2 1/2% ratno štetlo, 4% agrarne obveznice ter vse kotirane papirje. Prodaja in kupuje devize in valute ter izvršuje nakazila v tu in inozemstvo najkulantneje.

Sir H. Rider Haggard: 59

Kleopatra, egiptovska kraljica.

»Nič nisem videl, Kleopatra; mogoče pa je bil duh božanskega Menkau-re, kajti duh vedno plava okoli svojega umrjodega telesa. Pojdiva torej; prav vesel bom, da greva.«

Okrenila se je, kakor da bi hotela iti; nato pa se je zopet okrenila in iznova izpregovorila.

»Saj ni bilo nič — nič drugega kot domišljija, ki na takem kraju groze poraja strahove, ki se jih boji videti. Ne, moram videti tiste smaragde, če umrjem zato, moram jih videti! Daj — lotiva se dela!« Tako rekoč se je sklonila in je z lastnimi rokami vzdignila iz groba eno od štirih alabastrskih žar, ki je bila vsaka zaprta s pomočjo izklesane glave varujočih bogov in v katerih se je nahajalo srece in drobovje božanskega Menkau-re. Vendar nisva v žarah našla drugega kakor ono, kar je moralo biti v njih.

Nato sva skupaj stopila na sfingo in s trudom vzdignila truplo božanskega faraona ter ga položila na tla. Kleopatra je vzela moje bodalo in prerezala ž njim obveze, ki so držale ovoje, in lotusovo cvetje, ki so ga bile pred tremi tisoči leti priložile ljubeče roke, so padle na tla. Nato sva iskala in našla konec zunanje obveze, ki je bila pritrjena zadaj na vratu. Prerezala sva jo, ker se je bila prilepila. Ko je bilo to storjeno, sva začela odvijati ovoje svetega trupla. Uprl sem se s hrbtom ob sarkofag in sedel na skalnata tla, držeč na kolenih faraonovo truplo; ko sem ga obračal, je Kleopatra odvijala platno. Grozljivo je bilo to delo. Zdajci je padlo nekaj iz njega; bilo je faraonovo žezlo, narejeno iz zlata, na koncu pa se je nahajalo granatno jabolko, izrezano iz enega samega smaragda.

Kleopatra je vzela žezlo in molče strmela vanj. Čez nekaj časa sva zopet nadaljevala strašni posel. Ko sva odvijala truplo, je zdaj pa zdaj padel iz ovojev drug nakit iz zlata, kakor ga pokopljejo s faraoni — ovratniki, zapestnice, modeli sistra, sekira ter podobna svetega Ozirisa in dežele Khem. Naposled sva odvila vse ovoje in pod njimi sva našla odejo iz najbolj preprostega platna. V tistih starodavnih časih namreč še niso znali tako balzamirati trupel, kakor dandanes. In na platnu je bilo napisano v okroglasti obliki: Menkau-re, kraljevski sin solca. Na noben način nisva mogla odrahljati in odvezati tega platna, tako trdo se je držalo trupla. Velika vročina je naju silno prevzela in prah mumije in vonj dišav je naju dušil; tresla sva se od strahu vsled najinega brezbožnega dejanja, ki sva ga vršila na tistem samotnem, svetem kraju; naposled sva položila truplo na tla in z nožem razparala poslednjo odejo. Najprej sva razkrila faraonovo glavo in zrla na obraz, ki ga tri tisoč let živa duša ni bila videla. Obraz je bil velik, čelo smelo, a venčano s kraljevo krono, izpod katere so padali v dolgih, ravnih kosmih beli kodri, rumeno omadeževani vsled dišav. Niti mrzli izraz smrti — niti počasni polet treh tisoč let nista imela moči, da bi pokvarila čistiljivost tistih sesušenih, nagubanih polet. Strme sva zrla vanj; strah pa je nama vtil novega poguma in odstranila sva poslednjo odejo s trupla. Naposled je ležalo pred nama trdo, rumeno, da ga je bilo groza gledati. Na levi strani, nad mečami, je bila ureza, skozi katero so balzamovalci vršili svoje delo; vendar je bila tako večje zopet zašita, da sva iztežka opazila njene sledi.

»Dragulji so notri,« sem zašepetal; čutil sem namreč, da je bilo truplo jako težko. »Ako ti sree ne upade, moraš sedaj v to borno zgradbo iz ilovice, ki je nekoč bila faraon.« S temi besedami sem ji

podal bodalo — prav isto bodalo, katero je Pavlu vzelo življenje.

»Prepozno je, da bi dvomila o tem,« je odgovorila, vzdignila blede krasni obraz kvišku in uprla modre oči, ki so debelo gledale od groze, v mene. Kraljica je vzela bodalo, stisnila zobe in ga zasadila v mrtva prsa faraona, ki je bil živel pred tremi tisoč leti. V tistem hipu se je zaslial od vhoda v rov, kjer sva bila pustila evnuha, nekaj ječeč glas.

»Saj ni nič,« sem rekel. »Končajva to delo.«

Nato sva s precejšnjim trudom razsekala in razrezala trdo sesušeno meso in pri tem sem večkrat slišal, kako je bodalo zaškrtało ob znotraj se nahajajočih draguljih.

Kleopatra je hitro segla z roko v mrtva prsa in privlekla iz njih nekaj. Prinesla je stvar k luči in vzkliknila; ono, kar je bila baš vzela iz faraonovega srca, je bil blesteči prekrasen smaragd, kakršnega še ni zlepa gledalo človeško oko. Bil je popolne barve, velik, brez razpoke, izoblikovan v vrošča, na spodnji strani pa je bilo okroglasto polje, na katerem je bilo napisano božansko ime Menkau-re, sinu solca.

Zopet in zopet je segla z roko v faraonovo oprsje in prinesla iz njega velike smaragde, ki so ležali tam v dišavah. Nekateri so bili izoblikovani, drugi ne; vsi pa so bili popolni glede barve in brez razpoke ter neprecenljive vrednosti. In še vedno je segala z roko v strašna prsa, dokler ni naposled pobrala vse iz njih; bilo je sto in osemindirideset takih draguljev, kakršnih svet ne pozna. Ko je — na koncu še malo pobrskala po prsni votlini, ako ni kaj pustila notri, sicer ni našla nobenega smaragda več, ampak dva bisera, zavita v platno, kakršnih še nisem bil videl. A o teh biserah pozneje več!

LJUDSKA KNJIŽNICA za založništvo Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 23 zvezek. A Sheehan, Nodlag Povest irskega dekleta, 24 Din, vez 32 Din — 24 zvezek: A Marby, Hanka Lubiško-arabska povest 22 Din, vez 30 Din — 25 zvezek: Haggard, Hči cesarja Babilona Din 30, vez 42 Din — 26 zvezek: Pregelj, Otročji solca, Din 24, vez 32 Din — 27 zvezek: Pregelj, Otročji solca, Din 24, vez 32 Din — 28 zvezek: Pregelj, Otročji solca, Din 24, vez 32 Din

SPECIJALNA MEHANIČNA DELAVNICA za popravilo vseh pisalnih, računskih, kopirnih, raz- LUD. BARAGA LJUBLJANA, Selenbur- gova ul. 6/1 Telefon št. 2198

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

ŠOFER

tar 23 let, išče službe. Naslov se poizve v upravi Slovenca pod št. 952.

Hlapec

z dobrimi spričevali, oženjen, brez otrok, išče službe k paru konj. — Fr. Vonisch, p. Brusnice.

Pridno in poš. dekle

želi službe, najraje za sobarico, vešča slov. in nem. jezika. Zna opravljati vsa hišna opravila in nekaj kuhati. Nastop takoj ali s 1. marcem. — Naslov v upravi št. 1130.

Šteparica

začetnica, želi službe. Gre dva meseca samo za hranu in stanovanje. Ponudbe na upravo lista pod »Pridna« št. 1142.

Proste službe

Potnika

za grelične izdelke sprejme večje podjetje v Sloveniji. — Ponudbe na upravo lista pod št. 1186.

zastopnike

za prodajo obveznic ralne štete na obroke, išče pod zelo ugodnimi pogoji Hrvatska banka d. d. Zagreb, Margeretska ul. 4. Marljivim osebam je zagotovljen stalen zaslužek.

Delovodla

za vsa tesarska dela, samostojen, večji pri stopnicah in težjih konstrukcijah, se takoj sprejme. Ponudbe z dobrimi spričevali naj se pošljejo na upravnitvo tega lista pod šifro »Samostojen« št. 1066.

Pridno dekle

zanesljivo, od 14 do 16 let, iščem. — Naslov pove uprava lista pod št. 1120.

VAJENCA

poštenih staršev, sprejemem v trgovino z mešan. blagom. — Ponudbe na Franjo Černe, Radeče pri Zidanem mostu. 1052

Pridno, zdravo in pošteno dekle

hišna in vrtnarska dela s 1. marcem. — Pavlin Andrej, posest. in vrtnar, Vodovodna cesta, Sp. Šiška 275, Ljubljana.

Čevljarški mojster

ki je zmožen tudi kmečk. kega dela, dobi mesto. — Stanovanje začasno tudi brezplačno na razpolago. — Naslov v upravi 1133.

Dva vaienca

za kovasko obrt, zdrava in poštena, sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — Anton Čelik, kovač, Radobova vas 27, Dolenjsko. 1143.

VAJENCA

za pekovsko obrt sprejemem. Biti mora zdrav in močan, okrog 15 let star in poštenih staršev z dežele. Hrana, stanovanje in perilo pri mostru. — Karel Bele, pek. mojster, Rožna dolina pri Ljublj.

Iščem kuharico in sobarico

obe perfektni, z dobrimi in dolgoletnimi spričevali, v dobro in trajno službo. Ponudbe na naslov. Irena Longhino, soproga tovar. ravnatelja, Petrinja, Hrv.

Išče se samostojna kuharica

z letnimi spričevali, ki je vešča tudi drugih hišnih opravil — k lini majhni družini. Nasloviti na: dr. Rešetar, Zagreb, Ilica 42/II. 1179

DOBER ZASLUŽEK

dobi vsakdo (moški in ženske), ki je pošten in hoče delati. Priložiti dva Din. »Brezalkoholna produkcija«, Ljubljana, Poljanski nasip 10/a. 1198

Ključavničarskega pomočnika

dobro izveščanega v vodovodnih instalacijah in v avtogrenem varjenju, kakor tudi v splošnem ključavničarstvu, sprejme takoj v trajno delo Ivan Trifer - ključavničar in vodovod. instalater, Bled.

14- do 15-letni FANT

se sprejme v stalno službo kot TEKAC in prilagojenec na deželi proti vsej oskrbi ter primernemu plačilu. — Istotam se sprejme tudi 20- do 30-letna služkinja za vsakovrstna kmetijska in hišna dela. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod šifro: »Stalna služba št. 1174«.

MIZARSKA POMOČNIKA

za stavbeno in pohištveno mizarstvo takoj sprejme Vinko Zupan, mizar, Tržič na Gorenjskem.

Zastopnike in potnike

v vseh večjih krajih Slovenije — išče za vsakovrstna zavarovanja

HERCOG - BOSNA

splošna zav. dr., podružnica Ljubljana, Selenburgova ulica št. 7.

UČENEC

se sprejme v trgovino z mešan. blagom na deželi, Stanovanje, hrana in perilo v hiši. — Naslov v upravi lista pod št. 1195.

VAJENCA za kovasko obrt

sprejme J. Malovrh, kov. moj., Polhov Gradec.

KONEC PETJE

Kdor hoče delati in dobro zaslužiti, naj pošlje takoj za navodila in prospekte 20 Din v pismu podruž. Slovenca, Celje pod »Hočem zaslužiti«.

POTNIKE

sprejme za več okrajev v Sloveniji dobro vpeljana domača tverka za prodajo šivalnih strojev in koles proti visoki proviziji. Pri zadovoljnim delovanju tudi plača. Ponudbe z navedbo dosežanih delovanj pod Mrljiv in agilen na upravo.

Vrtarji!

Solnčnat vrt s stanovanjem - dam v najem. — Rupar, Tržaška cesta št. 11. 1164

Avtogaraža

za 5 avto, z delavnico in malim stanovanjem, vse poleg hotela »Stara pošta« v Kranju, se odda v najem s 15. marcem. — Vpraša se pri Franc Gorjancu v Kranju. 1182

Sobe za pisarne ali

službo - se oddajo v Maistrovi ulici 14, Ljubljana.

Vrtnarji!

Cirka 10.000 m² zemljišča se odda ugodno v najem v Linhartovi ul. 35. Oglasiti se je pri hišniku, tam.

Urarski lokal

na jako prometnem kraju v Ljubljani, 17 let v prometu, se takoj odda radi selitve s 1. majem; tudi stanovanje na razpolago. Naslov pod št. 1196.

ZELITE GOSTILNE

v mestu ali na deželi, prodati, dati v najem, poslušajte se izbere resnih reflektantov. — »Marstana«, Maribor, Koroska c. 10.

Poizvedbe

Poizvedba. Kder je kupil meseca decembra v ljubljanski zastavljatelj dva rova, se vjidno prosi, da javi svoj naslov na upravo »Slov.« pod: Rog 1173.

Stanovalnja

Selitve

v mestu in na deželo, strokovno in največjeje potom

Slovenia transpori

Ljubljana Miklošičeva cesta št. 37 Telefon št. 2718

Čedna sobica

s štedilnikom se odda mirnemu dekletu za 150 Din. Prednost imajo šivilje. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1038.

Stanovanje

2 do 3 sob iščem za takoj ali maj. — Ponudbe na upravo lista pod »Sestri«.

Stanovanje

dveh sob s souporabo kopalnice in vrtom na Brinju ob Dunajski cesti odda takoj Pokojniški zavod v Ljubljani, Gledališka ulica 8.

Bivališče brez megle

v zatišni, vetru neizpostavljeni višinski legi s svežim gorskim zrakom, z možnostjo dietne prehrane in docela mirno, suho, zračno solnč., separirano in čisto sobico, iščem za 40 letno žensko osebo z malim defektom na pljučih, v svrhu večtedenskega zdravljenja. — Ponudbe se žele tekem enega tedna na naslov: »Višinski sol-če št. 1092« na upravo »Slov.« - Navesti je cene in opis nudenega.

Solnčno stanovanje

lepo, se odda boljši stranki brez otrok. Najemnina se plača pol leta naprej. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 1039.

Malo stanovanje v Ljubljani

2 sobi z malo pritlikino, kuhinjo in ev. kopalnico, išče prijetna stranka za takoj ali majnik. Ponudbe na Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2 pod »Plačilo vnaprej za daljšo dobo«.

Solnčno stanovanje

treh sob z uporabo vrta, išče mirna stranka brez otrok za takoj ali maj. — Ponudbe pod: »Cent r« na upravo »Slovenca«.

Sobico

lepo, prijazno, solnčno, s posebnim vho-om in elektr. lučjo, išče v sredini mesta soliden samski gospod. Ponudbe pod »Blizina stolnice št. 1141« na upravo »Slovenca«.

Sprejmeta se 1 ali 2 boljši GOSPODIČNI

na stanovanje in hrano pri »Taboru«. — Naslov v upravi »Slovenca« pod: »Solnčna soba z balkonom« št. 1194.

SOBA

opremljena, s posebnim vvhodom, v bližini čent. peterške cerkve, se odda solidnemu gospodu. Naslov pri upravi Slovenca pod št. 1166.

Lepo stanovanje

se odda takoj: dve sobi, kopalnica, veranda, kuhinja in klet. Naslov v upravi lista pod št. 1140.

Odda se prazna soba

s posebnim vvhodom. — Janševa ul. 6, Ljubljana 7.

OTROKA

okolu dveh let, sprejme z vsjo oskrbo oženjen par brez otrok. Dobra vzgoja zajamčena. — Naslov v upravi lista pod št. 1193.

Posestva

Proda se

v Kandiji pri Novem mestu ob cesti proti Božjemu grobu ležeča nova visokopritlična enodružinska hiša z vrtom na javni prostovoljni dražbi, ki se vrši na licu mesta v ponedeljek 20. februarja ob 4 popoldne. Natančneje se poizve v pisarni dr. Ivanečiča, odvetnika v Novem mestu. 968

POSESTVO

v Sloveniji z lepo vilo, gospodarskim poslopjem ali gradiščem na lepem mestu, z elektriko in drugim komfortom, kupim takoj. K. Arsenič, Zagreb, Pierottieva ulica 1. - 1060

Majhna vila

z gospodarskim poslopjem, se proda v Kamniku. — Poizve se pri Rebraru, Velenje. 1139

Dvodružn hišo

nov, prodam v Stožicah pri Ljubljani. - F. Jerko, Črnuče, Ježica.

Hiše - posestva

zlasti manjša blizu mest, nakup in prodajo posreduje »Marstana«, Maribor, Koroska cesta št. 10.

STAVBIŠČA

za Bežigradom ob Samotni ulici naprodaj. — Pojavnila pri Mirtič, Dunajska cesta 47. 1190

Stavbna parcela

obsegajoča 633 m², se radi preselitve proda. Parcela leži na Kočeljevem in ima jako lepo solnčno lego. Več se izve v upravi »Slovenca« pod 1200.

Kdoprodaja?

Srebrne krogice

zlatnike in različno zlato kupi F. Čuden, Prešernova 1, Ljublj.

zlotu kupnic

po najvišjih cenah. — erne, uvelir, Ljubljana, Walterova ulica št. 5.

Pianino ali glasovir

in SPALNICO kupi Vodeb — Maribor, Gosposka 41. 1156

Kupim

preigrano basriflovo (Bassiflovo) ali etonim. — Cenjene ponudbe na ogr. ni oddelek »Slovenca« pod šifro »Krilovka št. 1121«.

Kupi se dobro ohranjena

glazalina ki mora imeti dvojna vrata in dobro zaporo. — Ponudbe naj se pošljejo: Hranilnica in poročilnica v Predosliji pri Kranju.

FIZOL

vseh vrst kupi FRAN POGAČNIK - Ljubljana, Dunajska cesta 36. — K ponudbi je poslati vzorce.

Harmonij ali glasovir

kupim. — ČEBELE A. Z. nekaj panjev prodam. — Iv. Zupan, Tretenik, p. Kranj.

Glasba

Pozor! - Pozor!

Jos. Sicherl, organist v p. - »Lavretanske litanije« (Semeniške), III. izd. 1923, se še dobe v Jugosl. knjigarni, pri Ničmanu in avtorju v Domžalah št. 105. Partit. Din 3.50. 943

Zemlje

Trgovski sotrudnik 26 let star, s 75.000 Din gotovine, se želi poročiti z gospodično, ki bi imela veselje do gostilne ali trgovine. - Cenj. ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Agilnost št. 1183«.

Pouk

Jecljanje

se temeljito in trajno od strani Najboljše priznanice in reference. Prijave za novi tečaj vsak dan od 2-3 v Ljubljani, Beethovnova 4, oritl., desno. Pavla Kovač, specialista za govoril. gimnastiko.

Kdo kupi?

Pletilni stroj

»semklučni« Dubieda, 3/4 eta rabljen cena tretjina novega, prodam - Naslov v upravi lista pod št. 928.

Veliko izbira lepih poročil h daril

po nizkih cenah A. FUCHS, zlata - Ljubljana, Selenburgova 6.

Poceni se proda električni aparat

z visokofrekvenčnim tokom za masažo pri FR. KUŠAR, trgov., Dravlje.

MED ajdov, trčan,

lastnega pridelka. 500 kg, prodam. Olen Matija, Bratovci 72, p. Beltinci. 1026

Zaket in telovnik

dobro ohranjen, se ceno proda ali pa zamenja za manjšo pisalno mizo. — Ponudbe na upravo Slovenca pod »Zaket« 1031.

Prodam po zelo ugodnih cenah: gladko (šperano) politirano, zelo lepo in solidno spalnico

dalje masivno brstovo, politirano in eno mafjalani pleskano. Andlovic, Ljubljana, Domobranska cesta 23, (na Poljanah).

Poceni prodaja dve stolaži

za šepcirio, 1 za manufakturo, dva pulta, še večinoma vse novo. 1 postela z mizo (Tafel-tt), zložljiva sejska stojnica. — Naslov v upravi pod št. 1044.

Prodaja se takoj SINGER šivalni stroj

poceni, dobro ohranjen, pri Franc Jeriha v Šmartnem pri Litiiji št. 5.

Prodaja se neobrobijene hrastove plohe

od 60-120 mm debeline, od 2-4 m dolžine. Naslov v upr. listi pod št. 1126.

Pletilni stroj

št. 8, še malo rabljen, zaradi opustitve poceni prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1125.

Pozor izdelovalci cementnih izdelkov!

Prodaja se zelo poceni nov model za izdelavo cementnih cevi 100/20 cm. Naslov v upravi pod »Cement« št. 1063.

Pekarijo

s trgovino z mešan. blagom na deželi, dobro vpeljana, prodam ali dam posamezno v najem. Naslov v upravi lista pod 1091.

Predelna stena

steklena, lepa, velika, naprodaj v trgovini Verbič, Stritarjeva ulica. 1082

Bencin - motor

4-5 PS, dobro ohranjen, se proda. — Poizve se: Albin Južina, Mestni trg št. 19, Ljubljana. 1138

Dve postelji

iz češnjevega lesa, prodam. Zelena jama, Jamski trg 196. 1161

Perje

očiščeno, za postelje, nudim po 55 Din kilo, dokler je zaloga. - A. Ekart, Podova - Rače. 1146

Kratek glasovir

(Stutzflügel), modern in blagoglasen, se poceni prodaja. - Maribor, Franciskanska 21. 1145

Godbe, pozor!

Pocen, se naprodaj preigrana PIHALA za 12 moč. - Pisma je nasloviti na upravo »Slovenca« pod šifro: Pihala 1172.

Ariel s prikolico

v izvrstnem stanju, zaradi nabave avtomobila ugodno naprodaj. Naslov pove ALOMA COMPANY, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/I. 1150

Prodajam 2 vagona lepih smrekovih hmelovk

od 6 do 9 m dolge, franco vagon post. Sevnica, po 5 Din komad. Fr. Prijatelj, Tržišče, Dolenjsko.

INDUSTRIJCI!

VELETRGOVCI! Tovorno dvigalo, skoraj novo, za 200 kg obtežbe, 160 X 110 velikih. »Fahrstuhl«, se zelo poceni prodaja. — Vprašanja na upravo »Slovenca« pod: »Dvigalo št. 979«.

Nasa obrt

Tvrška A. VOLK

Ljubljana, Restjeva cesta 24 nudi najceneje vse vrste osušeno moko in druge mletvske izdelke. Zahleva je cenik.

Planinka zdravilni čaj

preparacija čisti in osvaja kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje živcev, nasičevanje, obolenja mokraćne kislinske, letar, solca in žolčni kamni. Vseobujna sredstva v izbor ob učin knje pri arteriosklerozi »Planinca« naj se pristen v plombarinih apotekah po Din 100. — z napisom proizvajalca: Lekarna Bahovec Ljubljana Kongresni trg (Dobi se v vseh lekarnah)

Železno vino

lekarnarja dr. G. Picoletta v Ljubljani krepča osla bele, malokrvne odrasle in otroke

Žimnice

modroce posteljne mreže. želez postelje izlozljive, otomane divane in drug. tapetarske izdelke dobite navedeno pri RUDOLFU RADOVANU, tapetarski Kriekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma)

Rabljeni in novi pisalni stroj

po najnižjih cenah Ant. Rud. Legat & Co., Maribor, Slovenska ulica št. 7. Telefon 100.

I. VARDIAN

Sisa 53. Hrv. Centike posliem v učno

Žagarja - sodarja

za vodstvo izdelovalnice lesenih sodov - ter energičnega nadzornika sprejme velika cementna tovarna v Dalmaciji. — Ponudbe na »Poštni predal št. 167«, Ljubljana.

Tamburice

Priporočila svoje najboljše

Prebršajte se

v gostilni »Pri Fajmoštru« o dobri kvaliteti in nizki ceni vin: Otelo 11 Din, Štajerc 12 Din, Bizelc 12 Din, Rizling nov 16 Din, Rizling star 16 Din, Portuška 16 Din, Traminc 20 Din. 1093

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje direktno v največji vr